

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Přestupkové řízení na úseku dopravy

Mgr. Kristina Holasová

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Mgr. Kristina Holasová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Přestupkové řízení na úseku dopravy

Název anglicky

Infridgement proceedings in the field of transport.

Cíle práce

Cílem teoretické části práce je zpracovat komplexní právní úpravu problematiky přestupkové řízení na úseku dopravy, se zaměřením na rychlostní dopravní přestupky. V praktické části práce bude provedena aplikace teoretických poznatků v praxi se zaměřením na statistické vyhodnocení sledovaných ukazatelů, se zaměřením na rychlostní dopravní přestupky ve městě Turnov v období let 2009-2013.

Metodika

- analýza prostudovaných podkladů teoretické části práce
- získání podkladů pro praktickou část práce
- vyhodnocení získaných dat pro zpracování praktické části práce
- sumarizace výsledků a jejich vyhodnocení

Doporučený rozsah práce

60 80 stran

Klíčová slova

dopravní přestupek, osoba blízka, opravné prostředky, pokuta, provozovatel motorového vozidla, přestupek, přestupkové řízení, rozhodnutí, sankce, správní delikt

Doporučené zdroje informací

Červený, Z., Šlauf, V., Tauber, M. Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů. 17. Aktualizované vydání podle právního stavu k 1.1.2011. Praha: Linde Praha, a.s., 2011, 457 s. ISBN 978-80-7201-830-7

Další literatura po dohodě s vedoucí práce

Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 7. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009, 875 s. ISBN 978-80-7400-049-2

Jemelka, L., Vetešník, P. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, 632 s. ISBN 978-80-7400-501-5

Kučerová, H. Dopravní přestupky v praxi. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1.7.2006. Praha: Linde Praha, a.s., 2006, 431 s. ISBN 80-7201-613-X

Kučerová, H. Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související. 2. vydání. Praha: Leges, 2011, 720 s. ISBN 978-80-87576-01-4

Leitner, M., Vraná, J. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a předpisy prováděcí a související, s komentářem. 4. Přepracované vydání podle stavu k 1.12.2011. Praha: Linde Praha, a.s., 2012, 608 s. ISBN 978-80-7201-867-3

Mates, P. Základy správního práva trestního. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010, 252 s. ISBN 978-80-7400-357-8

Sládeček, V. Obecné správní právo. 2. vydání, Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2009, 464 s. ISBN 987-80-7357-382-9

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská

Elektronicky schváleno dne 29. 8. 2014

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 17. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Přestupkové řízení na úseku dopravy" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.03.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Janě Borské za odborné vedení, cenné rady a připomínky při zpracování této diplomové práce.

Přestupkové řízení na úseku dopravy

Infridgement Proceedings in the field of transport

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou přestupkového řízení na úseku dopravy se zaměřením na rychlostní dopravní přestupky. Je rozdělena na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část obsahuje vymezení důležitých pojmů z oblasti přestupkového práva. Změny, které nastaly 19.01.2013 účinností novely zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v souvislosti s využíváním institutu osoby blízké a zavedením institutu správního deliktu provozovatele motorového vozidla; a samotné přestupkové řízení na úseku dopravy včetně opravných prostředků.

Praktická část je zaměřena na aplikaci teoretických poznatků v praxi a obsahuje statistické vyhodnocení projednávaných dopravních přestupků, zejména rychlostní dopravní přestupky ve městě Turnov v období let 2009–2014. V závěru práce jsou navrženy nedostatky, které přinesla novela zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, a představeny návrhy nových opatření v dané problematice.

Summary

This theses engages in matter of infridgement proceedings in the field of transport with the orientation of the speed offences. The theses is divided into theoretical part and practical part. The theoretical part includes specifications of important terms from the offence law; changes, which came on 19th January 2013, when the novel of act number 361/2000 Sb., effected with exploitation of „close person“ and implementation of administrative delict of operator of vehicle; and the infridgement proceedings in the field of transport including legal remedies.

Practical part is orientated in application of theoretic knowledge in practice and includes statistic evaluation of dismissed traffic offences, especially speed offences in

Turnov in 2009-2014. In the final part of theses there are proposed imperfections, which the novel of act number 361/2000 Sb., produced, and there are introduced proposals of new provisions in this issue.

Klíčová slova: dopravní přešupek, osoba blízká, opravné prostředky, pokuta, provozovatel motorového vozidla, přešupek, přešupkové řízení, rozhodnutí, sankce, správni delikt

Keywords: traffic offence, close person, legal remedies, fine, operator of vehicles, offence, infridgemet proceedings, decision, sanctions, administrative delict

Obsah

Obsah	3
1. Úvod.....	5
2. Cíl práce a metodika	7
2.1 Cíl práce.....	7
2.2 Metodika práce	7
3. Právní úprava a obecné vymezení přestupku.....	11
3.1 Právní úprava přestupků	11
3.2 Obecné vymezení přestupku.....	12
3.2.1 Pojem přestupek.....	12
3.2.2. Formální a materiální znaky přestupku	13
3.2.3 Okolnosti vylučující protiprávnost	14
3.3 Skutková podstata přestupků	15
3.3.1 Objekt.....	16
3.3.2 Objektivní stránka.....	17
3.3.3 Subjekt	17
3.3.4 Subjektivní stránka	18
3.4 Sankce a ochranná opatření	19
3.4.1 Sankce.....	19
3.4.2 Ochranná opatření.....	22
4. Vybrané skutkové podstaty dopravních přestupků a správních deliktů na úseku silniční dopravy se zaměřením na rychlostní dopravní přestupky	23
4.1 Překročení nejvyšší dovolené rychlosti	23
4.2 Správní delikt provozovatele vozidla	26
5. Řízení o přestupcích na úseku dopravy	30
5.1 Zásady přestupkového řízení	30
5.2 Příslušnost k projednání přestupků	35
5.3 Úkony před zahájením řízení	38
5.3.1 Oznámení o dopravním přestupku.....	38
5.3.2 Odložení a postoupení věci.....	39
5.3.3 Podání vysvětlení	41
5.3.4 Osoba blízká	42
5.4 Zahájení řízení	43
5.4.1. Účastníci řízení	45
5.4.2 Společné řízení.....	47
5.4.3 Ústní jednání	48
5.4.4 Dokazování	50
5.5 Rozhodnutí o přestupku	52
5.5.1 Výkon rozhodnutí	58
5.6 Zvláštní druhy řízení	59
5.6.1 Blokové řízení.....	59
5.6.2 Příkazní řízení	62
5.7 Opravné prostředky.....	64
5.7.1 Řádné opravné prostředky	64
5.7.2 Mimořádné opravné prostředky.....	68
6. Rychlostní dopravní přestupky ve městě Turnov - praktická část.....	71
6.1 Úvod do praktické části	71

6.2 Projednávání dopravních přestupků ve městě Turnov	71
6.3 Analýza rychlostních dopravních přestupků projednaných ve správním obvodu města Turnov v letech 2009-2014	74
6.4 Polostrukturovaný rozhovor	82
6.5 Zhodnocení praktické části práce	83
6.5.1 Zhodnocení analýzy rychlostních dopravních přestupků ve správním obvodu v období 2009-2014	83
6.5.2 Zhodnocení polostrukturovaných rozhovorů	86
7. Závěr	88
Seznam použitých zdrojů	92
Přílohy	95
Seznam grafů a tabulek	95
Seznam grafů:	95
Seznam tabulek:	96
Polostrukturovaný rozhovor 1	97
Polostrukturovaný rozhovor 2	98

1. Úvod

Doprava na pozemních komunikacích zasahuje do mnoha oblastí v našem životě. V České republice připadá v průměru na jeden osobní automobil 2,5 obyvatele. Se zvyšujícím se počtem vozidel na pozemních komunikacích přibývá dopravních nehod a přestupků. Četnost dopravních přestupků je dána i tím, že silničního provozu se neúčastní jen osoby s řidičským oprávněním, ale také ostatní účastníci silničního provozu (chodci, cyklisté), kteří řidičské oprávnění mít nemusí. Je jistě na místě, aby každý, kdo se účastní silničního provozu, měl určité minimální povědomí o tom, jaká má práva a povinnosti, a jaké mohou nastat situace a následky v případě, dojde-li k porušení právních předpisů na úseku silničního provozu.

Přestupky a řízení o nich je řazeno do oblastí správního práva, které není kodifikováno, tzn. neexistuje jeden právní předpis, ve kterém by byla oblast správního práva komplexně upravena. Právní úprava přestupků je tedy roztržena v několika právních předpisech. Stežejními normami pro řešení dopravních přestupků jsou zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Dodržování právní úpravy na úseku dopravy je kontrolováno Policií České republiky nebo obecní či městskou policií, která je v dané obci zřízena. V případě porušení pravidel jsou následně ukládány sankce.

Ačkoliv existuje tzv. centrální registr řidičů, v němž jsou zaznamenávány spáchané dopravní přestupky řidiče a jejich jednotlivé bodové hodnocení, mnoho řidičů právní předpisy nedodrží, jezdí rychle, pod vlivem alkoholu a ohrožují tak ostatní účastníky provozu na pozemních komunikacích. Přičemž zavedený bodový systém - zaznamenávání bodů do karty řidiče za spáchané přestupky, by měl na takové řidiče působit preventivně. Setkáváme se však i s takovými řidiči, kterým byl odebrán řidičský průkaz a i přesto maří výkon úředního rozhodnutí a řídí vozidlo. Těmto řidičům potom hrozí trestní řízení před soudem, kde jsou sankce za takové jednání mnohem vyšší než u přestupků. Bohužel i přes represivní funkci ukládání sankcí za spáchané přestupky a trestné činy, je na pozemních komunikacích stále mnoho zmařených lidských životů.

V mnoha městech České republiky jsou pro účely bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích a prevence kriminality zabudovány kamerové systémy a stacionární radary. Je však otázkou, zda jsou taková bezpečnostní opatření dostačující.

Vždyť i malé dítě ví, nebo by alespoň od svých rodičů mělo vědět, že na ulicích a silnicích musí dávat pozor a chovat se podle určitých pravidel. Nechová-li se rodič před svými dětmi v silničním provozu podle předpisů, těžko se dá očekávat, že se následující generace budou chovat lépe.

V diplomové práci budou využity vlastní teoretické a praktické zkušenosti z oblasti projednávání dopravních přestupků, které autorka práce nabyла jako zaměstnanec Odboru dopravního Městského úřadu Turnov projednávající rychlostní dopravní přestupky a přestupky za špatné stání.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem teoretické části práce je popsat správní řízení týkající se přestupků a zpracovat komplexní právní úpravu problematiky přestupkového řízení na úseku dopravy, se zaměřením na rychlostní dopravní přestupky. V teoretické části práce budou vymezeny změny, které nastaly 19.01.2013 účinností novely¹ zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, v souvislosti s využíváním institutu osoby blízké a zavedením správního deliktu provozovatele motorového vozidla.

V praktické části práce bude provedena aplikace teoretických poznatků v praxi se zaměřením na statistické vyhodnocení sledovaných ukazatelů (projednávaných dopravních přestupků), se zaměřením na rychlostní dopravní přestupky ve městě Turnov v období let 2009–2014. Z praktických poznatků budou vyhodnoceny nedostatky, které přinesla výše uvedená novela zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, a představeny návrhy nových opatření v dané problematice. V rámci praktické části budou zpracovány dva polostrukturované rozhovory – s vedoucím Odboru dopravního Městského úřadu Turnov a se starostou města Turnova. Cílem rozhovorů bude doplnění vyhodnocení sledovaných ukazatelů a zjištění, jaká je bezpečnost provozu a prevence kriminality ve správním obvodu města Turnova.

Díličními cíli praktické části práce budou odpovědi na výzkumné otázky:

- 1) Dochází ve správním obvodu města Turnov ve sledovaném období k nárůstu, poklesu či kolísání počtu dopravních přestupků?
- 2) Co ovlivňuje nárůst, pokles či kolísání počtu dopravních přestupků?

2.2 Metodika práce

Při zpracování diplomové práce bude postupováno dle metodiky k dosažení stanovených cílů a k naplnění účelu diplomové práce.

¹ Zákona č. 297/2011 Sb., kterým se změnil zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

Sběr dat

K dosažení stanovených cílů bude nutné nashromáždit podklady pro zpracování práce. Bude se jednat o publikované texty v elektronické i tištěné podobě. Teoretická část práce bude opřena o studium zákonů a právních předpisů, seřazených dle právní síly, jejich odborných výkladů a komentářů, odborné literatury, odborných článků a internetových odkazů. Dále budou v diplomové práci využity autorky zkušenosti získané z pozice zaměstnance při projednávání dopravních přestupků. Druhotná data pro praktickou část práce budou opatřeny ze statistických výkazů Městského úřadu Turnov, odboru dopravního za období 2009-2014 ve struktuře: celkového počtu projednaných dopravních přestupků Městským úřadem Turnov a Městskou policií Turnov, počtu projednaných dopravních přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti Městským úřadem Turnov a Městskou policií Turnov, počtu dopravních přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti projednaných v příkazním, správním řízení a blokovém řízení, příjmy z pokut uložených Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním za přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti a dosud nezaplacené pokuty, příjmy z nákladů řízení uložených Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním ve správním řízení týkající se přestupku spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti a dosud nezaplacené náklady řízení, procentuální podíl správních řízení u rychlostních dopravních přestupků vedených Odborem dopravním, Městského úřadu Turnov.

Třídění dat

K lepší orientaci nashromážděného množství dat a informací bude provedeno třídění dat. Nejprve bude nutné vybrat jen relevantní informace a zaměřit pozornost na důležité pojmy a okruhy týkající se předmětu diplomové práce. Následně budou z nasbíraných informací a dat vysvětleny a charakterizovány důležité pojmy. V teoretické části práce budou nejprve vyhledány a ověřeny všechny potřebné informace na základě metody literární rešerže. Následně budou metodou excerptce pořízeny výpisky, které budou sestaveny do úvodního zdroje pomocí metody kompilace. Pro zpracování teoretické části práce budou shromážděny podklady. Z legislativy se bude jednat o předpisy nejvyšší právní síly, zejména o ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů a ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve

znění pozdějších předpisů. Dále se bude jednat o zákony, které se obecně vztahují k problematice dopravních přestupků, konkrétně jde o zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Důležitým pramenem, ze kterého budou dále čerpány informace, je zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, který je ve vztahu k dopravním přestupkům zákonem speciálním. Přestupkové řízení je předmětem činnosti správních orgánů, obecní policie a Policie České republiky. Bude tedy nezbytné nastudovat zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Potřebné informace pro oblast opravných prostředků v rámci přestupkového řízení budou získány ze zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů. Ke zpracování teoretické části práce bude dále použita česká odborná literatura a internetové zdroje. Práce bude doplněna vlastním výkladem autorky.

Diplomová práce bude rozdělena do 7 kapitol. Kapitoly budou chronologicky členěny na jednotlivé podkapitoly od obecného ke konkrétnímu. Kapitoly jsou členěny na základě logické posloupnosti. První kapitola bude věnována úvodu. V druhé kapitole budou obsaženy cíle a metody práce. Právní úprava a obecné vymezení přestupku bude upraveno v kapitole třetí. V této kapitole budou vysvětleny důležité pojmy pro pochopení problematiky přestupkového řízení. Čtvrtá kapitola se bude zabývat vybranými skutkovými podstatami dopravních přestupků, správních deliktů na úseku silniční dopravy se zaměřením na rychlostní dopravní přestupky a řízením v jejich věci. Zde bude reagováno na novelu zákona č. 361/2000Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, která vešla v účinnost 19.01.2013. Stěžejní kapitolou diplomové práce bude samotné přestupkové řízení na úseku dopravy, kde budou vysvětleny jednotlivé instituty tohoto řízení a bude zde popsán celý správní proces.

Praktická část navazuje na část teoretickou. Je opřena o studium, sběr dat a následné zhodnocení získaných dat týkajících se rychlostních dopravních přestupků ve městě Turnov v období let 2009–2014. V uvedeném období bude sledován vývoj celkového počtu projednaných dopravních přestupků Městským úřadem Turnov a Městskou policií Turnov, počtu projednaných dopravních přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti Městským úřadem Turnov a Městskou policií

Turnov, počtu dopravních přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti projednaných v příkazním, správním řízení a blokovém řízení, příjmy z pokut uložených Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním za přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti a dosud nezaplacené pokuty, příjmy z nákladů řízení uložených Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním ve správním řízení týkající se přestupku spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti a dosud nezaplacené náklady řízení, procentuální podíl správních řízení u rychlostních dopravních přestupků vedených Odborem dopravním, Městského úřadu Turnov. Statistická data budou implementována do grafů a tabulek. Grafy a tabulky budou sloužit jako podklady pro naplnění dílčího cíle práce. O datech budou provedeny závěry.

Na základě kvalitativní metody budou v praktické části práce provedeny dva polostrukturované rozhovory - s vedoucím Odboru dopravního Městského úřadu Turnov Mgr. Pavlem Vaňátkem a se starostou města Turnova Ing. Tomášem Hockem. Autorka práce si stanoví otázky, které se týkají výzkumných oblastí diplomové práce. Tyto otázky budou v průběhu rozhovoru rozšířeny o doplňující otázky. Po ukončených rozhovorech bude autorkou práce provedena tzv. transkripce – mluvený projev z rozhovoru bude převeden do písemné podoby. Ze zpracovaných rozhovorů budou vyhodnoceny závěry týkající se problematiky bezpečnosti provozu ve správním obvodu města Turnov a prevence kriminality. Rozhovory budou vloženy do příloh. Jejich zhodnocení bude zpracováno v závěru praktické části.

Na závěr práce bude provedeno vyhodnocení práce metodou indukce. Na základě získaných výsledků a v souladu se stanovenými cíli diplomové práce budou uvedeny nedostatky, které se v rámci přestupkového řízení vyskytují a které přinesla novela zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, účinná od 19.01.2013. Dále budou představeny návrhy nových opatření v problematice týkající se dopravních přestupků a zhodnocena bezpečnost provozu a prevence kriminality ve správním obvodu města Turnova.

3. Právní úprava a obecné vymezení přestupku

3.1 Právní úprava přestupků

Obecnou povinností všech občanů je dodržovat zákony, jiné právní předpisy a respektování práv spoluobčanů. Jejich nedodržování a porušování řeší tzv. správní trestání, jež znamená rozhodování o vině a trestu za porušení práva.

Mezi hlavní prameny právní úpravy přestupků řadíme zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů, dále zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů. Přestupky představují jediný druh správního deliktu, jehož úprava je v jistém smyslu kodifikována zákonem České národní rady č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přestupcích). Ten ukládá správním orgánům vést občany k plnění těch povinností, jejichž nedodržování ztěžuje plnění úkolů státní správy a územní samosprávy, ruší veřejný pořádek a tím porušuje nebo ohrožuje zájmy společnosti, které jsou objektem přestupku.²

Mimo přestupkový zákon jsou skutkové podstaty přestupků obsaženy v dalších zákonech. Pro tyto přestupky platí příslušná ustanovení přestupkového zákona za předpokladu, že v zákonech chybí speciální úprava. V rámci procesních ustanovení se subsidiárně použije zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, kde je v ustanovení § 1 odst. 2 uvedeno: „Tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, nestanoví-li zvláštní zákon jiný postup.“³

Vzhledem k tématu diplomové práce je nezbytné uvést i právní úpravu dopravních přestupků. Přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích byly upraveny v ustanovení § 22 zákona o přestupcích. Zákonem č. 133/2011 Sb., s účinností od 01.08.2011, a v souvislosti s novelizací zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, bylo ustanovení § 22 zákona o přestupcích, zrušeno, a skutkové podstaty přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu

² Červený, Z., Šlauf, V., Tauber, M. Přestupkové právo. *Komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů*. 17. Aktualizované vydání podle právního stavu k 1.1.2011. Praha: Linde Praha, a.s., 2011. ISBN 978-80-7201-830-7. s. 24.

³ *Ust. § 1 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů*. [online]. [cit.2014-20-03]. Dostupné na www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/cast1.aspx >.

na pozemních komunikacích, byly vloženy do ustanovení § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Další dopravní přestupky jsou upraveny v zákoně č.13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, v zákoně č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, v zákoně č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozovatelem vozidla, ve znění pozdějších předpisů.

3.2 Obecné vymezení přestupku

3.2.1 Pojem přestupek

Přestupek představuje jeden z druhů správních deliktů. Oproti ostatním správním deliktům má přestupek vlastní legální definici. Tu najdeme v ustanovení § 2 odst. 1 zákona o přestupcích, kde je přestupek vymezen jako „zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“⁴

Vzhledem k tomu, že přestupky jsou pouze jedním z druhů veřejnoprávních deliktů, musel zákonodárce vymežit vzájemný poměr mezi jinými správními delikty postižitelnými podle zvláštních předpisů, resp. trestnými činy na straně jedné a přestupky na straně druhé. Tento vztah je konstruován na principech speciality a subsidiarity. Bude-li jednání fyzické osoby vykazovat znaky jiného správního deliktu, případně trestného činu, nemůže jít současně o přestupek, souběh je tu vyloučen. Nemožnost souběhu přestupků a jiných správních deliktů se však týká pouze těch případů, kdy subjektem těchto ostatních deliktů je nepodnikající fyzická osoba. V případě, že se porušení zákona dopustí fyzická osoba, která podniká podle zvláštních právních předpisů, bude třeba vždy posoudit, zda k tomuto porušení došlo v souvislosti s podnikatelskou činností či nikoliv.⁵

⁴ *Ust. § 2odst. 1 zákona č. 200/1990Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-23-03]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast1.aspx>. >

⁵ Mates, P. *Základy správního práva trestního.* 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8. s. 54.

Nezbytným pojmovým znakem přestupku je protiprávnost, nedovolenost. Nedovolenost vyjadřuje fakt, že určitý čin je zakázaný právním řádem. Protiprávnost je pojem užší, vyjadřuje rozpornost jednání se zákonem o přestupcích, resp. jiným zákonem obsahujícím skutkovou podstatu přestupku. Tento znak musí mít všechny přestupky. Pokud totiž protiprávnost chybí, nejedná se o čin nedovolený, a tím ani vyvolávající odpovědnost, třebaže by i jeho znaky mohly být podobné přestupkům.⁶

Pojem dopravní přestupek není v platném právním řádu definován. Jedná se o zjednodušený pojem, který je užíván pro přestupky proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

3.2.2. Formální a materiální znaky přestupku

U přestupků rozlišujeme formální a materiální znaky přestupku. Všechny tyto znaky musí být naplněny současně. Pokud některý ze znaků chybí, nejedná se o přestupek.

U formálních znaků je třeba rozlišovat obecné znaky a znaky skutkové podstaty (tzv. typové znaky). Zatímco obecné znaky jsou společné všem přestupkům (řadíme mezi ně věk, přičetnost a zavinění), typové znaky (objekt, objektivní stránka, subjekt, subjektivní stránka) umožňují odlišit jednotlivé přestupky a současně je charakterizují a individualizují. Formální znaky jsou stanoveny jak v zákoně o přestupcích, tak i v dalších zákonech upravujících přestupky.

Materiální znak vyjadřuje společenskou nebezpečnost či škodlivost a v zákoně o přestupcích je uveden jako „jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti“.⁷ Nebezpečnost činu pro společnost bývá vymezována jako prvek představující jeho sociální povahu a spočívá ve schopnosti jednání fyzické osoby vyvolat poruchu nebo ohrožení zájmů, které jsou ve společnosti chráněny. Určení, zda společenská nebezpečnost (škodlivost) je vůbec dána a jakého stupně dosahuje, závisí na posouzení všech konkrétních okolností daného případu.

⁶ Mates, P. *Základy správního práva trestního*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8. s. 54.

⁷ *Ust. § 2odst. 1 zákona č. 200/1990Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů*. [online]. [cit.2014-23-03]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast1.aspx>. >

3.2.3 Okolnosti vylučující protiprávnost

Podle přestupkového zákona však ještě může nastat situace, kdy konkrétní případ odpovídá definici přestupku, ale o přestupek se nejedná. Hovoříme pak o tzv. okolnostech vylučujících protiprávnost, jež jsou vymezeny v ustanovení § 2 odst. 2 jmenovaného zákona, kdy se jedná o nutnou obranu [písm. a)] a krajní nouzi [písm. b)], a dále v ustanovení § 6 zákona o přestupcích, kdy jde o jednání na příkaz.⁸

V nutné obraně se odvrací přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvající útok člověka na zájem chráněný zákonem (život, zdraví, čest, majetek atd.). Pod pojmem útok se zásadně rozumí jednání člověka, které musí být zaviněné. V nutné obraně tedy nelze např. odvracet útok osoby duševně choré, dítěte či zvířete – jedná se o jednání v krajní nouzi. K jednání, uvedeném v ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) přestupkového zákona, je oprávněn nejen ten, vůči komu útok směřuje, ale obecně kdokoliv. K tomu, aby šlo o nutnou obranu, musí útok přímo hrozit či trvat. V nutné obraně lze zásadně odvracet pouze útok, jež trvá, nikoliv ten, který již byl vykonán, resp. dokončen. Za jednání v nutné obraně nelze tedy označit pomstu. Přiměřenost jednání v nutné obraně zákon o přestupcích blíže nevymezuje. V zásadě je třeba ji hodnotit z hlediska poměru mezi intenzitou útoku a obrany. Z povahy věci plyne, že obrana musí být silnější než útok, protože jinak by jej nemohla odvrátit, ale nesmí být ve zjevném nepoměru k němu. Dalším hlediskem přiměřenosti je poměr mezi škodou hrozící z útoku a tou, která je způsobena v rámci obrany. Neplatí zde sice princip úplné proporcionality, ale současně by nebylo přiměřené, pokud by škoda způsobená v obraně podstatně a závažně převyšovala škodu z hrozícího útoku. V nutné obraně nelze jednat proti tomu, kdo plní služební či zákonnou povinnost (Policie ČR, strážník obecní policie, příslušník hasičského záchranného sboru).⁹

Krajní nouze je jednání, jímž někdo odvrací nebezpečí po dva zákonem chráněné zájmy, kdy je možné chránit jeden z těchto zájmů jen tím, že se poruší nebo ohrozí zájem

⁸ Ust. §2 odst. 1 a ust. §6 zákona č. 200/1990Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-23-03]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast1.aspx>. >

⁹ Mates, P. *Základy správního práva trestního*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8. s. 55-56.

druhý¹⁰ a za předpokladu, že toto nebezpečí nebylo možno v dané situaci odvrátit jinak. Na rozdíl od nutné obrany, kde je předpokladem útok, jde v tomto případě o nebezpečí, které je pojmem širším a může být způsobeno i zvířetem, živelnou událostí nebo osobou duševně chorou a toto nebezpečí musí hrozit reálně a objektivně, nikoli pouze hypoteticky. Jednat v krajní nouzi smí především ten, jehož zákonem chráněný zájem je ohrožen. Může to být však i osoba chránící zájem někoho jiného. V případě krajní nouze je vyžadována proporcionalita, protože jednáním nesmí být způsoben zřejmě stejně vážný následek než ten, jenž hrozil. Nebude-li tedy způsobena žádná škoda nebo i menší škoda než ta, která by jinak hrozila, půjde o jednání prospěšné. Jestliže by jednající nepochybně věděl, že následek, který svým jednáním způsobí, bude závažnější než ten, který hrozil, nepůjde o jednání v krajní nouzi a taková osoba bude odpovědná za přestupek. Pokud by však takovou představu neměl a způsobil tím následek stejně vážný, má se za to, že princip proporcionality nebyl porušen.¹¹

Ve smyslu ustanovení § 6 přestupkového zákona odpovídá za porušení povinností uložených právnickou osobou ten, kdo za ni jednal či měl jednat, a v případě, že jde o jednání na příkaz, osoba, která k němu dala příkaz. Vzhledem k tomu, že odpovědnost za přestupek je důsledně budována na principu odpovědnosti fyzické osoby, nemůže být za porušení povinnosti stanovené zákonem o přestupcích postihována právnická osoba. V takovém případě nese odpovědnost fyzická osoba, která za ni jednala, resp. jednat měla; fyzická osoba, která dala k závadnému jednání příkaz. Oprávnění dávat příkaz a povinnost splnit jej plyne z pracovněprávních či služebních vztahů.¹²

3.3 Skutková podstata přestupků

Skutková podstata přestupku představuje souhrn typových znaků určitého druhu, jimiž se od sebe jednotlivé přestupky odlišují. Požadavek právní jistoty vyžaduje co možná

¹⁰ Červený, Z., Šlauf, V., Tauber, M. *Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů*. 17. Aktualizované vydání podle právního stavu k 1.1.2011. Praha: Linde Praha, a.s., 2011. ISBN 978-80-7201-830-7. s. 30.

¹¹ Mates, P. *Základy správního práva trestního*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8. s. 57.

¹² Mates, P. *Základy správního práva trestního*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8. s. 58.

nejpřesnější a jednoznačné vymezení skutkových podstat. Každá skutková podstata je charakterizována čtyřmi základními skupinami znaků: objektem, objektivní stránkou, subjektem, subjektivní stránkou. Tyto znaky jsou obligatorní a mají je všechny skutkové podstaty. Pokud by u konkrétního činu kterýkoliv z nich chyběl, resp. nebyl by naplněn, nemohlo by dojít k naplnění skutkové podstaty přestupku.

3.3.1 Objekt

Každou skutkovou podstatu přestupku charakterizují společenské vztahy (zájmy, hodnoty), které jsou chráněny zákonem a vůči nimž směřuje protiprávní jednání. Tyto vztahy jsou **objektem** přestupku. Objekt bývá rozlišován podle stupně obecnosti do třech skupin: obecný, druhový a individuální. *Obecný objekt* přestupku je typicky řádný výkon veřejné správy. To vyplývá z povahy přestupku jako jednoho z druhů správních deliktů. Sankce správních deliktů slouží k ochraně chodu veřejné správy, plnění veřejnoprávních povinností, plnění úkolů vykonavatelů veřejné správy.¹³ Přestupkovým právem je v určitém rozsahu poskytována ochrana také některým základním právům garantovaným Listinou základních práv a svobod, jakými je rovnost, zákaz diskriminace, svoboda náboženského vyznání, právo vlastnit majetek. *Druhový objekt* lze vymezit jako seskupení společných druhových rysů určité skupiny objektů přestupků. Tento objekt tvoří skupinu příbuzných chráněných zájmů, které náleží do jedné oblasti. Konkrétní zájem, k jehož ochraně jsou určena příslušná ustanovení přestupkového práva, představuje *individuální objekt*. Ten má každá skutková podstata. Určení individuálního objektu má značný význam pro správnou kvalifikaci skutku. Od objektu je třeba odlišovat hmotný předmět útoku. Jedná se o konkrétní věc, na kterou pachatel bezprostředně útočí (např. odcizená věc, kulturní památka, občanský průkaz).¹⁴

Společným skupinovým objektem dopravních přestupků je bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích.

¹³ Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část. 7.* vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-049-2.s. 456.

¹⁴ Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část. 7.* vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-049-2.s. 456.

3.3.2 Objektivní stránka

Objektivní stránka přestupku je charakterizována jednáním, následkem a příčinnou souvislostí mezi nimi. Jednání je definováno jako projev lidské vůle ve vnějším světě. Má svou vnitřní složku (volní), která řídí pohyb a složku vnější (projev vůle). Postižitelná tak nebude pouhá myšlenka, která se navenek neprojevuje, nebo reflexivní pohyb. Jednání jakožto projev vůle může spočívat v činnosti (konání) nebo relevantní nečinnosti (opomenutí). Zákon o přestupcích v ustanovení § 4 odst. 3 stanoví, že jednáním se rozumí i opomenutí takového konání, k němuž byl pachatel podle okolností a svých poměrů povinen. Každý přestupek má následek. Rozumí se jím porušení či ohrožení hodnot (zájmů), které jsou objektem přestupku. Vzhledem k tomu, že následek spočívá v porušení nebo v ohrožení chráněných hodnot a zájmů, přestupky se člení na poruchové a ohrožovací. Toto rozlišení má význam pro kvalifikaci protiprávního jednání a pro zjištění okamžiku dokonání přestupku. Rozsah a kvalita následku je důležitým prvkem při vyměřování sankce.¹⁵ Aby osoba mohla být uznána vinnou z přestupku, musí mezi jednáním a následkem existovat příčinný vztah (kauzální nexus). Obecně je příčinnou jakýkoliv jev, bez něhož by jiný jev (následek, stav, situace) nenastal, či nenastal určitým způsobem.

V některých případech stanoví skutkové podstaty přestupku další znaky objektivní stránky přestupku. Jedná se o místo jednání a čas jednání. Tyto znaky jsou významné pro určení časové a územní působnosti zákona, pro zánik trestnosti přestupku, pro místní příslušnost správního orgánu, pro posouzení delikttní způsobilosti pachatele i pro správnou kvalifikaci daného protiprávního jednání.¹⁶

Objektivní stránka dopravních přestupků spočívá svou formou v porušení zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

3.3.3 Subjekt

Subjekt představuje pachatele přestupku. Osobu, která svým jednáním naplnila všechny znaky přestupku. Podle českého právního řádu může být pachatelem přestupku

¹⁵ Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část. 7.* vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-049-2.s. 457.

¹⁶ Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část. 7.* vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-049-2.s. 457.

pouze fyzická osoba, která je v době přestupku přičetná a dovršila patnáctý rok věku. Přestupkové právo je založeno na zásadě osobní odpovědnosti jednotlivce. Pojmově je tedy vyloučen postih právnické osoby za přestupek. Pokud je stanovena právní povinnost právnické osobě a její porušení naplní znaky přestupku, odpovídá fyzická osoba, která za ni jednala nebo měla jednat nebo v případě jednání na příkaz.¹⁷

Tzv. deliktní způsobilost je v zákoně o přestupcích vázána na dvě základní podmínky. První je vázána na dosažení určité rozumové a volní vyspělosti odpovídající zpravidla určitému věku. Odpovědnost může nejdříve vzniknout dnem následujícím po dni patnáctých narozenin pachatele přestupku. Zvláštní postavení mají mladiství. Mladistvý je osoba, která dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok věku. Za mladistvého se pokládá i osoba, která dosáhla zletilosti uzavřením manželství před dovršením osmnáctého roku. Přestupkem je pouze takový čin spáchaný mladistvým, jehož stupeň nebezpečnosti je menší než malý. Druhou základní podmínkou deliktní způsobilosti je přičetnost. Přestupkové právo pojem přičetnosti přímo nedefinuje. Obsahuje však negativní vymezení, tj. výčet důvodů, které ji vylučují. Za přestupek není odpovědný ten, kdo pro duševní poruchu v době jeho spáchání nemohl rozeznat, že jde o porušení nebo ohrožení zájmu chráněného zákonem nebo ovládnout své jednání. Kritériem nepřičetnosti je duševní porucha, nedostatek schopnosti rozpoznávací nebo ovládací. Přivedl-li se pachatel do stavu nepřičetnosti, byť i z nedbalosti, požitím alkoholu nebo jiné návykové látky, nezbavuje se odpovědnosti.

3.3.4 Subjektivní stránka

Subjektivní stránka se týká zavinění, které je v přestupkovém právu vybudováno na složce vědomostní a volní. Zavinění lze též definovat jako vnitřní (psychický) vztah pachatele k jednání.¹⁸ Stejně jako v trestním právu rozlišujeme dvě formy zavinění: z nedbalosti a zavinění úmyslné. O zavinění z nedbalosti jde, pokud pachatel věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí (**nedbalost vědomá**) nebo

¹⁷ *Ustanovení § 6 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-23-03]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast1.aspx>. >

¹⁸ Sládeček, V. *Obecné správní právo*. 2. vydání, Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2009. ISBN 987-80-7357-382-9. s. 194.

nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl (**nedbalost nevědomá**). O úmyslné zavinění se jedná, jestliže pachatel chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem (**úmysl přímý**) nebo věděl, že svým jednáním může ohrozit zájem chráněný zákonem a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, byl s tím srozuměn (**úmysl nepřímý**).¹⁹ Dle ustanovení § 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, platí zásada, že k odpovědnosti za přestupek postačí zavinění z nedbalosti, nestanoví-li zákon výslovně, že je třeba úmyslného zavinění.²⁰ U nedbalostních přestupků postačuje nedbalost nevědomá, u úmyslných přestupků úmysl nepřímý.

3.4 Sankce a ochranná opatření

3.4.1 Sankce

Přestupkový zákon označuje sankce jako právní následek přestupku.²¹ Sankce je ukládána příslušnými správními úřady za přestupek jeho pachateli na základě zákona. Zásada nulla poena sine lege (není trestu bez zákona) udává požadavek zákonné formy vyjádření druhů a výše sankce, podmínek, způsobu jejich ukládání a vyměření sankce v konkrétním případě.²² Účelem ukládání sankcí za dopravní přestupky je vedle potrestání a prevence i výchovné působení na ostatní účastníky silničního provozu. Požadavek uložení sankce za dopravní přestupek a následné výchovné působení na členy společnosti, můžeme spatřovat např. u řidiče motorového vozidla, který závažným způsobem poruší předpisy o bezpečnosti a plynulosti silničního provozu a projeví zásadní řidičskou nekázeň.

Podle ustanovení § 11 zákona o přestupcích lze správním orgánem v řízení o přestupku uložit pachateli přestupku tyto sankce: napomenutí, pokutu, zákaz činnosti a

¹⁹ Mates, P. *Základy správního práva trestního*. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-357-8. s. 69-70.

²⁰ Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-049-2. s. 459.

²¹ Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-049-2. s. 459.

²² Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část*. 7. Vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. USBN 978-80-7400-049-2. s. 459.

propadnutí věci. Sankci lze uložit samostatně nebo s jinou sankcí, avšak platí, že napomenutí nelze uložit spolu s pokutou. Zákon ukládá možnost od uložení sankce upustit, postačí-li k nápravě pachatele samotné projednání přestupku.²³

Napomenutí je druh sankce, která nebývá v řízení o dopravních přestupcích tak často ukládána. Z povahy této sankce vyplývá, že je určena pro méně závažné přestupky, ačkoliv je u dopravních přestupků typická např. pro postih starších osob, kteří svým jednáním zavíní dopravní nehodu. V praxi se napomenutí využívá zejména s ohledem na sociální postavení pachatele. Často je tento druh sankce zaměňován s domluvou, která je využívána v blokovém řízení.²⁴

Pokuta je nejtypičtější a nejvíce ukládanou sankcí a lze ji uložit za každý přestupek. Výše pokuty stanovuje zákon relativně (do určené výše) a stanoví pouze její maximálně přípustnou hranici.²⁵ Tato obecná metoda se však v praxi moc nevyužívá, neboť u všech skutkových podstat přestupků jsou uvedeny konkrétní výše pokuty.

U dopravních přestupků je nejnižší pokutu možné uložit za přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu tomu, kdo jiným jednáním, než které je v ustanovení § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, přesně specifikováno, poruší zákon o provozu na pozemních komunikacích, a maximální výše je 50.000,- Kč. Všeobecně se nejvyšší pokuty udělují za alkohol a požití jiných návykových látek za volantem.

Zákaz činnosti má omezující povahu a jeho funkcí je především zabránit pachateli v případné recidivě. Jedná se o jeden z nejvážnějších zásahů do postavení pachatele přestupku. Zabraňuje mu v tom, aby např. vykonával i svoje povolání nebo i jiné činnosti, které slouží k jeho zábavě, rekreaci či uspokojování osobních zálib.²⁶

²³ *Ustanovení § 11 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-24-03]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast1.aspx>. >

²⁴ Kučerová, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1.7.2006. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7201-613-X. s. 75-76.

²⁵ Červený, Z., Šlauf, V., Tauber, M. *Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů*. 17. Aktualizované vydání podle právního stavu k 1.1.2011. Praha: Linde Praha, a.s., 2011. ISBN 978-80-7201-830-7. s. 45.

²⁶ Nejvyšší správní soud. Rozhodovací činnost/rozhodnutí správních soudů. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 9 As 7/2009-76.* [online]. [cit.2014-20-03]. Dostupné na www:

Uložení zákazu činnosti je druhou nejčastější sankcí za dopravní přestupky spočívající v zákazu řízení motorových vozidel. Je upravena v ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) a v ustanovení § 14 zákona o přestupcích. Sankci lze uložit maximálně na dobu dvou let. Zákaz řízení motorových vozidel je pro některé řidiče v současné době daleko přísnější než například pokuta, neboť je často motorové vozidlo a jeho řízení zdrojem obživy.

Ustanovení § 14 odst. 3 zákona o přestupcích, upravuje upuštění od výkonu zbytku zákazu činnosti po uplynutí poloviny doby výkonu této sankce.²⁷ Upuštění od výkonu zbytku zákazu činnosti se rozhoduje na základě podané žádosti pachatele přestupku. Jediná podmínka, která se zkoumá, je, zda pachatel způsobem svého života prokázal, že další výkon této sankce není potřeba, a že se v souvislosti se zakázanou činností opakovaně nedopustí přestupku. O podané žádosti rozhoduje správní orgán, který přestupek projednal v prvním stupni. Žádosti může vyhovět v celém rozsahu nebo ji zamítnout. Není přípustné upustit jen od části trestu.

Další sankci, kterou lze uložit za spáchaný přestupek, je propadnutí věci. Zákon o přestupcích ji upravuje v ustanovení § 15, kdy lze tuto sankci uložit, jestliže věc náleží pachateli a věc byla ke spáchání přestupku užita nebo určena, anebo byla přestupkem získána nebo byla nabyta za věc přestupkem získanou.²⁸ Podobně jako u zákazu činnosti je účelem propadnutí věci omezit pachateli možnost páčání dalších přestupků a omezit mu prospěch, který případně přestupkem získal. Ve skutečnosti u dopravních přestupků může taková situace nastat velmi těžko. Správní orgán nemůže prohlásit za propadlou věc, která umožnila přestupek spáchat, avšak svojí povahou není k páčání přestupku určena (např. vozidlo).²⁹ Vlastníkem propadlé věci se stává stát.

<http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=12&rok=2010&senat=I&cislo=21&pagesource=0>.

²⁷ *Ustanovení § 14 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-24-03]. Dostupné na www: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast1.aspx>>

²⁸ *Ustanovení § 15 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-24-03]. Dostupné na www: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast1.aspx>>

²⁹ Kučerová, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1.7.2006 Praha: Linde Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7201-613-X. s. 82.

3.4.2 Ochranná opatření

Ve smyslu ustanovení § 16 zákona o přestupcích jsou ochrannými opatřeními omezující opatření a zabránění věci. Dále jsou tyto opatření zakotveny v ustanovení § 17 a § 18 zákona o přestupcích. Ochranná opatření však nemají u dopravních přestupků uplatnění.

4. Vybrané skutkové podstaty dopravních přestupků a správních deliktů na úseku silniční dopravy se zaměřením na rychlostní dopravní přestupky

Dopravní přestupky jsou od 01.08.2011 upraveny v ustanovení § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o silničním provozu). Do výše uvedeného data byly skutkové podstaty přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích upraveny v ustanovení § 22 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

Ustanovení § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, se skládá celkem z 8 odstavců. V ustanovení § 125c jmenovaného zákona nalezneme jak skutkové podstaty jednotlivých dopravních přestupků, tak sankce, které lze za ně uložit. První tři odstavce vymezují skutkové podstaty dopravních přestupků dle jejich pachatele. Přestupku se tak může dopustit účastník silničního provozu, provozovatel motorového vozidla a učitel autoškoly. Zbývající odstavce výše uvedeného ustanovení vymezují jednotlivé sankce, dále některá specifika blokového řízení a situace, kdy není možné od uložení sankce za přestupek upustit.

4.1 Překročení nejvyšší dovolené rychlosti

Ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 až 4 zákona o silničním provozu vymezuje přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti stanovené buď přímo zákonem o silničním provozu nebo dopravní značkou v obci či mimo obec. Rozlišovacím kritériem těchto skutkových podstat je výše překročení nejvyšší dovolené rychlosti.

Nejvyšší dovolené rychlosti jsou uvedeny v ustanovení § 18 odst. 3 a 4 zákona o silničním provozu. Řidič motorového vozidla o maximální přípustné hmotnosti nepřevyšující 3 500kg, jakož i autobusu, může jet mimo obec rychlostí nejvýše 90 km/h a na dálnici a na silnici pro motorová vozidla rychlostí nejvýše 130 km/h. Řidič jiného než uvedeného vozidla může jet mimo obec (včetně jízdy na dálnici a na silnici pro motorová vozidla) rychlostí nejvýše 80 km/h. Dle odst. 4 jmenovaného ustanovení smí jet řidič v obci (bez ohledu o jaké motorové vozidlo jde) rychlostí nejvýše 50 km/h, a jde-li o

dálnici nebo silnici pro motorová vozidla, nejvýše 80 km/h. Tyto zákonem stanovené maximální rychlosti mohou být místní úpravou provozu na pozemních komunikacích (dopravní značkou) sníženy a maximální dovolená rychlost jízdy v obci také zvýšena, nejvýše však o 30 km/h.³⁰ Nejvyšší dovolená rychlost jízdy při použití sněhových řetězů na vozidle je 50km/h.³¹

Ustanovení o nejvyšší dovolené rychlosti jízdy uvedené v § 18 odst. 3, 4 a 8 zákona o silničním provozu, neplatí pro řidiče vozidel zpravodajských služeb, stanovených útvarů policie a stanovených útvarů celních orgánů, jestliže je to nutné k plnění jejich úkolů.

Zákon o silničním provozu upravuje další specifická ustanovení týkající se nejvyšší dovolené rychlosti v ustanovení § 28 odst. 3, kde je stanovena maximální dovolená rychlost jízdy vozidel před a na železničních přejezdech, v ustanovení § 34 odst. 1 je určena maximální rychlost při vlečení motorových vozidel, v ustanovení § 39 odst. 5 je stanovena nejvyšší rychlost pro jízdu v obytné a pěší zóně.³²

Novelizační vyhláškou č. 223/1997 Sb., účinnou od 1. 10. 1997 byla rychlost v obci snížena ze 60 na 50 km/h a rychlost na dálnici mimo obec zvýšena ze 110 na 130 km/h. Motocykly byly postaveny na roveň ostatním motorovým vozidlům do 3500 kg. Ke snížení maximální dovolené rychlosti v obci došlo z mnoha praktických důvodů. Např. při rychlosti 50 km/h se dráha potřebná k zastavení vozidla zkrátí přibližně o 9 metrů ve srovnání s rychlostí 60 km/h na suchém povrchu vozovky.³³

Jednání řidiče spočívající v překročení maximální dovolené rychlosti je posuzováno jako přešůpek dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu, dle bodu 2, 3 a 4. Pokud řidič překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 40 km/h a více nebo

³⁰ Ustanovení § 18 odst. 6 a 7 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-24-07]. Dostupné na [www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/ >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/)

³¹ Ustanovení § 18 odst. 8 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-24-07]. Dostupné na [www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/ >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/)

³² Kučerová, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87576-01-4.s. 616

³³ Oficiální stránky bezpečnosti silničního provozu v ČR, oddělení Ministerstva dopravy ČR. Spěchej pomalu. *Fyzikální zákony obejít nelze*. [online]. [cit. 2014-03-20]. Dostupné na: <http://www.ibesip.cz/cz/ridic/bezpecne-řízení-vozidla/spechej-pomalů>.

mimo obec o 50 km/h a více, dopustí se přestupku dle bodu 2. výše uvedeného ustanovení zákona o silničním provozu. Za naplnění skutkového podstaty tohoto přestupku může být řidiči uložena ve správním řízení pokuta od 5 000 do 10 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel od šesti měsíců do jednoho roku.³⁴ Pachateli přestupku se zapíše 5 bodů do evidenční karty řidiče. V případě tohoto řízení je vyloučena možnost vyřídit přestupek na místě v blokovém řízení.

Překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o 20 km/h a více nebo mimo obec o 30 km/h a více je kvalifikováno podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3. zákona o silničním provozu. Tomu, kdo naplní skutkovou podstatu přestupku dle výše uvedeného ustanovení, hrozí pokuta ve správním řízení od 2 500 Kč do 5 000 Kč. Řidič, který stejný přestupek spáchá opakovaně v období dvanácti po sobě jdoucích kalendářních měsíců, hrozí mu stejná pokuta a současně zákaz řízení motorových vozidel od jednoho do šesti měsíců. Pokud je popsané jednání spácháno stejnou osobou poprvé za dobu 12 po sobě jdoucích měsíců, je možné přestupek vyřídit v blokovém řízení. V takovém případě může být uložena pokuta do 2 500 Kč. Při opakovaném spáchání téhož přestupku ve stanovené době nelze přestupek projednat v blokovém řízení s ohledem na ustanovení § 125c odst. 7 jmenovaného zákona. V rámci bodového hodnocení jsou v obou uvedených případech zapsány pachateli přestupku 3 body do evidenční karty řidiče.

Překročí-li řidič nejvyšší dovolenou rychlost v obci o méně než 20 km/h nebo mimo obec o méně než 30 km/h, může mu být v blokovém řízení uložena pokuta do 1 000 Kč. Ve správním řízení mu hrozí pokuta od 1 500 Kč do 2 500 Kč. Navíc mu jsou do karty řidiče zaznamenány 2 body, je-li rychlost v obci překročena o více než 5 km/h nebo mimo obec o více než 10 km/h.

K měření rychlosti vozidel je oprávněna dle ustanovení § 79a zákona o silničním provozu pouze Policie ČR a obecní policie.³⁵ Obecní policie však tuto činnost vykonává výhradně na místech určených policií a přitom postupuje v součinnosti s ní. Dříve musely být tyto úseky, resp. jejich začátek a konec (místa určená policií), zřetelně označovány speciálními dopravními značkami, ale od 1. 8. 2011 tato povinnost odpadla. V tomto

³⁴ Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů č. 977. Sagit. 2013. ISBN 978-80-7488-001-8. s. 64-65

³⁵ Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů č. 977. Sagit. 2013. ISBN 978-80-7488-001-8. S. 36.

smyslu se jedná o výkon státní správy a tuto činnost nelze přenést na žádný soukromoprávní subjekt.

4.2 Správní delikt provozovatele vozidla

Dne 19.01.2013 došlo k nabytí účinnosti, v mnoha ohledech dosti kontroverzní novely zákona o provozu na pozemních komunikacích, která byla provedena zákonem č. 297/2011 Sb. Touto novelou byla vložena do výše zmíněného zákona nová skutková podstata správního deliktu provozovatele motorového vozidla. Důvodem nového ustanovení, bylo vyřešení problematiky postihu řidičů, kteří nerespektují pravidla silničního provozu, jsou-li jejich přestupky zjištěny a zaznamenány prostřednictvím automatizovaného zařízení. Problém nastával při špatné vymahatelnosti práva v této oblasti, kdy se většina provozovatelů vozidel, jejichž vozidly došlo k porušení pravidel silničního provozu, vmlouvala na osobu blízkou.

Novela zákona o silničním provozu přináší 3 změny: nová povinnost provozovatele vozidla vložena do ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu, nový správní delikt provozovatele vozidla vloženy do ustanovení § 125f zmiňovaného zákona a správní postup vloženy do ustanovení § 125h uvedeného zákona.

Nesplnění povinností provozovatele uvedené v ustanovení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu je správním deliktem, jestliže jsou splněny následující podmínky: přestupek byl zaznamenán automatizovaným technickým zařízením používaným bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích, nebo se jedná o špatné zastavení či stání; porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku, a porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu; musí být naplněna některá ze skutkových podstat přestupků dle ustanovení § 125c odst. 1 a odst. 3 zákona o silničním provozu.³⁶

Za správní delikt provozovatele motorového vozidla může správní orgán uložit pokutu. Výše pokuty odpovídá rozmezí pokuty zákonem stanovené pro přestupek, jehož znaky vykazují porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích. Maximální

³⁶ *Ustanovení § 125f odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-26-07]. Dostupné na [www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/ >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/)

hranice pokuty je zákonem stanovena na výši 10 000 Kč.³⁷ Správní orgán za tento delikt nemůže uložit zákaz činnosti, spočívající v zákazu řízení motorových vozidel a ani za něj nejsou provozovateli zaznamenány body v rámci bodového hodnocení řidiče.

Správní delikt provozovatele vozidla je dle zákona o silničním provozu oprávněn projednávat obecní úřad obce s rozšířenou působností. Správní orgán smí zahájit řízení o správním deliktu pouze tehdy, pokud předtím učinil nezbytné kroky ke zjištění skutečného pachatele přestupku, řízení o přestupku nezahájil a věc odložil, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě nebo již zahájené řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno.³⁸

Podmínky k zahájení řízení o správním deliktu jsou zákonem stanoveny tak úzce, že v praxi mohou nastat situace, kdy správní orgán není schopen postihnout pachatele přestupku a zároveň nejsou splněny podmínky pro zahájení řízení o správním deliktu s provozovatelem motorového vozidla.^{39 40}

Jakmile je přestupek zjištěn a oznámen, správní orgán⁴¹ bezodkladně vyzve provozovatele vozidla, s nímž došlo ke spáchání přestupku, k uhrazení určené částky, za splnění podmínek stanovených v ustanovení § 125f odst. 2; nebo pokud není totožnost řidiče známa, nebo není zřejmá z podkladu pro zahájení řízení o přestupku; porušení je možné projednat uložením pokuty v blokovém řízení. Určená částka odpovídá stejné výši pokuty v blokovém řízení. Při stanovení této určené částky vychází obecní úřad obce

³⁷ Ustanovení § 125f odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-26-07]. Dostupné na [www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/ >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/)

³⁸ Ustanovení § 125f odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-26-07]. Dostupné na [www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/ >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/)

³⁹ Z praktického hlediska se jedná o problém autopůjčoven, které na výzvu k zaplacení určené částky reagují zasláním údajů o osobě (např. cizinec), která měla vozidlo v době přestupku zapůjčené. Správní orgán obešle osobu, která měla vozidlo zapůjčené. Poštovní zásilka je však správnímu orgánu vrácena jako nedoručitelná. Je otázkou, zda může správní orgán zahájit řízení o správním deliktu s provozovatelem – autopůjčovnou. Dle metodiky Ministerstva dopravy je stanoveno, že výjimky v osobě provozovatele neexistují. Správní orgán by měl tedy zahájit řízení o správním deliktu i s autopůjčovnou.

⁴⁰ Kučerová, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související*. 2. vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87576-01-4. s. 669

⁴¹ Obecní úřad obce s rozšířenou působností

s rozšířenou působností ze závažnosti porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích. Splatnost určené částky je stanovena do 15 dnů ode dne doručení výzvy.⁴² Výzva provozovateli vozidla k zaplacení určené částky musí dle ustanovení § 125h odst. 4 obsahovat popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, označení přestupku, jehož znaky skutek vykazuje, výši určené částky, datum splatnosti určené částky a další údaje nezbytné pro provedení platby a poučení.

Neuhradí-li provozovatel vozidla stanovenou částku ve výzvě, může správnímu orgánu sdělit údaje o totožnosti řidiče vozidla v době spáchání přestupku ve lhůtě 15 dnů ode dne doručení výzvy k zaplacení určené částky. Písemné sdělení provozovatele vozidla je považováno za podání vysvětlení k dané věci.⁴³

Dle ustanovení § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu mohou nastat důvody, kdy provozovatel vozidla neodpovídá za správní delikt. Pokud provozovatel vozidla prokáže, že v době před porušením povinnosti řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích mu bylo vozidlo odcizeno nebo byla odcizena jeho tabulka s přidělenou státní poznávací značkou nebo prokáže, že podal žádost o zápis změny provozovatele vozidla v registru silničních vozidel⁴⁴, za správní delikt neodpovídá. Pokud se však provozovateli nepodaří doložit tvrzené skutečnosti a v řízení je prokázat, zůstává jeho odpovědnost za správní delikt zachována.

Jestliže správní orgán zahájil řízení o uložení pokuty za správní delikt podle § 125f, nemůže již zahájit řízení o přestupku pro stejné porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích.⁴⁵ Řízení o přestupku může správní orgán zahájit,

⁴² Ustanovení § 125h odst. 1,2,3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-26-07]. Dostupné na [www: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/). >

⁴³ Ustanovení § 125h odst. 6 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-26-07]. Dostupné na [www: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/). >

⁴⁴ Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů č. 977. Sagit. 2013. ISBN 978-80-7488-001-8. s. 66.

⁴⁵ Příklad z praktické zkušenosti: provozovatel vozidla reagoval na výzvu k zaplacení určené částky podáním vysvětlení, kde uvedl, že nevěděl, že projíždí obcí, neboť byla spadlá dopravní značka IS 12a „začátek obce“, a nemohl tudíž vědět, že má jet max. 50 km/h. Správní orgán reagoval na uvedené podání vysvětlení dopisem, aby provozovateli vozidla objasnil, dle jakých ustanovení postupuje. Provozovatel vozidla na tento dopis reagoval tím, že vozidlo neřídil. Správní orgán vydal příkaz za správní delikt provozovatele vozidla.

jestliže se provozovatel vozidla zproští odpovědnosti za správní delikt dle ustanovení § 125f odst. 5. Pokud se provozovatel vozidla dopustí více správních deliktů dle ustanovení § 125f, o kterých je příslušný vést řízení též obecní úřad obce s rozšířenou působností, vede se o těchto deliktech společné řízení. Za více správních deliktů provozovatele vozidla dle § 125f, projednaných ve společném řízení, se uloží pouze jedna pokuta podle ustanovení § 125f odst. 3. Pro určení výše pokuty se použije sazba pokuty za přestupek nejpřísněji postižitelný.⁴⁶

Výše uvedená ustanovení týkající se společného řízení jsou speciálními ustanoveními k ustanovení § 140 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁷

Proti tomuto příkazu podal provozovatel vozidla odpor, kde uvedl, že vozidlo řídila jeho dcera a uvedl všechny její údaje. Avšak správní orgán nemohl zahájit řízení o přestupku s výše uvedenou řidičkou, neboť již byla vydána pokuta za správní delikt.

⁴⁶ *Ustanovení § 125g zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-26-07]. Dostupné na [www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/ . >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/)

⁴⁷ více o společném řízení v kapitole 5

5. Řízení o přestupcích na úseku dopravy

Řízení o dopravních přestupcích představuje zvláštní druh správního řízení. Obecnými právními předpisy upravující řízení o přestupcích jsou zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), a zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přestupcích). Mezi správním řádem a přestupkovým zákonem vzájemně platí vztah speciality a subsidiarity.⁴⁸ Pro dopravní přestupky je typické tzv. zkrácené řízení, které představuje řízení blokové a příkazní.⁴⁹

5.1 Zásady přestupkového řízení

Zásady přestupkové řízení se uplatňují bez ohledu na to, zda jsou v zákoně o přestupcích výslovně uvedeny. Jedná se o právní principy, na nichž je vybudováno přestupkové řízení a úprava činnosti správních orgánů. Zásady zaručují zákonnost v řízení a zajišťují ochranu společnosti a práv a právem chráněných zájmů osob, které se řízení účastní.

Mezi nejdůležitější zásady se řadí zásada legality nebo též zákonnosti. Podle této zásady mají správní orgány povinnost postupovat v řízení o přestupcích v souladu se zákony a ostatními právními předpisy, jakož i mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu. Zásada legality vychází z ustanovení čl. 2 odst. 2 a v čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.⁵⁰

Dle zásady materiální pravdy mají správní orgány postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavkem legality, ochrany práv nabytých v dobré víře a soulad

⁴⁸ Tento vztah nalezneme v ustanovení § 51 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů a dále v ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁹ Dále viz. podkapitola 5.6

⁵⁰ Ustanovení čl. 2 odst. 2 LZPS: „*Státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.*“; ustanovení čl. 4 odst. 1 LZPS: „*Povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích a při jeho zachování základních práv a svobod.*“ [online]. [cit.2014-26-07]. Dostupné na www: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/listina-zakladnich-prav-a-svobod/>. >

přijímaných řešení s veřejným zájmem.⁵¹ Dále je tato zásada konkretizována v ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu, kdy je správní orgán povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena.⁵² Při hodnocení důkazů musí správní orgán přihlédnout ke všemu, co v řízení vyšlo najevo. V souvislosti s použitím zásady materiální pravdy je třeba přihlížet i k tzv. zásadě hospodárnosti správního řízení, dle které správní orgán zváží, jaké důkazy jsou nadbytečné.

Zásada zákazu zneužití správního uvážení vychází z ustanovení § 2 odst. 2 správního řádu, kdy je správní orgán při výkladu neurčitých právních pojmů a při aplikaci zákona vázán příslušnými ustanoveními zákona a daným zákonným rámcem. Určité meze volného uvážení mohou být upraveny ústředním správním úřadem prostřednictvím metodiky nebo výkladových stanovisek. Správní orgán nesmí překročit pravomoc, kterou mu svěřuje zákon.⁵³

Zásada ochrany dobré víry je obsažena ve více ustanoveních správního řádu (§ 2 odst. 3 správního řádu, § 3, § 6 odst. 2 správního řádu). Zásada představuje omezení výkonu veřejné správy ve prospěch občana. Správní orgán dle této zásady šetří práva a oprávněné zájmy osob nabytá v dobré víře. Zasahovat do práv a právem chráněných zájmů může správní orgán jen v mezích zákona a v nezbytném rozsahu. Zároveň musí správní orgán přihlížet i k ochraně práv a právem chráněných zájmů dalších účastníků.⁵⁴

Zásada souladu s veřejným zájmem je upravena v ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu. Dle této zásady by měl správní orgán dbát na to, aby řešení, které je přijímáno, bylo v souladu s veřejným zájmem a odpovídalo okolnostem daného případu.⁵⁵ Správní orgán

⁵¹ Ustanovení § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-27-07]. Dostupné na [www: http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/). >

⁵² Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 19-20.

⁵³ Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 7.

⁵⁴ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 273.

⁵⁵ Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 7.

musí postupovat nestranně. Při rozhodování podobných případů nesmí vznikat bezdůvodné rozdíly. U této zásady je důležitá soudní judikatura. Správní orgán je povinen sledovat a vyhodnocovat svoji vlastní rozhodovací činnost a činnost vyšších správních orgánů s ohledem na rozhodovací praxi soudů.

Zásada vzájemné součinnosti je zakotvena v ustanovení § 8 správního řádu a v ustanoveních § 58 a § 60 zákona o přestupcích. Jedná se o součinnost se státními orgány, orgány policie a orgány obcí a o součinnost správního orgánu se všemi účastníky řízení. Státní orgány, orgány policie a orgány obce mají povinnost napomáhat správním orgánům.

Se zásadou vzájemné součinnosti souvisí zásada součinnosti s účastníky řízení uvedená v ustanoveních § 4 odst. 2, 3 a 4 správního řádu, kdy přestupkový orgán dá účastníkům řízení možnost vyslovit své stanovisko a účinně obhájit svá práva a právem chráněné zájmy.⁵⁶

Veřejná správa je chápána jako služba veřejnosti, z čehož vyplývá i další zásada – zásada zdvořilosti a slušnosti uvedená v ustanovení § 4 odst. 1 správního řádu, kdy se správní orgán musí k dotčeným osobám chovat zdvořile a slušně a podle možnosti jim vycházet vstříc.⁵⁷

Zásada odstranění rozporů znamená, že pokud to povaha projednávané věci umožňuje, pokusí se správní orgán o smírné odstranění rozporů, které brání řádnému projednání a rozhodnutí v dané věci.⁵⁸

Zásada dobré správy je stanovena v ustanovení § 4 správního řádu a v ustanoveních § 58 a § 59 zákona o přestupcích. Zásada představuje vzájemnou spolupráci správních orgánů a jejich oznamovací povinnost.

Zásada rychlosti a procesní ekonomie vychází z ustanovení § 6 správního řádu a uvádí, že správní orgán má povinnost vyřizovat případy bez zbytečných průtahů. Správním řádem jsou stanoveny lhůty pro vydání rozhodnutí obecně v ustanovení § 71 správního

⁵⁶ *Ustanovení § 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na [www:< http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/ >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/)

⁵⁷ *Ustanovení § 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na [www:< http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/ >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/)

⁵⁸ *Ustanovení § 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 7. a ustanovení § 78 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na [www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx)

řádu. Správní orgán je povinen rozhodnout do 30 dnů od zahájení řízení.⁵⁹ Tuto lhůtu lze však prodloužit např. dožádáním. Zákon o přestupcích obsahuje k rychlejšímu projednávání přestupků institut blokového a příkazního řízení. V těchto případech správní orgán rozhoduje bezodkladně na podkladě materiálu, kdy je skutkový stav bezpečně zjištěn a není pochybnosti o tom, že podezřelý z přestupku se přestupku skutečně dopustil. Zásada procesní ekonomie v řízení je též uvedena v ustanovení § 55 zákona o přestupcích, kdy místně příslušný přestupkový orgán může postoupit věc i bez souhlasu účastníků řízení jinému věcně příslušnému správnímu orgánu, v jehož územním obvodu pachatel pracuje nebo má přechodné bydliště.⁶⁰

Ustanovení § 80 správního řádu upravuje tzv. ochranu před nečinností. Jedná se o opatření, kdy dochází k přesunu (atrakci) rozhodovací pravomoci z orgánu příslušného k rozhodnutí na orgán odvolací. Přestupkový orgán musí postupovat tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady řízení.⁶¹

Zásada rovnosti postavení účastníků je vyjádřena v ustanovení § 7 správního řádu. Všichni účastníci v řízení mají při uplatňování svých procesních práv rovné postavení a správní orgán k nim musí přistupovat zcela nestranně a vyžaduje od všech plnění jejich procesních povinností stejnou měrou.⁶²

Další zásadou je zásada oficiality, která je obsažena v ustanovení § 67 odst. 1 a 2 zákona o přestupcích. Správní orgán zahajuje řízení z moci úřední. Zákon o přestupcích však připouští výjimku a to u přestupků, které se projednávají jen na návrh oprávněné osoby dle ustanovení § 68 odst. 1 zákona o přestupcích.

Zásada ústnosti jednání je zásada, která je důležitá zejména pro účastníky řízení a je zakotvena v ustanovení § 74 zákona o přestupcích a v ustanovení § 49 správního řádu. Řízení o přestupku před orgánem prvního stupně je povinně stanoveno jako ústní jednání.

⁵⁹ Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 7 a 24.

⁶⁰ Ustanovení § 55 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

⁶¹ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 276.

⁶² Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 8.

V nepřítomnosti obviněného lze věc projednat tehdy, odmítne-li, až byl řádně pozván, dostavit se k projednávání nebo se nedostaví bez řádné omluvy, nebo bez důležitého důvodu, vina je řádně prokázána a účast obviněného není při řízení nutná.⁶³

Zásada presumpce nevinu je formulována v ustanovení § 73 odst. 1 zákona o přestupcích. Zásada spočívá v tom, že dokud pravomocným rozhodnutím není vyslovena vina, nelze hledět na toho, proti němuž se vede přestupkové řízení, jako by byl vinen. Orgány nesmí s takovým člověkem jednat jako by byl pachatel. Přestupkové orgány mají povinnost vůči obviněnému postupovat nestranně. Obviněný z přestupku není povinen prokazovat svoji nevinu.

Na zásadu presumpce nevinu navazuje zásada *in dubio pro reo*, která je obsažena ve stejném ustanovení (§ 73 odst. 1 zákona o přestupcích). Jestliže jsou při přestupkovém řízení v otázce viny nebo i dalších skutečností pochybnosti, je nutné rozhodnout ve prospěch obviněného. Pokud správní orgán nemůže např. nepochybně prokázat, že obviněný byl v kritické době na místě spáchaného přestupku, musí přijmout závěr, že tam v určité době obviněný nebyl a postupovat dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích.⁶⁴

V ustanovení § 73 odst. 2 zákona o přestupcích je upravena zásada obhajoby. Obviněný z přestupku má dle těchto ustanovení nezadatelné právo na vyjádření ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu. Má právo uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu. Správní orgán dá obviněnému možnost, aby se vyjádřil před vydáním rozhodnutí k podkladům a zjištěním a případně navrhnul další doplnění.⁶⁵

Další zásada je zakotvena v ustanovení § 81 a ustanovení § 91 odst. 1 správního řádu a jedná se o zásadu dvouinstančnosti řízení. Zásadu vyjadřuje řádný opravný prostředek – odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Právo na odvolání je přiznáno účastníkům řízení. Proti rozhodnutí o odvolání vydaného správním orgánem druhého stupně se nelze odvolat.

⁶³ *Ustanovení § 74 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

⁶⁴ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou.* 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 277.

⁶⁵ *Ustanovení § 73 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

Zásadu zákazu reformace in peius obsahuje ustanovení § 82 a ustanovení § 87 odst. 4 zákona o přestupcích. Zásada je také nazývána jako zásada zákazu změny sankce k horšímu. V odvolacím řízení nemůže správní orgán změnit uloženou sankci v neprospěch obviněného z přestupku. Zásada se nevztahuje k rozhodnutí o náhradě škody, o náhradě nákladů řízení a o zabrání věci. Zásada se uplatňuje v příkazním řízení, kdy po podání odporu proti příkazu nemůže být obviněnému uložena vyšší pokuta, než byla v příkaze.

Z ustanovení § 8 odst. 1 zákona o přestupcích vychází tzv. zásada teritoriality. U této zásady je rozhodující spáchání přestupku na území České republiky. Dle přestupkového zákona je stíhán pachatel bez ohledu na to, zda je státním občanem České republiky nebo cizincem, a bez ohledu na to, zda má pobyt na našem území.⁶⁶ Mezi Českou republikou a ostatními státy neexistují mezinárodní smlouvy o právní pomoci. Přestupky tak nelze postupovat k projednání orgánům příslušným v ostatních státech.

Zásada ne bis in idem vyjadřuje princip, kdy nikdo nemůže být postižen za tentýž skutek vícekrát. Zásada je konkrétně vyjádřena v ustanovení § 94 zákona o přestupcích, dle kterého je správní orgán povinen zrušit své rozhodnutí, pokud zjistí, že o tomtéž skutku rozhodl soud. Osoba má potom nárok na vrácení částky, kterou zaplatila na úhradu pokuty a nárok na vrácení uhrazených nákladů řízení.⁶⁷

5.2 Příslušnost k projednání přestupků

Příslušnost k řízení o přestupcích určuje, který ze správních orgánů je oprávněný k projednávání přestupků. Institut příslušnosti k řízení o přestupcích je upraven v ustanovení § 52 až § 55 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o přestupcích). Pro úpravu příslušnosti k řízení o dopravních přestupcích platí zásada subsidiarity zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád). Další ustanovení týkající se příslušnosti k řízení o dopravních přestupcích je stanoveno v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních

⁶⁶ Ustanovení § 8 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast1.aspx>. >

⁶⁷ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 279.

komunikacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o silničním provozu) a jedná se o ustanovení § 124 odst. 5 písm. j).

Příslušnost správního orgánu k projednání přestupků se člení na věcnou, místní a funkční.

Ustanovení § 52 zákona o přestupcích se zabývá problematikou věcné příslušnosti k projednávání přestupků. Dle tohoto ustanovení projednávají přestupky obecní úřady, zvláštní orgány obcí, nebo jiné správní orgány, pokud tak stanoví zvláštní zákon.⁶⁸ Zvláštními orgány obcí jsou předně příslušné komise k projednání přestupků. Jinými správními orgány jsou např. finanční úřad, celní úřad, úřady práce, orgány Policie ČR a další. Zpravidla je příslušný ten správní orgán, v jehož působnosti došlo ke spáchání přestupku. Věcně příslušný správní orgán je povinen provést přestupkové řízení a nesmí věc postoupit k projednání a rozhodnutí správnímu orgánu jiné kategorie či vyššího stupně, pokud to zákon nedovoluje. Ustanovení o věcné příslušnosti jsou závazná jak pro účastníka správního řízení, tak pro samotný správní orgán. Jestliže správnímu orgánu dojde podání, o němž není příslušný rozhodnout, postoupí věc bezodkladně usnesením příslušnému orgánu. Současně o tom vyrozumí podatele ve smyslu ustanovení § 12 správního řádu. Vzhledem k tomu, aby nedocházelo ke zbytečným průtahům v řízení, může správní orgán podání dále postoupit nebo ho vrátit zpět pouze se souhlasem svého nadřízeného správního orgánu.⁶⁹

Místní příslušnost pro řízení o přestupcích je upravena v ustanovení § 55 zákona o přestupcích. Místně příslušný je ten správní orgán, v jehož územním obvodu byl přestupek spáchán.⁷⁰ Jedná se o místo, kde byl přestupek dokonán, a u přestupku pokračujícího, trvajících a hromadného, kde byl přestupek dokončen. U dopravních přestupků může nastat situace, kdy je příslušných více správních orgánů. Jedná se například o rychlostní dopravní přestupek dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 2. zákona o silničním

⁶⁸ *Ustanovení § 52 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

⁶⁹ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou.* 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 283.

⁷⁰ *Ustanovení § 55 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

provozu⁷¹, kdy řidič motorového vozidla projede více správních obvodů. Jestliže taková situace nastane, kdy je místně příslušných více správních orgánů a nedohodnou se jinak, je podle ustanovení § 11 odst. 2 správního řádu místně příslušný ten, kdo zahájil řízení jako první. V případě sporu o příslušnosti rozhodne formou usnesení nejbližše společně nadřízený správní orgán. Pokud by bylo vydáno rozhodnutí místně nepříslušným orgánem, je takové rozhodnutí vadné a je nutné ho zrušit.

Nastane-li situace, kdy je přestupek spáchán v cizině státním občanem České republiky nebo cizincem, který má trvalý pobyt na území České republiky, nebo nelze místo spáchání přestupku spolehlivě zjistit, projedná přestupek správní orgán, v jehož územním obvodu má nebo naposledy měl pachatel trvalý pobyt.⁷² Zákon o přestupcích dává místně příslušnému správnímu orgánu možnost, aby k usnadnění projednání přestupku nebo z jiného důležitého důvodu postoupil věc i bez souhlasu účastníků řízení jinému věcně příslušnému správnímu orgánu, v jehož územním obvodu se pachatel zdržuje nebo pracuje.⁷³

Funkční příslušnost určuje, který z orgánů stejné kategorie, případně téhož systému státních orgánů rozhoduje v přestupkovém řízení. Tato příslušnost je určena vnitřními směrnici rozhodnutí vedoucích správních orgánů.⁷⁴ Dopravní přestupky nejčastěji projednávají odbory, popř. referáty dopravy, odbory dopravně-správních agend a jiné. K vymáhání pokut a nákladů řízení uložených v souvislosti s dopravními přestupky jsou určeny ve většině případů odbory finanční.

⁷¹ „Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla překročí nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 40 km/h a více nebo mimo obec o 50 km/h a více“.

⁷² Ustanovení § 55 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

⁷³ Ustanovení § 55 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

⁷⁴ JUDr. Černý, J., Doc. JUDr. Horzinková, E., Ph.D., JUDr. Kučerová, H., Ph.D., *Přestupkové řízení. Příručka pro praxi přestupkových orgánů obcí, krajských úřadů a dalších správních orgánů*. 9. Vydání. Linde Praha, a.s., 2005. ISBN 80-7201-567-2. s. 35.

5.3 Úkony před zahájením řízení

5.3.1 Oznámení o dopravním přestupku

Institut oznámení o přestupku je upraven ustanovením § 58 zákona o přestupcích, který se zabývá tzv. součinností. Jedná se o základní zásadu činnosti správních orgánů, kdy správní orgány vzájemně spolupracují v zájmu dobré správy.⁷⁵ Dle ustanovení § 58 odst. 1 zákona o přestupcích mají státní orgány, orgány Policie České republiky i obce oznamovat příslušným správním orgánům přestupky, o kterých se dozví, pokud nejsou samy příslušné k jejich projednání. Ve věci dopravních přestupků jsou nejčastěji zadávány podněty k zahájení řízení o přestupku Policií České republiky nebo obecní policií. Jedná se o přestupky zjištěné přímo policií při vlastní činnosti nebo o přestupky oznamované policií fyzickými nebo právníckými osobami.

Obligatními náležitostmi oznámení o přestupku je právní kvalifikace skutku, důkazní prostředky, které jsou známy (určité písemnosti nebo svědci) a které prokazují, že jde o přestupek, a že byl spáchán určitou osobou.⁷⁶ Není však vyloučeno, aby byly v oznámení další skutečnosti (např. popis rozsahu škody). Forma oznámení není stanovena. Jedná se o podnět k zahájení řízení z moci úřední, který může mít jakoukoli podobu. Zpravidla se podává v písemné formě – listinné nebo elektronické.

Oznamovací povinnost není uvedena pouze v ustanovení § 58 přestupkového zákona, ale i v dalších právních předpisech. Strážníci obecní policie jsou povinni oznamovat příslušnému orgánu podezření, že byl spáchán přestupek nebo jiný správní delikt, jehož projednání patří do působnosti tohoto orgánu, přičemž postupují dle ustanovení § 10 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, nikoli podle přestupkového zákona. Oznámení podezření musí být doloženo důvody nebo důkazy, o které se podezření opírá. Nemusí však obsahovat náležitosti uvedené v ustanovení § 58 odst. 1 přestupkového zákona. Z hlediska zjištěných skutečností orgán policie věc odevzdá příslušnému orgánu, pokud jde o jednání mající znaky přestupku, které se projednává

⁷⁵ Ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na [www: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/cast1.aspx.>](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/cast1.aspx)

⁷⁶ Ustanovení § 58 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na [www: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx.>](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx)

podle zvláštních právních předpisů,⁷⁷ nebo pokud jde o jiný správní delikt než přestupek, anebo nasvědčují-li skutečnosti, že jde o trestný čin.⁷⁸ Jestliže nastane situace, kdy není dáno podezření z přestupku, nebo nelze přestupek projednat, nebo se do jednoho měsíce od dne, kdy se o přestupku orgán policie dozvěděl, nezjistí skutečnosti odůvodňující podezření, že jej spáchala určitá osoba, věc odloží. Pokud by důvody odložení pominuly, věc oznámí, není-li na místě věc vyřídit jinak. Například je možné věc vyřídit uložením blokové pokuty. Tento postup je v souladu se zásadou procesní ekonomie, neboť v zákonem stanovených případech umožňuje orgánu policie zjištěnou věc uzavřít a nedochází tak ke zbytečnému zatížení správních orgánů.

Oznámení o dopravním přestupku správní orgán ihned po převzetí opatří podacím razítkem nebo jiným údajem, který osvědčuje datum převzetí písemnosti a zaeviduje ho. Po doručení oznámení přestupku správní orgán posoudí, zda zakládá zákonné podmínky pro zahájení řízení. Pokud považuje oznámení za neúplné (neobsahuje všechny potřebné skutečnosti) a zároveň neshledá důvody pro odložení věci, je jeho povinností doplnit chybějící důkazní materiál. Není-li správní orgán vzhledem k rozsahu svých oprávnění schopen prověřit oznámení o přestupku, požádá o součinnost státní orgány a orgány Policie České republiky, aby zajistily důkazní prostředky nezbytné pro dokazování před správním orgánem. Státní orgán nebo orgán policie (např. obecní policie) takovou žádost vrátí, jestliže není příslušný k provedení požadovaných úkonů.⁷⁹

5.3.2 Odložení a postoupení věci

Účelem úkonů před zahájením řízení je zjištění, zda řízení bude zahájeno nebo bude věc odložena či postoupena. Důvody pro odložení věci jsou uvedeny v ustanovení § 66 zákona o přestupcích a jsou dány obligatorně⁸⁰ i fakultativně⁸¹. Obligatorním důvodem

⁷⁷ Jedná se např. o protiprávní skutky podléhající kárné či disciplinární pravomoci, nebo podléhající kázeňskému řízení.

⁷⁸ *Ustanovení § 58 odst. 3 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na [www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx)

⁷⁹ *Ustanovení § 59 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na [www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx)

⁸⁰ Jedná se o ustanovení § 66 odst. 1 a 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁸¹ Jde o ustanovení § 66 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

pro odložení věci (aniž by bylo zahájeno správní řízení o přestupku) je, že osoba podezřelá z přestupku požívá výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva s výjimkou osoby uvedené v ustanovení § 9 odst. 3 zákona o přestupcích. Dalším důvodem pro odložení věci je, že osoba podezřelá z přestupku za své jednání či opomenutí neodpovídá z důvodu nedovršení patnáctého roku věku nebo pokud trpěla duševní chorobou. Přestupek též nelze projednat, pokud pachatel přestupku před zahájením řízení zemřel.⁸²

Správní orgán věc odloží, jestliže došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci podle ustanovení § 71 zákona o přestupcích.⁸³ V případě ustanovení § 71 zákona o přestupcích, by došlo k postoupení věci tehdy, pokud skutečnosti nasvědčují tomu, že jde o trestný čin (věc se postupuje státnímu zástupci nebo orgánům policie České republiky), jedná se o skutky osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci, příslušníka bezpečnostních sborů nebo osoby během výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence (věc se postupuje orgánu příslušnému podle zvláštního právního předpisu k projednání skutku výše uvedených osob dle ustanovení § 10odst. 1 zákona o přestupcích). Dále dojde k postoupení, jestliže jde o jiný správní delikt než přestupek (věc se postupuje příslušnému správnímu orgánu takového skutku).⁸⁴ V případě, že je správnímu orgánu oznámen přestupek poslance či senátora Parlamentu České republiky, který požádal o projednání přestupku v disciplinárním řízení, postoupí věc mandátovému a imunitnímu výboru příslušné komory Parlamentu České republiky.

Dalšími obligatorními důvody pro odložení věci jsou, že o skutku se koná trestní stíhání nebo řízení u jiného příslušného správního orgánu, o skutku bylo rozhodnuto správním orgánem nebo orgánem činným v trestním řízení a toto rozhodnutí nabylo právní moci, nebo bylo rozhodnuto v blokovém řízení. Správní orgán věc odloží, jestliže o skutku bylo rozhodnuto v disciplinárním řízení a uložené opatření je považováno za dostačující; odpovědnost za přestupek zanikla (k zániku odpovědnosti za přestupek dochází po uplynutí jednoho roku od spáchání přestupku dle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o

⁸² *Ustanovení § 66 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

⁸³ *Ustanovení § 66 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

⁸⁴ *Ustanovení § 71 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

přestupcích); návrh na zahájení řízení byl podán opožděně⁸⁵. Jestliže správní orgán do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, nezjistí skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, věc odloží. Dle ustanovení § 66 odst. 4 zákona o přestupcích se rozhodnutí o odložení nevydává. U přestupků projednávaných z moci úřední však může správní orgán odkládat usnesením dle ustanovení § 76 správního řádu, které se poznamená do spisu. Povinnost vyrozumět o odložení věci má správní orgán pouze vůči poškozenému.⁸⁶

5.3.3 Podání vysvětlení

Důležitým úkonem před zahájením řízení o přestupku je institut podání vysvětlení, jež je upraven jak v ustanovení § 60 zákonem o přestupcích, tak správním řádem v ustanovení § 137. Správní orgán má možnost k prověření došlého oznámení předvolat podezřelou osobu nebo jiné osoby k podání vysvětlení. Tímto řízením není zahájeno samotné řízení o přestupku a správní orgán má možnost věc postoupit příslušnému orgánu, věc odložit nebo za zákonem stanovených podmínek přestupek projednat s podezřelou osobou v blokovém řízení. Podání vysvětlení se využívá tehdy, když není dostatečně přesně nebo vůbec zjištěn pachatel přestupku. U dopravních přestupků se může jednat o situaci, kdy policisté nestihnou zastavit vozidlo, u kterého naměřili překročení nejvyšší dovolené rychlosti, nebo je pachatel změřen stacionárním či mobilním zařízením, nebo se jedná o špatné parkování, kdy se při šetření policisty na místě nenachází řidič.

Dle ustanovení § 60 zákona o přestupcích je každý povinen podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení. Uvedené ustanovení však obsahuje i výjimku, kdy podání vysvětlení může být odepřeno, pokud by takovým osobám nebo osobám blízkým hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, případně trestný čin nebo by porušily státní nebo služební tajemství či zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti. Ten, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení nebo ten, kdo bezdůvodně podání vysvětlení

⁸⁵ Ustanovení § 66 odst. 3 písm. f) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, se týká návrhových přestupků dle ustanovení § 68 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁶ *Ustanovení § 66 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-30-07]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

odmítá, se vystavuje riziku uložení pořádkové pokuty až do výše 5 000 Kč. Správní orgán může požadovat vysvětlení jen tehdy, nelze-li rozhodné skutečnosti zjistit jiným úředním postupem. O podání vysvětlení se pořizuje záznam, kde jsou uvedeny údaje⁸⁷ o osobě podávající nezbytná vysvětlení.⁸⁸

5.3.4 Osoba blízká

Osoba blízká je v českém právním řádu uvedena v několika právních předpisech. Patří mezi základní lidská práva uvedená v čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Je upravena v ustanovení § 22 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. V oblasti trestního práva je obsažena v ustanovení § 125 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Dále je formulována v ustanovení § 11 odst. 4 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 61 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, v ustanovení § 55 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, a v rámci přestupků v ustanovení § 68 odst. 4 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Institut osoby blízké byl v minulých letech často využíván právě u dopravních přestupků. K zamezení jeho zneužívání na úseku dopravy došlo novelou zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, kdy zákon č. 297/2011 Sb., zavedl objektivní odpovědnost provozovatele vozidla za dodržení povinností řidiče a pravidel provozu na pozemních komunikacích při užití jeho vozidla v silničním provozu. V případě porušení pravidel silničního provozu zjištěného automatizovaným technickým zařízením používaným bez obsluhy nebo v případě neoprávněného zastavení či stání, dopadá odpovědnost na provozovatele vozidla. Provozovatel nesmí přikázat nebo svěřit řízení vozidla osobě, o které nezná údaje potřebné k určení její totožnosti, a musí tedy vědět, kdo v danou dobu vozidlo řídil. Jakmile je provozovatel vozidla vyzván obecním úřadem obce s rozšířenou působností k zaplacení určené částky dle ustanovení § 125h odst. 1 zákona o

⁸⁷ Jedná se o jméno, příjmení, datum narození, místo trvalého pobytu, vylíčení předmětných skutečností, datum, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.

⁸⁸ *Ustanovení § 137 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-01-08]. Dostupné na www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/cast3h3.aspx. >

silničním provozu, může správnímu orgánu sdělit, že je mu totožnost řidiče známa, ale jedná se osobu blízkou a tak odmítá podat vysvětlení. Správní orgán je povinen učinit nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku. Pokud nezahájí řízení o přestupku a věc odloží, protože nezjistil skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě, nebo řízení o přestupku zastavil, protože obviněnému z přestupku nebylo spáchání skutku prokázáno, může zahájit správní řízení ve věci správního deliktu provozovatele vozidla.⁸⁹ Institut osoby blízké je v tomto případě pro provozovatele vozidla značně nevýhodný. Pro provozovatele i osobu řídící vozidlo v době přestupku je výhodnější určenou částku uhradit, nikdo nepřichází o body v bodovém hodnocení řidičů a provozovatel se tak nevystavuje riziku správního deliktu.

Problémem nového ustanovení o objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla je rozpor mezi uložením sankce provozovateli se základním principem trestního práva – neodvratností sankce pro pachatele spáchaného deliktu.⁹⁰ V konečném důsledku přinesla novela zákona o silničním provozu více vybraných pokut do obecních rozpočtů, ale na prevenci páchaní dopravních přestupků a snížení nehodovosti velký vliv nemá.

5.4 Zahájení řízení

Zahájení řízení je fází přestupkového řízení, která je označována jako nalézací. V přestupkovém řízení se ve většině případů uplatňuje tzv. zásada oficiality, která je upravena v ustanovení § 67 odst. 1 zákona o přestupcích, a znamená projednávání přestupků z úřední povinnosti, nejde-li o projednávání přestupků zahajovaných na základě návrhu dle ustanovení § 68 odst. zákona o přestupcích.⁹¹

Pokud je známa určitá osoba, která je podezřelá ze spáchání dopravního přestupku a správní orgán neshledal důvody pro odložení věci nebo postoupení jinému správnímu

⁸⁹ Ustanovení § 125f odst. 4 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-01-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/cast1h6.aspx> >

⁹⁰ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 316.

⁹¹ Ustanovení § 67 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-01-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

orgánu, projedná dopravní přestupek bez zbytečného odkladu uložením pokuty v blokovém řízení, jestliže jsou splněné zákonné podmínky. Při splnění zákonných podmínek může správní orgán vyřídit dopravní přestupek také v příkazním řízení, nebo přestupek projedná ve správním řízení.

Má-li správní orgán všechny potřebné podklady pro projednání přestupku, nařídí ústní jednání. Předvolání k ústnímu projednání přestupku patří mezi nejběžnější úkony, kterým se zahajuje přestupkové řízení. Správní orgán předvolá všechny známé účastníky řízení a potřebné svědky. Doručením nebo jiným způsobem oznámeným sdělením, jímž zahajuje správní orgán řízení proti osobě podezřelé z přestupku, se tato osoba stává obviněnou z přestupku. Oznámení obvykle obsahuje sdělení o obvinění. Uplatňuje se však zde zásada presumpce neviny, která znamená, že pokud není pravomocným rozhodnutím vyslovena vina, nelze na toho, proti komu je vedeno přestupkové řízení, pohlížet jako by byl vinen z přestupku. Správní orgán subsidiárně používá ustanovení § 59 správního řádu, podle něhož musí být předvolání písemné a musí být účastníku řízení doručeno do vlastních rukou s dostatečným, zpravidla nejméně pětidenním předstihem. V předvolání musí být uvedeno kdo, kdy, kam, v jaké věci a z jakého důvodu se má dostavit a jaké jsou právní následky v případě, že se nedostaví.⁹² Dle ustanovení § 46 správního řádu musí oznámení o zahájení řízení obsahovat označení správního orgánu, předmět řízení, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.⁹³ Předvolaný účastník přestupkového řízení má možnost se náležitě nebo z důležitého důvodu z jednání o přestupku omluvit. Správní orgán podle svého uvážení posoudí, zda je omluva účastníka řízení nebo jeho právního zástupce z ústního projednání přestupku náležitá a zda důvod, který uvádí je důležitý. Důvod omluvy není plnění běžných pracovních povinností. Za závažné důvody je považována pracovní neschopnost, události, se kterými spojují pracovníprávní předpisy nárok na pracovní volno s nárokem na náhradu mzdy (svatba, pohřeb v rodině), nebo plánovaná zahraniční dovolená. Omlouvá-li se obviněný z účasti na ústním jednání např. z důvodu zahraniční dovolené, mělo by být prokázáno, že dovolená byla plánovaná před doručením předvolání a je vyloučeno naplánování za účelem

⁹² *Ustanovení § 59 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-01-08]. Dostupné na www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/cast2h6.aspx >

⁹³ *Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 19.

prodloužení řízení. Přestupek lze projednat i v nepřítomnosti obviněného, pokud se k projednání odmítne dostavit nebo se bez řádné omluvy nedostaví.⁹⁴ Jestliže správní orgán přistoupí k projednání přestupku v nepřítomnosti obviněného, přichází obviněný o právo vyjádřit se k podkladům před vydáním rozhodnutí. Má-li správní orgán shromážděno dostatek podkladů, které bezpochyby odůvodňují, že obviněný spáchal přestupek, může vydat rozhodnutí a není třeba obviněného dále poučovat ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu.

5.4.1. Účastníci řízení

Pro účely přestupkového řízení je okruh účastníků vymezen taxativním způsobem v ustanovení § 72 zákona o přestupcích. Ustanovení § 27 správního řádu, které také vymezuje účastníky řízení, se v řízení o přestupcích použije pouze podpůrně. Účastníkem řízení o přestupcích může být pouze osoba, jež má právní subjektivitu – je způsobilá nabývat práva a povinnosti, a dále má procesní způsobilost – je způsobilá jednat před správním orgánem samostatně.⁹⁵

Dle přestupkového zákona jsou účastníky řízení: obviněný z přestupku; poškozený, pokud jde o projednávání náhrady majtkové škody způsobené přestupkem; vlastník věci, která může být zabráná nebo byla zabráná, v části řízení týkající se zabráná věci; a navrhovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku.⁹⁶

Účastníkem každého řízení o přestupku nemusí být všechny osoby uvedené v ustanovení § 72 zákona o přestupcích. Obligatorně je účastníkem každého řízení o přestupku ten, kdo je z přestupku obviněn. Obviněným se stává občan okamžikem, kdy správní orgán vůči němu učiní první procesní úkon, kterým je předvolání k ústnímu projednání přestupku. Dle ustanovení § 73 zákona o přestupcích má obviněný nezadatelné právo na vyjádření ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a k důkazům o nich.

⁹⁴ Ustanovení § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-02-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

⁹⁵ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 351.

⁹⁶ Ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-02-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

Má právo uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. K výpovědi ani k doznání nesmí být donucován. Vedle těchto práv má obviněný i další práva, která vyplývají jak ze zákona o přestupcích, tak ze správního řádu. Obviněný má právo, aby byl přestupek v prvním stupni projednán při ústním jednání⁹⁷, má právo na odvolání proti rozhodnutí o přestupku.⁹⁸ Obecným právem účastníka je právo vyjádřit své stanovisko v řízení⁹⁹ a právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.¹⁰⁰ K dalším právům obviněného patří nahlížení do spisu dle ustanovení § 38 odst. 2 správního řádu a právo vznášet námitky podjatosti úřední osoby dle ustanovení § 14 odst. 2 správního řádu, jakmile se o ní dozví.

Dalším účastníkem přestupkového řízení může být poškozený. Jedná se o osobu, které byla způsobena majetková škoda v příčinné souvislosti s projednávaným přestupkem. Podmínkou, aby se poškozený stal účastníkem řízení o přestupku, je jeho připojení se s nárokem na náhradu škody. Poškozený je účastníkem pouze té části přestupkového řízení, ve které jde o projednávání náhrady majetkové škody způsobené přestupkem. Za poškozeného je třeba považovat i fyzickou osobu, které byla přestupkem způsobena újma na zdraví s odkazem na ustanovení § 2962 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Dle tohoto ustanovení se rozumí majetkovou škodou ztráta na výdělku po dobu pracovní neschopnosti. Osoba, které byla způsobena škoda přestupkem, ale k řízení se nepřipojila, postavení účastníka řízení nemá. Správní orgán v tomto řízení tedy rozhoduje o právu na náhradu škody a účastník je definován dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. b) správního řádu.

V části přestupkového řízení, jež se týká zabránění věci, je účastníkem řízení vlastník této věci, která byla nebo může být zabráněna. Správní orgán v případě zabránění věci

⁹⁷ Ustanovení § 74 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-02-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

⁹⁸ Ustanovení § 81 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-02-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

⁹⁹ Ustanovení § 36 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-02-08]. Dostupné na www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/cast2h3.aspx >

¹⁰⁰ Ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-02-08]. Dostupné na www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spravni_rad/cast2h3.aspx >

rozhoduje o existenci vlastnického práva a účastník je opět definován jako hlavní dle ustanovení § 27 odst. 1 písm. b) správního řádu.

Posledním účastníkem řízení o přestupku je návrhová osoba, jeho zákonný zástupce nebo opatrovník, na jehož návrh bylo řízení o přestupku zahájeno. Jedná se o tzv. návrhové přestupky dle ustanovení § 49 odst. 1 písm. b) a c), dle ustanovení § 50 zákona o přestupcích, spáchané mezi blízkými osobami a dle ustanovení § 49 odst. 1 písm. a) zákona o přestupcích.

5.4.2 Společné řízení

V oblasti dopravních přestupků často dochází k jejich projednání v tzv. společném řízení, jež je upraveno jak v ustanovení § 57 zákona o přestupcích, tak v ustanovení § 140 správního řádu. Správní orgán je povinen projednat přestupky ve společném řízení v případech, kdy se pachatel dopustil více přestupků a k projednání těchto přestupků je příslušný stejný orgán. Společné řízení se koná proti všem pachatelům, jejichž přestupky spolu souvisejí a jsou projednávány tímž orgánem. Dopustí-li se pachatel více přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích¹⁰¹ dle zákona o silničním provozu a k jejich projednání je příslušný též orgán, projednají se ve společném řízení přestupky nejvýše v období 3 měsíců od spáchání prvního z nich. Zmíněné přestupky se projednávají ve společném řízení z důvodu, aby se řidičům motorových vozidel nesčítaly neprojednané přestupky a na základě jediného řízení nedošlo k jejich vybodování, tedy dosažení 12 bodů dle ustanovení § 123c zákona o silničním provozu. Ve společném řízení se řidičům strhávají body pouze za nejzávažnější přestupek a nesčítají se body za všechny přestupky.

V případě souběhu více skutků spáchaných jedním pachatelem musí správní orgán rozlišit, zda se jedná o souběh jednočinný nebo vícečinný. U jednočinného souběhu se pachatel dopustí jednoho skutku, kterým naplní dvě skutkové podstaty přestupků. Jestliže není některý z přestupků prokázán, uvede se tato skutečnost v odůvodnění rozhodnutí. Nemusí se tedy uvádět výrok o zastavení řízení. Jedná se pouze o jeden skutek, jehož totožnost zůstává zachována i tehdy, pokud se správnímu orgánu nepodaří prokázat několik dílčích útoků. Vícečinný souběh znamená, že se pachatel dopustil dvou skutků,

¹⁰¹ Jedná se o přestupky stanovené v ustanovení § 125c odst. 1 až 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

příčemž každý skutek naplnil skutkovou podstatu jiného přestupku. Nastane-li skutečnost, že některé přestupky nejsou prokázány, je ve výroku rozhodnutí uvedeno zastavení řízení o těchto přestupcích.¹⁰²

Správní orgán může věc některého pachatele přestupku vyloučit ze společného řízení a to z důvodu urychlení řízení či z jiného důležitého důvodu. Důležitým důvodem může být např. vyžádání znaleckého posudku či průtahy v řízení nezaviněné správním orgánem, které by ve lhůtě stanovení v ustanovení § 20 odst. 1 zákona o přestupcích, znemožnily projednání skutku druhého účastníka společného řízení, jež je obviněn z naplnění skutkové podstaty některého z přestupků.¹⁰³ Vyloučení věci je však možné až po zahájení společného řízení. O vyloučení věci ze společného řízení se nevydává rozhodnutí¹⁰⁴, ale dle ustanovení § 140 odst. 3 a 4 správního řádu, usnesení, které se poznamená do spisu.

Náklady řízení stanovené paušální částkou jsou ve společném řízení ukládány všem obviněným, kteří byli uznáni vinnými ze spáchání přestupku/přestupků, z důvodu, aby spolupachatelství nebylo zvýhodněno oproti spáchání přestupku pouze jedinou osobou.¹⁰⁵

Ve společném řízení se zakládá pouze jeden spis. Spis je označen spisovou značkou a obsahuje chronologicky vedený soubor všech písemností a dokladů.

5.4.3 Ústní jednání

Oproti obecné úpravě správního řízení dle správního řádu je v přestupkovém řízení specifická obligatornost ústního jednání dle ustanovení § 74 zákona o přestupcích. V souladu s touto zásadou ústnosti správní orgán rozhoduje na základě ústně provedených důkazů, výsledku účastníků řízení, znalců, svědků apod. Správní orgán přizve k ústnímu

¹⁰² Červený, Z., Šlauf, V., Tauber, M. *Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů*. 17. Aktualizované vydání podle právního stavu k 1.1.2011. Praha: Linde Praha, a.s., 2011, s. 331.

¹⁰³ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 299.

¹⁰⁴ Červený, Z., Šlauf, V., Tauber, M. *Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů*. 17. Aktualizované vydání podle právního stavu k 1.1.2011. Praha: Linde Praha, a.s., 2011, s. 330.

¹⁰⁵ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 299.

jednání všechny účastníky řízení o přestupku. V případě obviněného z přestupku je jeho účast na jednání nezbytná. V případě nepřítomnosti obviněného z přestupku lze rozhodnout za podmínky, že se odmítne dostavit, ačkoliv byl řádně předvolán nebo se nedostaví bez náležité omluvy či důležitého důvodu.

Pokud je obviněným z přestupku mladistvý, správní orgán vyrozumí o nařízeném ústním jednání též jeho zákonného zástupce a orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí.¹⁰⁶

O ústním jednání o přestupku se v souladu s ustanovením § 18 odst. 1 správního řádu sepisuje protokol. V souladu s ustanovením § 17 správního řádu, je možné kromě protokolu pořídít obrazový nebo zvukový záznam.¹⁰⁷ Účastník řízení má dle ustanovení § 38 odst. 4 správního řádu, právo požadovat, aby správní orgán pořídil kopii obrazového či zvukového záznamu, který je součástí spisu. S nahlížením do spisu je spojeno i právo na pořízení kopie spisu nebo jeho části dle ustanovení § 38 odst. 4 správního řádu.

Náležitosti protokolu jsou upraveny v ustanovení § 18 odst. 2 a 3 správního řádu. V protokolu o ústním jednání je uvedeno zejména místo, čas a označení úkonů, které jsou předmětem zápisu, údaje umožňující identifikaci přítomných osob (jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu), vylíčení průběhu předmětných úkonů, označení správního orgánu a jméno, příjmení a funkci nebo služební číslo oprávněné úřední osoby, která úkony provedla. Protokol podepisuje oprávněná úřední osoba, popřípadě osoba, která byla pověřena sepsáním protokolu, a dále všechny osoby, které se jednání nebo provedení úkonu zúčastnily. Odepření podpisu, důvody odepření a námitky proti obsahu protokolu se v protokolu zaznamenají. Z protokolu o ústním jednání musí mimo jiné vyplývat, jaké byly provedeny důkazy a jaké dílčí závěry z nich byly učiněny. Protokol zjednodušuje správnímu orgánu přípravu a sepsání odůvodnění rozhodnutí o přestupku.¹⁰⁸

¹⁰⁶ Ustanovení § 74 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-02-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

¹⁰⁷ Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 11

¹⁰⁸ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 369.

5.4.4 Dokazování

Při ústním jednání o přestupku dochází před správním orgánem k tzv. dokazování, které je závěrečným stádiem zjišťování podkladů pro vydání rozhodnutí. Zákon o přestupcích otázku důkazních prostředků či provádění dokazování neupravuje. Podklady pro vydání rozhodnutí jsou upraveny v ustanovení § 50 správního řádu, které je konkretizací zásady materiální pravdy vycházející z ustanovení § 3 správního řádu. Správní orgán postupuje tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Podklady pro vydání rozhodnutí jsou zejména návrhy účastníků, důkazy, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední povinnosti, podklady od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci a také skutečnosti obecně známé (tzv. notoriety – skutečnosti známé širokému okruhu osob, není třeba je dokazovat, neprokáže-li se opak, berou se za samozřejmost.) Správní orgán hodnotí podklady a zejména důkazy dle svého uvážení, pokud zákon výslovně nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný. Podklady pro vydání rozhodnutí opatřuje správní orgán. Účastníci řízení jsou povinni poskytovat při pořizování podkladů správnímu orgánu potřebnou součinnost, nestanoví-li zvláštní zákon jinak. Neohrožuje-li to účel řízení, může na požádání účastníka správní orgán připustit, aby za něj podklady pro vydání rozhodnutí opatřil tento účastník.¹⁰⁹ K provedení dokazování je možné užít takových důkazních prostředků, jež jsou vhodné ke zjištění skutečného stavu věci za předpokladu, že nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy.¹¹⁰ Jednotlivé důkazní prostředky jsou demonstrativně vymezeny ustanovením § 53 až 56 správního řádu a jedná se zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek. U dopravních přestupků jsou jako důkazy nejčastěji používány video záznamy, fotodokumentace a znalecké posudky. Jsou-li prováděny důkazy mimo ústní jednání, musí být účastníci včas vyrozuměni. V případě, že se účastník práva účasti při dokazování vzdal, správní orgán nemá povinnost účastníka vyrozumívát. Dle ustanovení § 52 správního řádu jsou účastníci povinni označit

¹⁰⁹ Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 19-20.

¹¹⁰ Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 20. (ust. § 51).

důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán je povinen provést důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.¹¹¹

Jedny z nejdůležitějších důkazních prostředků v rámci řízení o dopravním přestupku jsou listiny. Listinným důkazem je například oznámení o přestupku, jehož součástí mohou být různé úřední záznamy. V případě rychlostních dopravních přestupků jsou součástí oznámení o přestupku záznamy o měření s příslušnou fotodokumentací a u měření rychlosti stacionárním zařízením jsou součástí spisové dokumentace také různá osvědčení a certifikáty o správné funkčnosti těchto zařízení. U dopravních nehod či špatného parkování jsou pořizovány fotografie z místa spáchání dopravního přestupku.

Správní orgán může provádět i další důkazy, jako je důkaz ohledáním dle ustanovení § 54 správního řádu. Ohledání je činnost správního orgánu spočívající v přímé prohlídce určité věci. Při ohledání je vlastník nebo uživatel věci nebo ten, kdo má věc u sebe (např. ten, kdo věc přepravuje, nebo ji má v úschově), povinen předložit ji správnímu orgánu nebo strpět ohledání věci na místě. O provedení důkazu ohledáním vydá správní orgán usnesení, které oznámí pouze vlastníku, uživateli, nebo tomu, kdo má věc u sebe.¹¹²

U dopravních přestupků může ohledanou věc představovat např. osobní vozidlo, jehož majitelem je leasingová společnost a držitel účastník řízení. V tomto případě je usnesení oznámeno pouze držiteli vozidla a dále je vyrozuměn ten, kdo je oprávněn s vozidlem nakládat.¹¹³

Ohledání nelze provést nebo může být osobou odepřeno z důvodů, pro které nesmí být svědek vyslechnut nebo pro které je oprávněn výpověď odepřít.¹¹⁴

Mezi důkazní prostředky je dále řazena svědecká výpověď, jež je upravena v ustanovení § 55 správního řádu. U svědecké výpovědi je důležité, aby byla dostatečně přesná a hodnověrná. Povinnost vypovídat jako svědek má každý, kdo není účastníkem

¹¹¹ Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 20.

¹¹² Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 20.

¹¹³ Kučerová, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1.7.2006. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7201-613-X. s. 243.

¹¹⁴ Ustanovení § 54 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 20.

řízení a to pravdivě a nic nezamlčet. Důkazy hodnotí správní orgán podle svého uvážení na základě zásady volného hodnocení důkazů. Je-li svědecká výpověď rozhodující pro prokázání určité skutečnosti, je výslech veden tak, aby výpovědi k určitým skutečnostem bylo možné porovnávat co nejčteněji s objektivně zadokumentovanými nebo známými fakty. Tak je ověřována věrohodnost svědecké výpovědi.¹¹⁵ Vypovídá-li např. osoba blízká podezřelého ze spáchání přestupku, je věrohodnost této výpovědi zpravidla podstatně nižší. Správní orgán je povinen před provedení důkazu svědeckou výpovědí svědka poučit o důvodech, pro které nesmí být vyslýchán, o právu odepřít výpověď, o jeho povinnosti vypovídat pravdivě, nic nezamlčet a o právních následcích nepravdivé nebo neúplné výpovědi. Svědek je poučen správním orgánem jak ústně, tak i písemně před samotným provedením důkazu svědeckou výpovědí.

Důkaz znaleckým posudkem správní orgán provádí tehdy, pokud rozhodnutí správního orgánu závisí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoba nemá a potřebné odborné posouzení skutečností nelze opatřit od jiného správního orgánu. O zamýšleném ustanovení znalce je správní orgán povinen vyrozumět vhodným způsobem účastníky řízení. U dopravních přestupků, konkrétně u dopravních nehod se stanovuje znalec z oboru silniční dopravy pro posouzení děje před nehodou. Znalec má k dispozici prostředky, které umožní na odborné úrovni správnímu orgánu poskytnout požadované informace. Usnesení o stanovení znalce oznamuje správní orgán pouze znalci, který znalecký posudek vypracuje v písemné podobě a předloží ho ve stanovené lhůtě správnímu orgánu. Znalec může být správním orgánem vyslechnut.¹¹⁶

5.5 Rozhodnutí o přestupku

Na základě provedených a vyhodnocených důkazů správní orgán rozhodne o ukončení řízení v prvním stupni. Výsledkem řízení o přestupku v prvním stupni je

¹¹⁵ Kučerová, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1.7.2006. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7201-613-X. s. 238.

¹¹⁶ *Ustanovení § 56 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů*. Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 20-21.

rozhodnutí o zastavení řízení dle ustanovení § 76 zákona o přestupcích, popř. dle ustanovení § 66 správního řádu, nebo rozhodnutí o přestupku, byl-li obviněný uznán vinným.

Rozhodnutí je zčásti upraveno v ustanovení § 77 zákona o přestupcích a zejména pak v ustanovení § 67 až 76 správního řádu. Jedná se o individuální správní akt, který v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva nebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má nebo nemá. V zákonem stanovených případech se jím rozhoduje o procesních otázkách. Každé rozhodnutí správního orgánu musí vycházet ze spolehlivě zjištěného skutkového stavu věci a musí být v souladu se zákony a ostatními právními předpisy. Rozhodnutí musí dále splňovat určité formální náležitosti, tzn. v záhlaví rozhodnutí musí mít označení „rozhodnutí“, případně jiné označení stanovené zákonem (např. usnesení), dále označení správního orgánu, který rozhodnutí vydal, identifikaci účastníků řízení (tj. jméno, příjmení, datum narození, trvalý pobyt / název, sídlo), číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, identifikaci oprávněné úřední osoby (jméno, příjmení, funkce/služební číslo, podpis). Rozhodnutí se vyhotovuje písemně, s výjimkou případů stanovených zákonem, kdy se rozhodnutí vyhlásí ústně. Výroková část takového rozhodnutí, podstatné části jeho odůvodnění a poučení se pouze vyhlásí a do spisu se učiní záznam, který obsahuje výrokovou část, odůvodnění a výše uvedené formální náležitosti. V případě ústně vyhlášeného rozhodnutí dle ustanovení § 67 odst. 3 správního řádu, má účastník právo, aby mu správní orgán takové rozhodnutí písemně potvrdil. Vedle formálních náležitostí musí rozhodnutí o přestupku obsahovat výrokovou část, odůvodnění a poučení účastníků řízení.¹¹⁷

Výrok rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný uznán vinným, musí obsahovat popis skutku s označením místa a času jeho spáchání, vyslovení viny, druh a výměru sankce, případně rozhodnutí o upuštění od uložení sankce, o započtení doby do doby zákazu činnosti, o uložení ochranného opatření, o nároku na náhradu škody, a o náhradě nákladů řízení.¹¹⁸ Dále výroková část rozhodnutí zpravidla obsahuje příslušné ustanovení

¹¹⁷ *Ustanovení § 67 a 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 23.*

¹¹⁸ *Ustanovení § 77 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-02-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >*

právního předpisu, podle kterého je správní orgán příslušný k rozhodnutí o přestupku, rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto a označení nepominutelných účastníků řízení. Ve výrokové části rozhodnutí je možné uvést jeden i více výroků, přičemž výrok může obsahovat také vedlejší ustanovení. V případě, že správní orgán rozhoduje o přestupku v nepřítomnosti obviněného, tuto skutečnost uvede ve výroku rozhodnutí s odkazem na ustanovení § 74 odst. 1 zákona o přestupcích a poté uvede v odůvodnění konkrétní důvody takového postupu.

Další částí rozhodnutí je odůvodnění, které opodstatňuje výrok rozhodnutí a má význam v případě přezkoumání rozhodnutí nadřízeným správním orgánem. Z odůvodnění rozhodnutí musí být patrné, jaké skutečnosti byly podkladem pro rozhodnutí a jakými úvahami se správní orgán při rozhodování řídil. Správní orgán je povinen uvést důvody, které jej vedly k rozhodnutí o druhu a výši ukládaných sankcí i přesto, že z protokolu o ústním jednání je patrné přesvědčivé dokazování a obviněný z přestupku neměl žádné výhrady vůči dílčím závěrům oprávněné úřední osoby k projednání přestupku. Správní orgán je dále povinen reagovat na všechny návrhy a námítky účastníků a na jejich vyjádření k podkladům rozhodnutí. V případě, že správní orgán všem účastníkům v plném rozsahu vyhoví, není třeba odůvodnění rozhodnutí.¹¹⁹

Vedle výroku a odůvodnění je obligatorní náležitostí rozhodnutí poučení o opravném prostředku. V poučení je uvedeno, zda je možné se proti rozhodnutí odvolat (podat odpor v příkazním řízení), v jaké lhůtě je možné tak učinit, od kterého dne se lhůta počítá, který správní orgán o odvolání rozhoduje a u kterého správního orgánu se odvolání (odpor) podává.¹²⁰ Lhůta pro podání odvolání je zpravidla patnáctidenní. Správní řád dále stanovuje povinnost uvést v poučení, zda odvolání nemá odkladný účinek. V případě, kdy je v rozhodnutí poučení nesprávné, neúplné nebo v rozhodnutí chybí, dochází ke změně lhůt pro podání odvolání dle ustanovení § 83 odst. 2 správního řádu, kdy lze odvolání

¹¹⁹ *Ustanovení § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 23.

¹²⁰ *Ustanovení § 68 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 23.

podat do 15 dnů ode dne oznámení opravného usnesení, bylo-li vydáno, nejpozději do 90 dnů od dne oznámení rozhodnutí.¹²¹

Na základě zásady rychlosti a hospodárnosti řízení je správní orgán povinen vydat rozhodnutí bezodkladně. Slovo bezodkladně však může být v některých případech posuzováno různým způsobem, proto jsou v ustanovení § 71 odst. 3 správního řádu stanoveny lhůty pro vydání rozhodnutí. Tyto lhůty se nevztahují jen na rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, ale na všechna rozhodnutí dle správního řádu. Počátek lhůty v případě řízení o přestupku je počítán od oznámení zahájení řízení o přestupku nebo doručení návrhu v případě návrhového přestupku. Konec lhůty je spojen s vydáním rozhodnutí. Vydáním rozhodnutí dle správního řádu se rozumí předání písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení, nebo ústní vyhlášení, jestliže se v souladu se zákonem vyhlašuje ústně a pokud se účastník vzdal práva na doručení rozhodnutí. Pro účely řízení o přestupku se nepoužije ustanovení § 71 odst. 2 písm. c) správního řádu, neboť rozhodnutí o přestupku nelze doručit veřejnou vyhláškou.¹²² Rozhodnutí může být též vydáno poznamenáním usnesení do spisu. Konkrétní lhůty pro vydání rozhodnutí jsou stanoveny v ustanovení § 71 odst. 3 správního řádu, kdy je správní orgán povinen vydat rozhodnutí bezodkladně, nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení. V případě, že nastane zákonem stanovená skutečnost (nařízené ústní jednání, předvolání, předvedení, místní šetření), lze uvedenou obecnou 30 denní lhůtu prodloužit o dalších 30 dnů. Ke skutečnostem jako je provedení úkonu dožadání, zpracování znaleckého posudku nebo doručování do ciziny je též možné prodloužit lhůtu nutnou k jejich provedení.¹²³ Ta však není omezená na 30 dnů, ale může být delší.

Rozhodnutí je účastníkům oznamováno doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo ústním vyhlášením. Den doručení je dnem jeho oznámení. Den ústního vyhlášení rozhodnutí je považován za den oznámení rozhodnutí jen

¹²¹ *Ustanovení § 83 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 27.

¹²² *Ustanovení § 80 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-04-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

¹²³ *Ustanovení § 71 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 24.

tehdy, že se účastník řízení vzdá nároku na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí. Vzdání se nároku na doručení písemného vyhotovení rozhodnutí musí být uvedeno v protokolu o ústním jednání a musí být podepsáno účastníkem, který se svého práva vzdává. Účastník se může vzdát práva na odvolání, pokud je mu rozhodnutí oznámeno (doručeno nebo vyhlášeno, nežádá-li písemné vyhotovení rozhodnutí). Jestliže účastník nežádá písemné vyhotovení rozhodnutí a vzdává se práva na odvolání, je rozhodnutí ihned pravomocné. V případě, že žádá písemné vyhotovení rozhodnutí, je stanovena patnáctidenní lhůta k podání odvolání. Tato patnáctidenní lhůta začíná běžet ode dne, kdy bylo rozhodnutí doručeno. Žádá-li obviněný z přestupku písemné vyhotovení rozhodnutí, nemůže se účinně vzdát práva na odvolání. V tomto případě je též stanovena patnáctidenní lhůta.¹²⁴

Nabytí právní moci rozhodnutí je možné za splnění podmínek stanovených v ustanovení § 73 odst. 1 správního řádu. Rozhodnutí nabývá právní moci, jestliže bylo účastníkům řízení oznámeno a nelze se proti němu odvolat. Pravomocné rozhodnutí je závazné jak pro účastníky a všechny správní orgány, tak pro jiné osoby, o kterých to stanoví zákon a v rozsahu v něm uvedeném. Rozhodnutí o osobním stavu, jež nabylo právní moci, je závazné pro každého.¹²⁵

Dle ustanovení § 74 správního řádu se rozhodnutí stává vykonatelným nabytím právní moci nebo pozdějším dnem, který je v jeho výrokové části uveden. Rozhodnutí může být předběžně vykonatelné. V takovém případě není ještě rozhodnutí v právní moci, ale odvolání proti němu nemá odkladný účinek. Vyloučení odkladného účinku je stanoveno přímo zákonem (např. ustanovení § 61 odst. 2 a § 76 odst. 5 správního řádu). Odkladný účinek může vyloučit v souladu s ustanovením § 85 odst. 2 správního řádu správní orgán, jestliže by to vyžadoval veřejný zájem, hrozila by vážná újma některému

¹²⁴ Kučerová, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1.7.2006. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7201-613-X. s. 258.

¹²⁵ *Ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů*. Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 24.

z účastníků, nebo požádá-li o to účastník za podmínky, že by nedošlo k újmě jiným účastníkům, či to není ve veřejném zájmu.¹²⁶

Ukládá-li rozhodnutí určitou povinnost (v případě přestupku může jít o zaplacení určité peněžité částky nebo provedení určitého úkonu), mohou nastat dvě situace. Lhůta ke splnění povinnosti uplyne před právní mocí rozhodnutí. Jedná se o případ, kdy lhůta byla vázána na určité pevné datum a právní moc díky opravným prostředkům nastala až později. Rozhodnutí je pak vykonatelné nabytím právní moci. V druhém případě lhůta ke splnění určité povinnosti uplyne po právní moci rozhodnutí, kdy je rozhodnutí vykonatelné jejím uplynutím. Zde je povinnost vázána na určitou lhůtu, která začíná běžet nabytím právní moci rozhodnutí.¹²⁷

Poslední částí rozhodnutí je vyznačování doložky právní moci nebo vykonatelnosti. Problematika vyznačování doložky právní moci nebyla výslovně dřívějším správním řádem upravena. V současném správním řádu je zakotvena v ustanovení § 75. Správní řád rozlišuje mezi originálem písemného rozhodnutí a jeho stejnopisy. Originál písemného rozhodnutí podepisuje vždy oprávněná úřední osoba. Správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, na rozhodnutí vyznačuje doložku právní moci. Doložka právní moci je na rozhodnutí vyznačena tímto správním orgánem až po nabytí právní moci rozhodnutí. Zároveň správní orgán vyznačí den vyhlášení tohoto rozhodnutí nebo den, kdy byla písemnost předána k doručení. Originál písemného rozhodnutí je součástí spisu. V případě prvostupňového správního orgánu, vyznačuje tento správní orgán doložku právní moci po uplynutí lhůty pro podání odvolání. U stejnopisu písemného rozhodnutí jsou podmínky odlišné. Stejnopis je doručován účastníkům řízení a na tomto je možné nahradit podpis oprávněné úřední osoby podpisem jiné úřední osoby odpovědné za správnost vyhotovení s doložkou „za správnost vyhotovení“ a „v.r.“ vlastní rukou. Doložku právní moci na stejnopisu rozhodnutí, který byl účastníku řízení doručen, vyznačí správní orgán jen na požádání tohoto účastníka řízení.¹²⁸ Na požádání účastníka řízení správní orgán vyhotoví

¹²⁶ *Ustanovení § 85 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 27.

¹²⁷ Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D., *Správní řád. Komentář.* 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. 978-80-7400-157-4. s.293.

¹²⁸ Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D., *Správní řád. Komentář.* 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009. 978-80-7400-157-4. s. 296.

stejnopis rozhodnutí nebo stejnopis výroku dodatečně spolu s vyznačením doložky právní moci nebo vykonatelnosti.¹²⁹ V tomto případě se jedná se o situaci, kdy účastník řízení stejnopis rozhodnutí ztratí, dojde k jeho poškození nebo jestliže byl stejnopis rozhodnutí doručen elektronicky. Doložka se vyznačuje na nově vydaný stejnopis rozhodnutí, nikoliv na vytištěný stejnopis, jež byl účastníkovi elektronicky doručen.

Při vyznačování doložky právní moci nebo vykonatelnosti může oprávněná úřední osoba učinit chybu v jejím vyznačení. V případě, že se tak stane, nebo pozbude-li rozhodnutí právní moci nebo vykonatelnosti, sdělí to správní orgán těm osobám, kterým doložku právní moci vyznačil a učiní o tom oznámení veřejnou vyhláškou.¹³⁰

5.5.1 Výkon rozhodnutí

Výkon rozhodnutí o přestupku je nezastupitelnou částí řízení. Uložené sankce za přestupky zásadně přispívají k represivnímu a výchovnému účelu. Výkon rozhodnutí nebo tzv. vykonávací řízení představují správní exekuce upravené v ustanovení § 103 správního řádu. Správními exekucemi je vyjádřen postup správního orgánu vedoucí k nucenému splnění povinností uložených správním rozhodnutím. K vykonatelnosti rozhodnutí o přestupku dochází dnem, kdy marně uplynula lhůta stanovená ve výroku rozhodnutí o přestupku ke splnění uložené povinnosti, a povinnost dosud nebyla účastníkem dobrovolně splněna. Správní orgány v exekučním řízení postupují obdobně jako ve správním řízení dle základních zásad. K zahájení exekučního řízení musí existovat podnět, který učiní buď účastník řízení svým návrhem, nebo správní orgán, který rozhodoval v prvním stupni. Výkon správního rozhodnutí jsou oprávněny činit příslušné správní orgány, soudy nebo soudní exekutoři.

Podle povahy povinnosti uložené exekučním titulem se rozlišuje exekuce na plnění peněžité a exekuce na plnění nepeněžité. Jestliže se jedná o vymáhání peněžitých plnění, upravuje správní exekuci zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁹ *Ustanovení § 69 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 24.

¹³⁰ *Ustanovení § 75 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 25.

Mezi peněžité exekuce patří pokuty uložené za přestupek, výkon rozhodnutí o náhradě škody způsobené přestupkem, paušální náhrada nákladů řízení a pořádkové pokuty. Pokud rozhodnutí ukládá jinou povinnost než zaplacení peněžité částky, jedná se o nepeněžité exekuce, jež jsou upraveny v ustanovení § 107 a následujících správního řádu. Mezi nepeněžité exekuce náleží uložené propadnutí věci a zabránění věci.

U dopravních přestupků činí rozhodnutí většinou dopravní odbory, ale výkon rozhodnutí je svěřen odborům finančním. Po uložení pokuty, nákladů řízení či uložení náhrady škody, předají dopravní odbory rozhodnutí finančním odborům a to v den vykonatelnosti rozhodnutí. Finanční odbory poté kontrolují splnění sankce a v případě nesplnění povinnosti v určené lhůtě přistupují k exekučnímu řízení.

5.6 Zvláštní druhy řízení

Zvláštní formy správního řízení v oblasti správního trestání představuje řízení blokové a příkazní. Smyslem těchto řízení je zajištění rychlého vyřízení věci ve zkráceném řízení, které je charakteristické svou jednoduchostí a neformálností.

5.6.1 Blokové řízení

Blokové řízení je zkrácená forma řízení o přestupku, která je upravena v ustanovení § 84 zákona o přestupcích. V blokovém řízení lze přestupek projednat uložení pokuty, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit hned na místě. V případě, že pachatel přestupku nemůže pokutu zaplatit na místě, vydá se mu blok na pokutu na místě nezaplacenou s poučením o způsobu zaplacení pokuty, o lhůtě její splatnosti a o následcích nezaplacení pokuty. Převzetí bloku potvrdí pachatel přestupku svým podpisem. Nezaplatí-li pachatel přestupku pokutu ve stanovené lhůtě, předá se pokuta k vymáhání exekučními prostředky. Není-li některá z výše uvedených podmínek splněna, přestupek je projednán obvyklým způsobem, popřípadě v příkazním řízení. Zákon o přestupcích nevylučuje blokové řízení u již zahájeného přestupkového řízení. V blokovém řízení lze uložit jediný druh sankce a to pokutu. Při ukládání pokuty v blokovém řízení postupuje správní orgán dle ustanovení § 12 zákona o přestupcích.¹³¹

¹³¹ „Správní orgán přihlíží k závažnosti přestupku, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám, k osobě pachatele. Za více přestupků

V tomto řízení je možné projednat všechny druhy přestupků až na určené výjimky. Mezi tyto výjimky jsou řazeny návrhové přestupky a přestupky, u nichž to zákon výslovně zakazuje (přestupky dle ustanovení § 23 odst. 4 zákona o přestupcích, a dle ustanovení § 125c odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů).

Dopustí-li se pachatel více přestupků, které je možné projednat v blokovém řízení, uplatní se pokuta vztahující se na přestupek nejpřísněji postižitelný. Dle ustanovení § 13 odst. 2 zákona o přestupcích, je horní hranice pokuty, pokud přestupkový nebo jiný zákon nepřipouští uložit v blokovém řízení pokutu vyšší, 1 000 Kč a u mladistvého 500 Kč. Umožňuje-li přestupkový zákon nebo jiný zákon uložit v blokovém řízení za přestupek pokutu vyšší než 1 000 Kč, lze mladistvému uložit pokutu do maximální výše 2 000 Kč.

Uloží-li orgány policie, Vojenské policie nebo obecní policie v blokovém řízení pokutu za přestupek proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, a pokud je uložena pokuta vyšší než 1 000 Kč nebo je jednání, za které je ukládána, zařazeno do bodového hodnocení řidičů podle přílohy k zákonu č. 360/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, jsou povinny zasílat příslušnému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.¹³²

Proti uložení pokuty v blokovém řízení se nelze odvolat, neboť v okamžiku, kdy pachatel přestupku souhlasí s blokovou pokutou, nabývá rozhodnutí o přestupku právní moci. Určitým způsobem se však bránit lze. Je možné využít tzv. mimořádné opravné prostředky, mezi něž patří obnova řízení a přezkumné řízení. Obnova řízení v případě uložení blokové pokuty je dosti problematická. Do nedávné doby nebylo možné blokové řízení obnovit. Nejvyšší správní soud v usnesení sp.zn. 1 As 21/2010 ze dne 12.3.2013 stanovil, kdy je obnova blokového řízení možná.¹³³ Jde o případ, kdy došlo k zfalšování

téhož pachatele je uložena sankce ve společném řízení dle ustanovení vztahující se na přestupek nejpřísněji postižitelný.“ *Ustanovení § 12 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-04-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

¹³² Kučerová, H. *Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související.* 2. vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87576-01-4. s. 678.

¹³³ Nejvyšší správní soud. Rozhodovací činnost/rozhodnutí správních soudů. *Usnesení sp.zn. 1 As 21/2010* [online]. [cit.2014-28-09]. Dostupné na www:

podpisu nebo záměně identity obviněného z přestupku na pokutovém bloku. Tato tvrzení je nepochybně nutné považovat za důvod pro obnovu řízení dle ustanovení § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Jedná se o dříve neznámé skutečnosti a důkazy, které vyšly najevo po právní moci rozhodnutí o uložení pokuty v blokovém řízení, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit. Ačkoliv je u blokového řízení obnova z uvedených důvodů možná při zjištěném nesouhlasu obviněného s projednáním přestupku v blokovém řízení, ustanovení § 102 správního řádu nestanoví, jakým způsobem se má v blokovém řízení postupovat a jakou formou lze dosáhnout zrušení pokutového bloku vydaného v původním řízení. Jediným úkonem nového blokového řízení může být pouze zrušení původního rozhodnutí o uložení blokové pokuty. Toto řešení odpovídá účelu nového řízení dle ustanovení § 102 správního řádu. Jestliže není v zákoně pro některé typy správního řízení stanoven způsob odstranění původního rozhodnutí, může správní orgán příslušný k novému řízení vydat nové rozhodnutí, jímž původní rozhodnutí zruší.¹³⁴

Dále je možné využít přezkumného řízení, jež je upraveno v ustanovení § 94 a následujících správního řádu. V přezkumném řízení správní orgán přezkoumává z úřední povinnosti pravomocná rozhodnutí, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy.¹³⁵ Obviněný z přestupku je oprávněn jako účastník blokového řízení podat pouze podnět k takovému přezkumu. V případě blokového řízení se může jednat o situaci, kdy obviněnému z přestupku byla uložena vyšší pokuta, než zákon připouští nebo jde o případ, kdy přestupek nelze projednat v blokovém řízení.

Pokuty za přestupky v blokovém řízení jsou oprávněny ukládat a vybírat dle ustanovení § 84 odst. 3 zákona o přestupcích, správní orgány, v jejichž působnosti je projednávání přestupků a osoby jimi pověřené, a dále orgány určené zákonem o

<http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=12&rok=2010&senat=I&cislo=21&pagesource=0>.

¹³⁴ Horzinková, E., Kučerová, H. *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou*. 2. Vydání. Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-94-3. s. 465.

¹³⁵ *Ustanovení § 94 s násl. zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů*. Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 29-30.

přestupcích a jinými zákony.¹³⁶ U přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích ukládají a vybírají pokuty v blokovém řízení obecní úřady obcí s rozšířenou působností, orgány Policie České republiky dle ustanovení § 86 písm. a) zákona o přestupcích a strážníci obecní policie dle ustanovení § 86 písm. d) zákona o přestupcích.

Bloky k ukládání pokut vydává Ministerstvo financí České republiky. Jestliže výnos z pokut plyne do rozpočtu krajského úřadu nebo obce, odebírají se pokutové bloky u krajského úřadu. Směřuje-li výnos pokut do státního rozpočtu, nebo do rozpočtu na základě zvláštního právního předpisu, odebírají oprávněné osoby bloky od příslušného celního úřadu. Bloky se vydávají pověřeným osobám proti podpisu a jsou přísně zúčtovatelné. Blokovaná pokuta jako rozhodnutí správního orgánu musí obsahovat formální a obsahové náležitosti. Na pokutovém bloku je vyznačeno jméno pachatele přestupku, za jaký přestupek byla pokuta v blokovém řízení uložena a datum uložení blokované pokuty. V případě, že se jedná o blok na pokutu na místě nezaplacenou, je zde uvedeno poučení o způsobu zaplacení pokuty, lhůta její splatnosti a následky v případě nezaplacení pokuty. Převzetí tohoto bloku je potvrzeno podpisem pachatele.¹³⁷

5.6.2 Příkazní řízení

Příkazní řízení je podobně jako blokové řízení tzv. zkrácenou formou přestupkového řízení a je upraveno v ustanovení § 87 zákona o přestupcích. Ustanovení § 150 správního řádu, jež upravuje příkaz, se v souvislosti s přestupky nepoužije ani podpůrně. Podmínkou vydání příkazu o uložení sankce za přestupek je, že není pochyb o tom, že se obviněný přestupku dopustil a věc nebyla vyřízena v blokovém řízení. Na rozdíl od blokového řízení není souhlas podezřelého z přestupku s projednáním věci v příkazním řízení ani jeho doznání vinny povinné. Správní orgán může s ohledem na charakter příkazního řízení uložit jako sankci pouze napomenutí nebo pokutu. Nelze uložit zákaz činnosti nebo propadnutí věci a též nelze použít ochranná opatření. V příkazním řízení lze

¹³⁶ Ustanovení § 84 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-04-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

¹³⁷ Ustanovení § 84 a 85 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-04-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

dle ustanovení § 13 odst. 2 zákona o přestupcích uložit pokutu pouze do 4 000 Kč¹³⁸, ale některé zvláštní zákony ve svých ustanoveních připouští uložit pokutu vyšší. Příkaz nelze vydat, jestliže je obviněným z přestupku mladistvý, nebo je obviněný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je jeho způsobilost k právním úkonům omezena. Tato skutečnost však nevylučuje odpovědnost za přestupek a správní orgán u osob zbavených způsobilosti nebo s omezenou způsobilostí k právním úkonům zkoumá přičetnost při spáchání přestupku. Vydaný příkaz je písemný a musí splňovat všechny náležitosti rozhodnutí o přestupku (výrok, odůvodnění a poučení o opravném prostředku). Příkaz není možné vyhlásit ústně nebo doručit veřejnou vyhláškou.

Proti příkazu je obviněný z přestupku oprávněn podat řádný opravný prostředek, kterým je odpor. Odpor je možné podat do 15 dnů ode dne doručení příkazu u správního orgánu, který příkaz vydal. Včasným podáním odporu se vydaný příkaz ruší a správní orgán pokračuje v řádném správním řízení včetně vydání správního rozhodnutí. Při následném správním řízení nemůže přestupkový orgán uložit obviněnému z přestupku jiný druh sankce, s výjimkou napomenutí, nebo sankci vyšší, než byly uvedené v příkaze. Jedná se o zásadu zákazu reformace in peius – zákaz změny k horšímu. Jestliže správní orgán při projednávání přestupku zjistí nové přitěžující okolnosti, které by zvyšovaly závažnost přestupku, nemůže uložit sankci přísnější, než byla uložena v příkazu. Jedinou možnou změnou je uložení napomenutí místo původně uložené pokuty.

Nebyl-li podán proti příkazu odpor včas, příkaz má účinky pravomocného rozhodnutí. V takovém případě je možné využít pouze mimořádné opravné prostředky. Jestliže správní orgán v příkaze uloží pokutu, musí být pachateli sdělena lhůta k zaplacení. Jakmile tato lhůta k dobrovolnému zaplacení uplyne, je příkaz vykonatelný. V případě, že povinný ve stanovené lhůtě povinnost dobrovolně nesplní, bude vymáhána exekučně podle příslušných ustanovení zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

V příkazním řízení nelze projednat přestupky, u kterých se zahajuje řízení na návrh. Stejně jako v blokovém řízení lze projednávat přestupky, jež jsou zahajovány z moci úřední. V příkazním řízení je dále vyloučeno projednání nároku na náhradu škody dle

¹³⁸ *Ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-04-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast1.aspx> >

ustanovení § 70 zákona o přestupcích. Dle ustanovení § 19 odst. 2 zákona o přestupcích je vyloučeno též projednání přestupku mladistvého.

5.7 Opravné prostředky

Řízení o přestupcích je založeno na zásadě dvoustupňového řízení, tzn. není-li zákonem výslovně stanoveno jinak nebo nevzdá-li se účastník řízení svého práva, lze proti každému rozhodnutí správního orgánu I. stupně podat řádný opravný prostředek, o kterém rozhoduje nejbližší vyšší nadřízený správní orgán, s výjimkou zákonem stanovených případů. Správním řádem jsou upraveny a rozlišeny řádné a mimořádné opravné prostředky. Opravné prostředky se od sebe odlišují podle toho, zda jsou podány proti rozhodnutí, které je nebo není v právní moci, resp. je předběžně vykonatelné. Proti rozhodnutí, jež nenabýlo právní moci, je možné podat odvolání, odpor nebo rozklad. Naopak mezi mimořádné opravné prostředky, jež lze podat proti pravomocným rozhodnutím, patří obnova řízení, přezkum rozhodnutí v přezkumném řízení, přezkoumání rozhodnutí správního orgánu soudem a vykonání nového rozhodnutí.

V zákoně o přestupcích jsou upraveny řádné opravné prostředky, a to odvolání a odpor. Mimořádné opravné prostředky jsou obecně upraveny správním řádem a zákon o přestupcích tato speciální ustanovení neobsahuje. Výjimkou je ustanovení § 83 zákona o přestupcích, kde je uvedena možnost přezkoumání rozhodnutí o přestupku soudem.

5.7.1 Řádné opravné prostředky

Odvolání

Odvolání je nejčastěji uplatňovaným opravným prostředkem. Obecně je upraveno v ustanoveních § 81 až 93 správního řádu. Pro účely přestupkového řízení je právní úprava odvolání obsažena v ustanoveních § 81 a § 82 zákona o přestupcích.

Tento řádný opravný prostředek lze definovat jako podání účastníka řízení, kterým žádá nadřízený správní orgán o přezkoumání zákonnosti a správnosti rozhodnutí správního orgánu nižšího stupně, je-li na přezkoumání takového rozhodnutí právní nárok.¹³⁹

¹³⁹ Kučerová, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1.7.2006. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7201-613-X. s. 277.

Právo podat odvolání proti rozhodnutí o přestupku v plném rozsahu má pouze obviněný z přestupku. Pokud je obviněným z přestupku mladistvý, je oprávněn za něj podat odvolání jeho zákonný zástupce a orgán vykonávající sociálně-právní ochranu dětí za podmínky, že by bylo odvolání ve prospěch mladistvého. Kromě obviněného mají právo na odvolání ostatní účastníci řízení, avšak pouze proti té části rozhodnutí, která se jich týká, tzn. u poškozeného jen ve věci náhrady škody, u vlastníka zabrané věci proti té části rozhodnutí, kde se vyslovuje zabránění věci, v případě návrhových přestupků jen navrhovatel proti té části rozhodnutí, která se týká vyslovení viny obviněného z přestupku nebo povinnosti navrhovatele nahradit náklady řízení. Navrhovatel je navíc oprávněn podat odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení.¹⁴⁰

U odkladného účinku odvolání je třeba konstatovat, že podle obecné úpravy ve správním řádu platí, že nestanoví-li zákon jinak, má včas podané a přípustné odvolání odkladný účinek. Správní řád však připouští výjimku, kdy správní orgán může odkladný účinek odvolání vyloučit a to v případě, že to naléhavě vyžaduje veřejný zájem, hrozí-li vážná újma některému z účastníků, nebo požádá-li o to účastník.¹⁴¹ V ustanovení § 81 odst. 5 zákona o přestupcích je vymezena odchylka od obecné úpravy správního řádu, kdy včas podané odvolání proti rozhodnutí o přestupku má odkladný účinek vždy a tento odkladný účinek nelze vyloučit. Uvedené ustanovení je vyjádřením zásady presumpce nevinny. Je zde kladen důraz na to, aby nebyly vůči obviněnému z přestupku vyvozovány důsledky spáchaného přestupku, jestliže jeho vina nebyla spolehlivě prokázána a vyslovena pravomocným rozhodnutím.¹⁴²

Odvolání lze podat proti výrokové části rozhodnutí, proti jednotlivému výroku či proti jeho vedlejšímu ustanovení. Odvolání pouze proti odůvodnění je nepřípustné. Podání odvolání je právem účastníka řízení a zároveň je vyjádřením dispoziční zásady, tzn. že záleží na účastníku řízení, zda odvolání podá či nikoli. Dle ustanovení § 81 odst. 2 a 3

¹⁴⁰ Ustanovení § 81 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-04-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

¹⁴¹ Ustanovení § 85 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 27.

¹⁴² Ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit.2014-04-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

správního řádu je účastník řízení oprávněn vzdát se práva na odvolání nebo ho vzít zpět. Pokud vzal účastník řízení odvolání zpět, nemá již možnost odvolání opět podat, ačkoliv mu ještě neuplynula odvolací lhůta.

Odvolání musí obsahovat náležitosti uvedené v ustanovení § 37 odst. 2 správního řádu. Z odvolání musí být patrné, kdo jej činí, které věci se týká a co navrhuje. Je-li odvolatelem fyzická osoba, je povinna uvést jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování. Jedná-li se o právnickou osobu, v podání musí být uveden název nebo obchodní firma, identifikační číslo nebo obdobný údaj, adresa sídla, popřípadě jiná adresa pro doručování. Podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, podpis osoby, která je činí,¹⁴³ proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, které mu předcházelo. Jestliže odvolatel neuvede, v jakém rozsahu rozhodnutí napadá, platí, že se domáhá zrušení celého rozhodnutí.

V ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu je upravena zásada koncentrace řízení, kdy je účastníku řízení dovoleno uplatňovat nové skutečnosti a důkazy v odvolacím řízení pouze tehdy, pokud je nemohl uplatnit dříve. Zákon o přestupcích však zásadu koncentrace řízení neuplatňuje, a to ve smyslu ustanovení § 73 odst. 2 přestupkového zákona, kdy má obviněný právo uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu po celou dobu řízení.¹⁴⁴

Jestliže podané odvolání nemá předepsané náležitosti, je správní orgán povinen podle ustanovení § 37 odst. 3 správního řádu odvolatele vyzvat, aby jej doplnil a současně mu k tomu stanovit přiměřenou lhůtu.¹⁴⁵

Odvolací lhůta je stanovena správním řádem na 15 dní ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Odvolání je možné podat až poté, co

¹⁴³ *Ustanovení § 37 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 16-17.

¹⁴⁴ *Ustanovení § 73 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2014-04-08]. Dostupné na www: < <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/prestupky/cast3.aspx> >

¹⁴⁵ *Ustanovení § 37 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 17.

bylo rozhodnutí vydáno. Jestliže odvolatel učiní podání před oznámením rozhodnutí, platí, že bylo podáno v první den odvolací lhůty. V případě, že bylo správním orgánem vydáno rozhodnutí, jehož poučení chybí, či je neúplné nebo nesprávné dle ustanovení § 68 odst. 5 správního řádu, je možné podat odvolání do 15 dnů ode dne oznámení opravného usnesení, bylo-li vydáno, dle ustanovení § 70 věty první správního řádu, nejpozději do 90 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.¹⁴⁶ Lhůta pro odvolání je počítána od následujícího dne po oznámení rozhodnutí odvolateli. Vychází-li poslední den patnáctidenní lhůty na sobotu, neděli nebo svátek uznaný státem, lhůta pro včasné podání odvolání končí uplynutím následujícího pracovního dne. Odvolání je podáno v zákonem stanovené lhůtě, je-li poslední dne lhůty učiněno podání u věcně a místně příslušného správního orgánu nebo předáno poštovnímu doručiteli.

Odvolání se podává u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal. Neshledá-li správní orgán důvody k autoremeduře¹⁴⁷, předá spis společně se svým stanoviskem odvolacímu správnímu orgánu do 30 dnů ode dne doručení odvolání. Jestliže by správní orgán obdržel odvolání opožděně nebo by bylo nepřipustné, předá správní orgán spis odvolacímu správnímu orgánu do 10 dnů a ve stanovisku se pouze omezí nepřipustného nebo opožděného odvolání.

Odvolacím orgánem je nejbližší nadřízený správní orgán, pokud zákon nestanoví jinak. V řízení o přestupcích je většinou nejbližším nadřízeným správním orgánem krajský úřad. V případě, že odvolací správní orgán dojde k závěru, že napadené rozhodnutí či jeho část je v rozporu s právními předpisy, rozhodnutí nebo jeho část zruší a řízení zastaví, nebo jej vrátí k novému projednání správnímu orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, nebo může sám napadené rozhodnutí či jeho část změnit. Změnu napadeného rozhodnutí však nelze provést u přestupků, neboť dle ustanovení § 82 zákona o přestupcích nelze v odvolacím

¹⁴⁶ *Ustanovení § 83 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů*. Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 27.

¹⁴⁷ Dle ustanovení § 87 správního řádu může správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, jej změnit nebo zrušit, pokud tím plně vyhoví odvolání a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému z účastníků, ledaže s tím všichni, kterých se to týká, vyslovili souhlas. Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 27.

řízení změnit uloženou sankci v neprospěch obviněného. Další možností, kterou odvolací správní orgán má, je zamítnutí odvolání a potvrzení napadeného rozhodnutí.

5.7.2 Mimořádné opravné prostředky

Mezi mimořádné opravné prostředky je řazeno přezkumné řízení, obnova řízení a řízení o novém rozhodnutí ve věci. Právní úprava těchto opravných prostředků je stanovena správním řádem. Zákon o přestupcích upravuje pouze jediný mimořádný opravný prostředek, a to dle ustanovení § 83, přezkoumání rozhodnutí o přestupku soudem.

Přezkoumání rozhodnutí o přestupku soudem

Soud přezkoumává rozhodnutí o přestupku v případě, že si o to účastník řízení požádá. Pokud si účastník požádá přestupkový orgán o odložení výkonu rozhodnutí, správní orgán mu v žádosti vyhoví. Při přezkoumání rozhodnutí o přestupku soudem se použije zvláštní právní předpis.¹⁴⁸ Ve věcech přezkumu rozhodnutí o přestupku jsou věcně příslušné krajské soudy. Místně příslušný je soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgán, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni. Přezkum tohoto rozhodnutí je zahajován návrhem, který se nazývá žalobou. Podaná žaloba musí obsahovat všechny náležitosti stanovené soudním řádem správním a včetně žaloby je nutné připojit stejnopis pravomocného rozhodnutí správního orgánu a listinné důkazy. Zároveň s podanou žalobou je nutné zaplatit poplatek ve výši 2 000 Kč. Žalobu lze podat až po vyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení, nejdéle do dvou měsíců od doručení rozhodnutí o přestupku. Rozhodnutí o přestupku je soudem přezkoumáno v mezích žalobcových návrhů. Soud není vázán důkazními návrhy žalobce a je oprávněn provést nové důkazy. Soud je oprávněn o podané žalobě rozhodovat několika způsoby. Žaloba může být soudem zamítnuta, protože není důvodná, nebo je možné přezkoumatelné rozhodnutí zrušit. Soud může zrušit rozhodnutí pro nezákonnost nebo pro vady řízení. U přestupků, kde byla uložena sankce, soud zkoumá, zda správní orgán při správním uvážení o druhu a výši

¹⁴⁸ Jedná se o Soudní řád správní, hlava II., *Řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu* (ust. 65 a násl. Soudního řádu správního). Úplné znění zákona č. 150/2002Sb., soudní řádsprávní, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 69-73, 77-79.

sankce neporušil zákonná ustanovení. Jestliže soud zjistí, že uložená sankce je zjevně nepřiměřená, může rozhodnutí změnit a snížit uloženou sankci nebo vydat nové rozhodnutí, kterým od uložení sankce upouští. Rozsudek soudu nahrazuje rozhodnutí správního orgánu v celém rozsahu nebo v té části, která byla rozsudkem dotčena.

Proti rozhodnutí krajského soudu lze podat kasační stížnost do dvou týdnů od doručení rozhodnutí a to u soudu, který napadené rozhodnutí vydal. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Důvody pro podání kasační stížnosti jsou upraveny taxativně soudním řádem správním. Jedná se o nezákonnost, vady řízení, zmatečnost, nepřezkoumatelnost.¹⁴⁹

Obnova řízení

Obnova řízení je mimořádným opravným prostředkem, který je upraven v ustanovení § 100 a § 102 správního řádu a je směřován proti pravomocnému rozhodnutí správního orgánu. Řízení před správním orgánem, které bylo ukončeno pravomocným rozhodnutím ve věci, je možné obnovit na návrh účastníka řízení nebo z moci úřední, je-li na přezkoumání veřejný zájem. Důvody pro obnovení řízení jsou upraveny správním řádem taxativně v ustanovení § 100 odst. 1, kdy správní orgán řízení obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti a důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými. Druhým důvodem obnovy řízení je zrušení či změna rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno. Podmínkou obnovy řízení však je, aby uvedené skutečnosti, důkazy a rozhodnutí odůvodňovaly jiné řešení otázky, která byla předmětem rozhodování.¹⁵⁰ Další důvody obnovy řízení jsou upraveny v ustanovení § 140 odst. 7 a § 149 odst. 6 správního řádu.

Žádost o povolení obnovy řízení musí být podána ve stanovených lhůtách dle ustanovení § 100 odst. 2 správního řádu. Toto ustanovení upravuje tzv. subjektivní a

¹⁴⁹ *Ustanovení § 103 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 77.

¹⁵⁰ *Ustanovení § 100 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 30.

objektivní lhůtu. Subjektivní lhůta je tříměsíční a počítá se ode dne, kdy se účastník řízení o důvodech obnovy dozvěděl. Objektivní lhůta je tříletá a začíná běžet následující po právní moci rozhodnutí. Do konce této lhůty musí být rozhodnutí o obnově řízení vydáno.

Obnova řízení probíhá ve dvou samostatných stádiích. V první stádiu správní orgán zkoumá, zda jsou splněny podmínky pro obnovu řízení. V tomto stádiu pouze rozhodne, zda obnovu řízení povolí či nepovolí. V případě, že správní orgán povolí či nařídí obnovu řízení, následuje druhé stádium řízení, kdy správní orgán rozhoduje o meritě věci, o němž již bylo rozhodnuto v původním řízení. Rozhodnutí, jež bylo vydáno v původním řízení, se neruší povolením obnovy řízení, ale až novým rozhodnutím vydaným v obnoveném řízení dle ustanovení § 102 odst. 9 správního řádu.

V obnoveném řízení správní orgán rozhoduje dle aktuálního skutkového a právního stavu a je oprávněn využít podkladů původního rozhodnutí včetně podkladů rozhodnutí o odvolání, jestliže to nevylučuje důvod tohoto řízení.¹⁵¹ Proti novému rozhodnutí ve věci je možné podat odvolání.

U dopravních přestupků často využívají institut obnovy řízení řidiči, u nichž došlo k dosažení 12 bodů. V případě, že řidič dosáhne 12 bodů za spáchané přestupky, je o tom písemně vyrozuměn. Na základě oznámení o dosažení 12 bodů, je řidič povinen odevzdat řidičský průkaz a to do 5 pracovních dnů ode dne doručení výše uvedeného oznámení. Nesouhlasí-li řidič s provedeným záznamem bodů v registru řidičů, může písemně podat námitky proti provedenému záznamu u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.¹⁵² Podáním námitek se přerušuje lhůty pro pozbytí řidičského oprávnění. Tyto lhůty jsou přerušeny do nabytí právní moci rozhodnutí o námitkách. Po podání těchto námitek si řidiči v některých případech podávají žádost o obnovu řízení ve věci spáchaného přestupku a snaží se tak snížit hranici 12 bodů, aby nepřišli o řidičské oprávnění.

¹⁵¹ Kučerová, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1.7.2006. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. ISBN 80-7201-613-X. s. 301.

¹⁵² *Ustanovení § 123c, § 123e a § 123f zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů*. [online]. [cit.2014-04-08]. Dostupné na [www: < http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/cast1h5.aspx >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/silnicni-provoz/cast1h5.aspx)

6. Rychlostní dopravní přestupky ve městě Turnov - praktická část

6.1 Úvod do praktické části

Praktická část diplomové práce je zaměřena na projednané dopravní přestupky, zejména na přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti, ve městě Turnov v období let 2009-2014. K dosažení dílčího cíle práce je autorkou sledován vývoj počtu dopravních přestupků ve městě Turnov ve výše uvedeném období. Kapitola je vypracována na základě zkušeností autorky z pozice zaměstnance Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov a na základě statických výkazů vedených výše jmenovaným odborem. Součástí praktické části je zhodnocení zpracovaných výsledků a odpověď na zadané výzkumné otázky. Na podkladě zpracovaných polorozhovorů je v závěru praktické části zhodnocena problematika bezpečnosti provozu ve správním obvodu města Turnov a prevence kriminality.

6.2 Projednávání dopravních přestupků ve městě Turnov

S nárůstem počtu vozidel a účastníků v provozu na pozemních komunikacích roste i počet spáchaných přestupků. Mezi nejčastěji projednávané dopravní přestupky patří ve městě Turnov přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti (viz. graf č. 1). V rámci bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích ve městě Turnov bylo zřízeno 5 stacionárních radarů a 1 radar mobilní, který je využíván ve vozidle Policie České republiky nebo městské policie. Městská policie je oprávněna měřit tímto mobilním radarem na místech stanovených Policií České republiky. Stacionární měřicí zařízení jsou spuštěna 24 hodin denně. Digitální záznamy vozidel překračujících nejvyšší dovolenou rychlost jsou z těchto pevných zařízení zpracovány strážnicí Městské policie Turnov a dále přeposlány ve formě Oznámení o přestupku Městskému úřadu Turnov, Odboru dopravnímu. Oznámením o přestupku se dále zabývají oprávněné úřední osoby odboru dopravního, jež tyto přestupky nejen projednávají, ale rozhodují i v rámci přestupkového řízení v 1. stupni.

Před novelou zákona č. 297/2011 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, jež zavedla tzv. objektivní odpovědnost provozovatele motorového vozidla, byly přestupky projednávány oprávněnou úřední osobou Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov, v blokovém řízení, v příkazním řízení nebo v rámci správního řízení. Postup správního orgánu ke zjištění pachatele přestupku byl oproti dnešní právní úpravě odlišný. Po obdržení oznámení o přestupku od Městské policie Turnov, vyzval Odbor dopravní Městského úřadu Turnov provozovatele motorového vozidla k podání vysvětlení. V mnoha případech byl využíván provozovateli motorových vozidel institut osoby blízké. Správní orgán tak věc odložil. Součástí zaslané výzvy provozovateli byl formulář o údajích o řidiči, které provozovatel zaslal správnímu orgánu nebo mohl provést tzv. podání vysvětlení a to písemně, nebo ústně v případě, že se dostavil ke správnímu orgánu osobně. Na základě zaslaných údajů o řidiči vyzval správní orgán řidiče k podání vysvětlení. Byl-li řidič uvedený provozovatelem na formuláři ztotožněn svým podpisem, nebo zaslal-li samotný řidič formulář, kde se přiznal ke spáchání dopravního přestupku, správní orgán pokračoval tzv. příkazním řízením. Jestliže se řidič dostavil ke správnímu orgánu osobně a ke spáchání dopravnímu přestupku se přiznal, byla s ním věc vyřízena v blokovém řízení.

Zavedením tzv. odpovědnosti provozovatele došlo ke značným změnám v postupu správního orgánu, kdy správní orgán po obdržení oznámení o přestupku od Městské policie Turnov, nejprve vyzývá provozovatele motorového vozidla, s nímž byl spáchán přestupek spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti, k zaplacení určené částky. Předpokladem pro naplnění odpovědnosti provozovatele je, že porušení pravidel bylo zjištěno automatizovaným technickým prostředkem bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích; nebo se jednalo o neoprávněné zastavení či stání; a porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu; zároveň byly naplněny znaky přestupku podle zákona o silničním provozu.¹⁵³ Doručením výzvy k zaplacení určené částky provozovateli motorového vozidla začíná běžet 15 denní lhůta, kdy může provozovatel vozidla určenou částku zaplatit, nebo na přiloženém formuláři vyplnit údaje o řidiči, který přestupek spáchal. V případě, že provozovatel motorového vozidla výzvu zaplatí ve stanovené lhůtě, přestupek je odložen podle ustanovení § 125h odst. 5 zákona č.

¹⁵³ *Ustanovení § 125f zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.* Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. č. 977. Sagit. 2013. ISBN 978-80-7488-001-8. s. 66.

361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Jestliže se provozovatel vozidla rozhodne uvést údaje o řidiči a zaslat je zpět správnímu orgánu, správní orgán na základě těchto údajů zašle příslušnému řidiči výzvu řidiči motorového vozidla. Pokud nastane situace, kdy se řidič motorového vozidla k dopravnímu přestupku přizná a zašle vyplněné údaje i s vlastnoručním podpisem, správní orgán řeší tento přestupek v rámci příkazního řízení. Řidič motorového vozidla má však možnost dostavit se ke správnímu orgánu osobně a přestupek je s ním možné projednat v blokovém řízení. Jestliže řidič na výzvu nereaguje nebo uvede, že vozidlo neřídil, vrací se odpovědnost k provozovateli motorového vozidla. V mnoha případech se stává, že provozovatel motorového vozidla uvede řidiče s cizí státní příslušností. Nejistí-li správní orgán do 60 dnů od oznámení přestupku skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti konkrétní osobě, nebo neprokáže spáchání skutku obviněnému řidiči (kterého označil provozovatel), věc odloží, a může zahájit řízení o správním deliktu provozovatele motorového vozidla. Správní řízení o správním deliktu provozovatele motorového vozidla je zahájeno oznámením (doručením) příkazu. V příkazu je uložena pokuta za spáchání správního deliktu a dále náklady řízení ve výši 1.000 Kč dle vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení. Proti příkazu lze podat odpor do 8 dnů od jeho oznámení ke správnímu orgánu, který příkaz vydal.¹⁵⁴ Podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje. Účastník řízení je vyzván k uplatnění práv před vydáním rozhodnutí správního orgánu I. stupně dle ustanovení § 36 odst. 1 a 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. V této výzvě správní orgán účastníku řízení sdělí lhůtu pro uplatnění jeho práv před vydáním rozhodnutí. Seznámit se s podklady rozhodnutí je možné po předchozí telefonické domluvě. Po uplynutí lhůt je ve věci vydáno rozhodnutí, proti kterému lze podat do 15 dnů od jeho oznámení odvolání.

¹⁵⁴ *Ustanovení § 150 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Úplné znění zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. č. 919. Sagit. 2012. ISBN 978-80-7208-942-0. s. 43.*

6.3 Analýza rychlostních dopravních přestupků projednaných ve správním obvodu města Turnov v letech 2009-2014

Statistická data opatřená z výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov, poskytující informace o počtu projednaných dopravních přestupků a další informace související s projednanými dopravními přestupky, mohou být využita k dalšímu rozhodování o opatřeních souvisejících se snížením počtu dopravních přestupků, dopravních nehod, následnému zvýšení bezpečnosti provozu na komunikacích ve správním obvodu města Turnov a prevence kriminality.

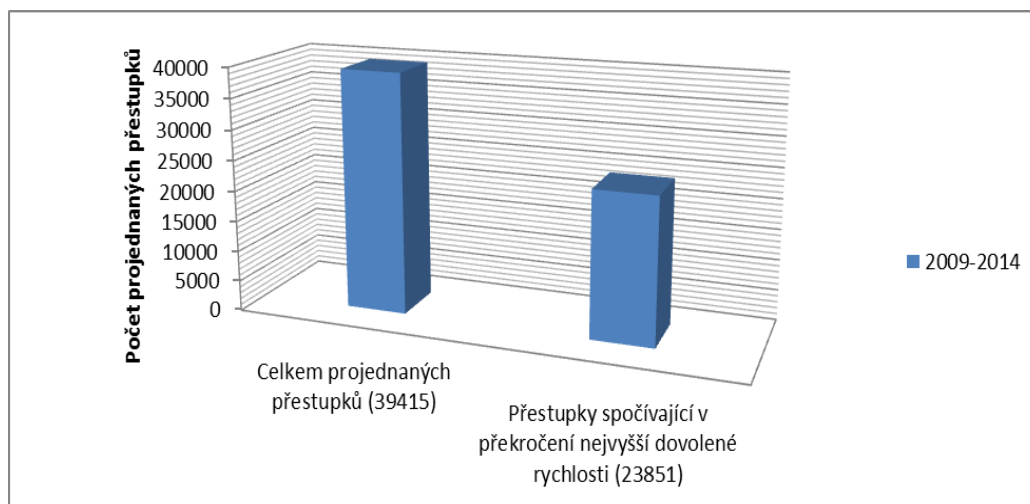
Tabulka č. 1 – Počet projednaných dopravních přestupků Odborem dopravním Městského úřadu Turnov a Městskou policií Turnov v období 2009-2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet projednaných přestupků - mobilní radar	960	833	610	701	750	723
Počet projednaných přestupků - stacionární radar	4522	5401	7109	3173	1548	2098
Ostatní projednané dopravní přestupky	3016	3602	4741	2116	1035	1007
Celkem projednaných dopravních přestupků	8498	9836	12460	5990	3333	3828

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze statistických výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov.

V období 2009-2014 bylo Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním a Městskou policií Turnov projednáno celkem 43 945 dopravních přestupků. Nejméně dopravních přestupků bylo projednáno v roce 2013.

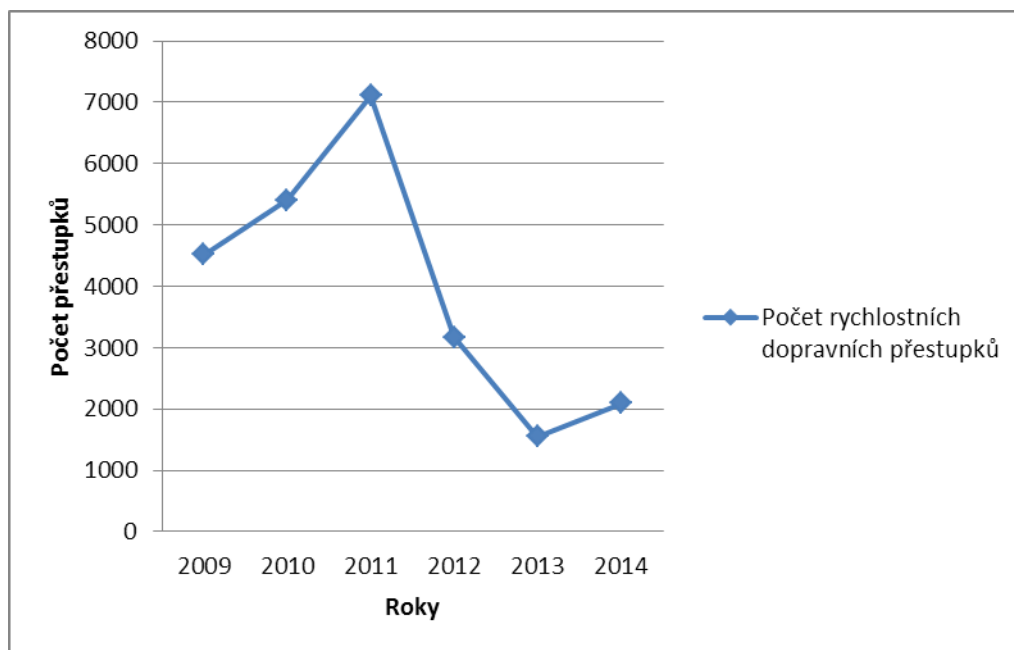
Graf č. 1 – Počet dopravních přestupků vs. Počet přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti, zaznamenaný stacionárním měřicím zařízením, projednané Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním, v období 2009-2014

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze statistických výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov.

Z grafu č. 1 je patrné, že v období let 2009-2014 bylo Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním, projednáno 39 415 dopravních přestupků, z tohoto bylo projednáno 23 851 přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Rychlostní dopravní přestupky tvoří cca 60% z celkového počtu projednaných dopravních přestupků.

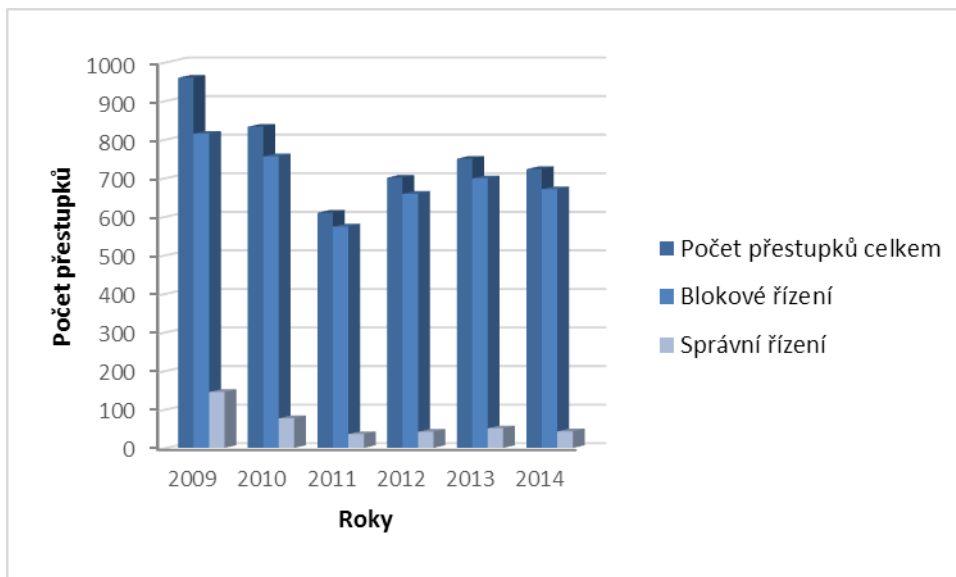
Graf č. 2 – Vývoj počtu projednaných přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti v letech 2009-2014, zaznamenaný stacionárním měřícím zařízením.

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze Statistických výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov.

V letech 2010 – 2011 bylo Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním, projednáno nejvíce přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti. V roce 2011 bylo projednáno nejvíce dopravních přestupků za výše uvedené období. Nárůst počtu rychlostních přestupků v roce 2011 byl ovlivněn zprovozněním dvou nových stacionárních radarů. Úbytek počtu dopravních přestupků v roce 2012 a 2013 je ovlivněn zavedením úsekového měření. V roce 2014 je zaznamenán nepatrný nárůst počtu projednaných rychlostních přestupků. Tento trend je ovlivněn vytvořením dokonalejšího systému ke zpracování přestupků.

Graf č. 3 – Počet přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti, zaznamenané mobilním radarem a projednané Městskou policií Turnov v období let 2009-2014.

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze Statistických výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov.

Z grafu č. 3 je zřejmé, že převážná část rychlostních přestupků změřených mobilním radarem, byla projednána Městskou policií Turnov v období let 2009-2014 v rámci blokového řízení. Tato skutečnost je dána tím, že Policie České republiky nebo městská policie při měření mobilním radarem zaznamenaná vozidla zastavuje a projednává přestupky na místě. Správní řízení se týká zastavených řidičů, u kterých nebylo možné projednat přestupky v blokovém řízení¹⁵⁵, nebo projednání blokovou pokutou rezolutně odmítli a s přestupkem nesouhlasili.

¹⁵⁵ Ustanovení § 125c odst. 5 a 7 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

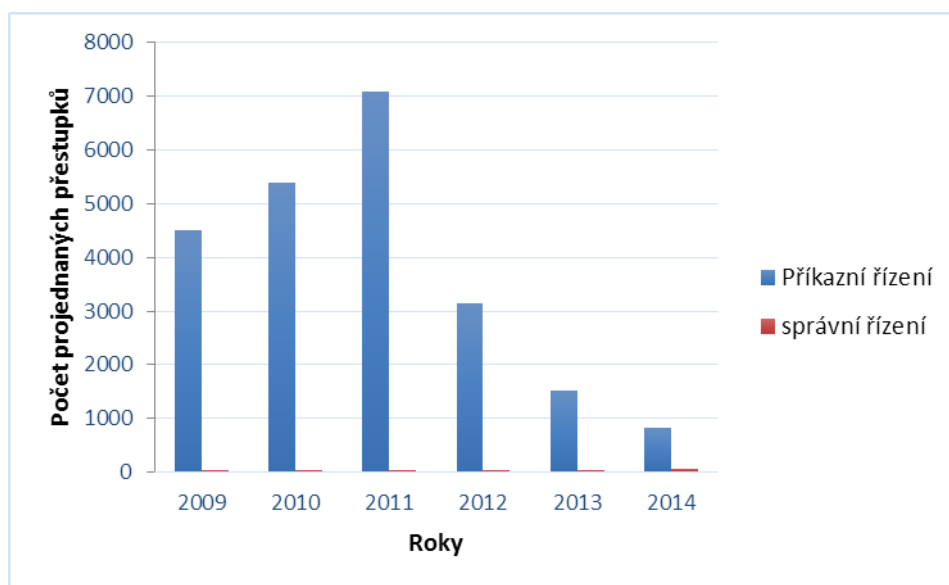
Tabulka č. 2 – Přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti projednané Městskou policií Turnov v období 2009-2014

Mobilní radar	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Blokové řízení	815	756	574	659	699	671
Blokové pokuty v Kč	832200	783700	423800	499500	516500	502000
Správní řízení	145	77	36	42	51	43
Pokuty v Kč	321000	209000	133000	152000	176000	159000

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze Statistických výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov.

V období let 2009-2014 projednala Městská policie Turnov v blokovém řízení celkem 4 174 přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti, za které byly uloženy sankce ve výši 3.557.700 Kč. Ve správním řízení bylo v tomto období projednáno celkem 394 rychlostních přestupků, za něž byly uloženy sankce ve výši 1.150.000 Kč.

Graf č. 4 – Vývoj počtu přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti projednávaných v příkazním a správním řízení Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním, v období 2009-2014

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze Statistických výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov.

Z grafu č. 4 je znatelné, že v roce 2011 bylo projednáno nejvíce rychlostních přestupků v příkazním řízení. Počet projednaných dopravních přestupků v příkazním řízení je ovlivněn celkovým počtem spáchaných přestupků. V letech 2012-2014 došlo k poklesu počtu rychlostních přestupků projednaných v rámci příkazního řízení a ke zvýšení počtu rychlostních přestupků projednaných ve správním řízení. Snížení počtu projednaných přestupků v rámci příkazního řízení v letech 2012-2014 je ovlivněno počtem spáchaných přestupků a počtem případů, které byly odloženy na základě ustanovení § 66 odst. 3 písm. e) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Ke zvýšení počtu správních řízení i ke snížení počtu příkazních řízení přispěla změna zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, provedená zákonem č. 297/2011 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

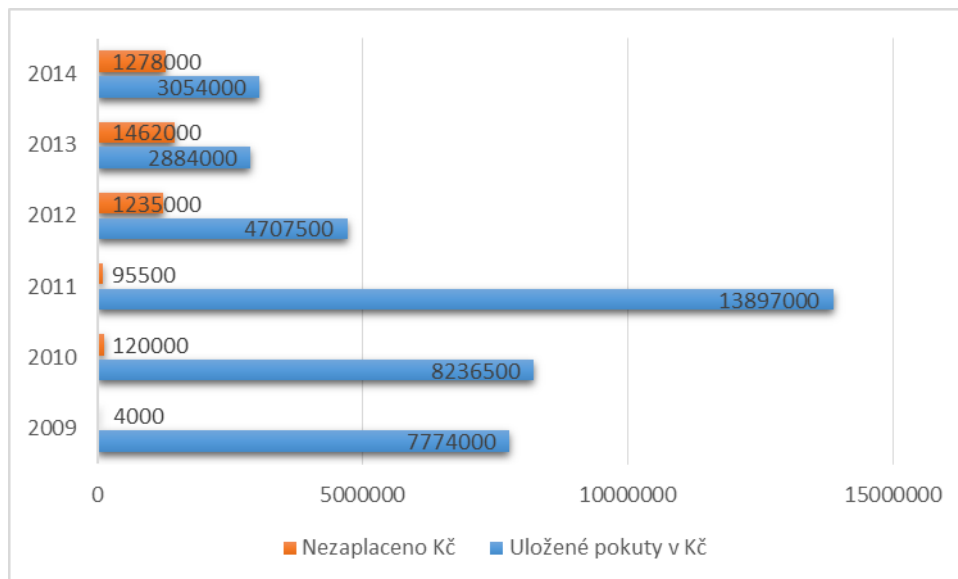
Tabulka č. 3 – Příjmy z pokut uložených Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním za přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti v období 2009-2014 a dosud nezaplacené pokuty v Kč

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Uložené pokuty v Kč	7774000	8236500	13897000	4707500	2884000	3054000
Dosud nezaplaceno v Kč	4000	12000	95500	1235000	1462000	1278000

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze Statistických výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov.

V tabulce č. 3 jsou uvedené celkové příjmy z pokut uložených za přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Výše uvedené hodnoty jsou dále rozpracovány v grafu č. 5.

Graf č. 5 – Příjmy z pokut uložených Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním za přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti v období 2009-2014 a dosud nezaplacené pokuty v Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze Statistických výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov.

V období let 2009-2014 bylo uloženo na pokutách Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním celkem 40.553.000 Kč. Z grafu je patrné, kolik pokut nebylo doposud za jednotlivé roky zaplacené. Rok 2011 představuje nejvýše uloženou částku za pokuty ve sledovaném období. Výše částky je ovlivněna počtem projednaných dopravních přestupků. V roce 2011 bylo projednáno nejvíce rychlostních přestupků. Nárůst počtu rychlostních přestupků v roce 2011 byl ovlivněn zprovozněním dvou nových stacionárních radarů.

Do konce roku 2014 nebylo zaplacené celkem 4.194.500 Kč, přičemž v období 2012-2014 se jedná o nejvyšší část z celkového počtu nezaplacených pokut (94,7 %). V období 2009-2011 byly pokuty z 99,27 % zaplacené. Tato skutečnost je dána tím, že pokuty jsou vymáhány exekučně podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, a záleží na správci daně, jaký způsob vymáhání zvolí.

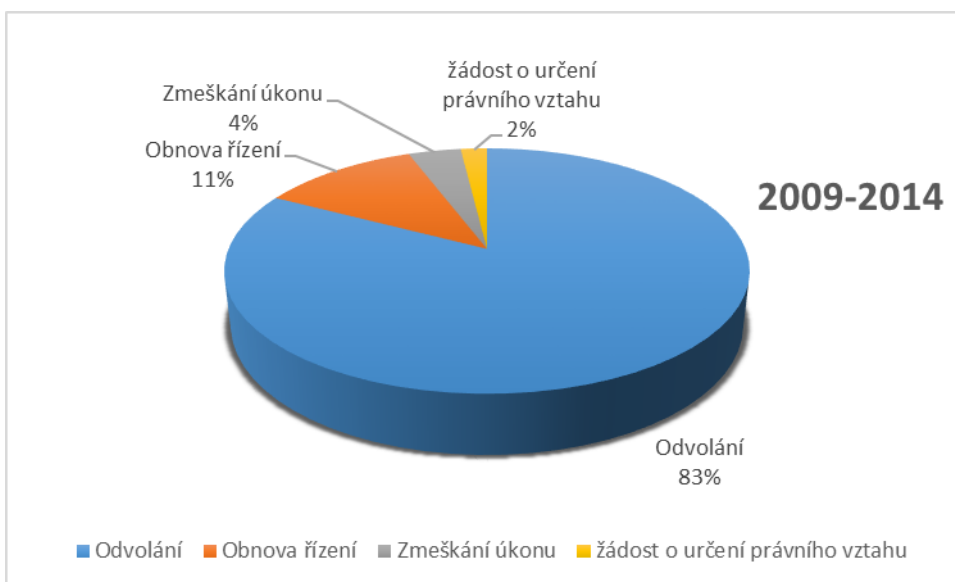
Tabulka č. 4 – Příjmy z nákladů řízení uložených Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním ve správním řízení týkající se přestupku spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti v období 2009-2014 a dosud nezaplacené náklady řízení v Kč

	Uložené náklady řízení v Kč	Nezaplaceno Kč
2009	10 000	1 000
2010	14 000	2 000
2011	13 000	2 000
2012	20 000	5 000
2013	27 000	6 000
2014	56 000	10 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze statistických výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov.

Z tabulky č. 3 je zřejmé, jakou částku Odbor dopravní Městského úřadu Turnov uložil za náklady řízení a jaká částka doposud nebyla zaplacená. Nezaplacené náklady řízení tvoří cca 18,5 % z celkové částky uložených nákladů za období 2009-2014. V letech 2013 a 2014 dochází k postupnému navyšování příjmů z nákladů řízení, což je ovlivněno navýšením počtu správních řízení (viz. graf č. 4).

Graf č. 6 – Procentuální podíl správních řízení u rychlostních dopravních přestupků vedených Odborem dopravním, Městského úřadu Turnov v období 2009-2014

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat ze statistických výkazů Odboru dopravního, Městského úřadu Turnov.

V letech 2009-2014 bylo podáno proti rozhodnutím vydaným Odborem dopravním, Městského úřadu Turnov, v rámci přestupkového řízení týkající se překročení nejvyšší dovolené rychlosti celkem 43 odvolání (viz. 83% v grafu č. 6). Z tohoto počtu bylo 8 napadených rozhodnutí odvolacím orgánem zrušeno a vráceno správnímu orgánu k novému projednání. Ve výše uvedeném období bylo odborem dopravním vyřízeno 6 žádostí o obnovu řízení. Jedno řízení bylo obnoveno a následně novým rozhodnutím zastaveno. Dále byly podány dvě žádosti o prominutí zmeškání úkonu, z nichž jedné bylo vyhověno. V roce 2014 byla na Městský úřad Turnov, Odbor dopravní, podána žádost o určení právního vztahu.

6.4 Polostrukturovaný rozhovor

V praktické části práce použila autorka jednu ze základních metod kvalitativního výzkumu – rozhovor. Vzhledem k vybraným respondentům byl zvolen rozhovor polostrukturovaný. Základem této výzkumné metody je vymezení tzv. jádra rozhovoru, které se skládá z okruhu otázek, jež je nutné v rozhovoru prodiskutovat. V průběhu rozhovoru si tazatel podle svého uvážení volí doplňující otázky.¹⁵⁶

Autorka práce si stanovila otázky, které se týkají výzkumných oblastí diplomové práce. Tyto otázky v průběhu rozhovoru rozšiřovala o doplňující otázky. Po ukončených rozhovorech byla autorkou práce provedena tzv. transkripce – mluvený projev z rozhovoru byl převeden do písemné podoby.

Otázky v rámci polostrukturovaného rozhovoru byly pokládány vedoucímu dopravního odboru Městského úřadu Turnov panu Mgr. Pavlovi Vaňátkovi a starostovi města Turnova panu Ing. Tomáši Hockemu. Provedené rozhovory jsou součástí příloh diplomové práce.

¹⁵⁶ MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2006. 332 s. ISBN 80-247-1362-4. s. 159.

6.5 Zhodnocení praktické části práce

6.5.1 Zhodnocení analýzy rychlostních dopravních přestupků ve správním obvodu v období 2009-2014

V období 2009-2014 bylo Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním a Městskou policií Turnov projednáno celkem 43 945 dopravních přestupků, z toho se jedná o 23 851 přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Rychlostní dopravní přestupky zauímají ve městě Turnov cca 60% z celkového počtu projednaných dopravních přestupků. Je třeba konstatovat, že se jedná pouze o projednané přestupky ve správním obvodu města Turnov. Nejsou zde zaznamenány spáchané dopravní přestupky, které projednány nebyly. Nejvíce dopravních přestupků za výše uvedené období bylo projednáno v roce 2011. Město Turnov v roce 2011 zprovoznilo dva nové stacionární radary. Jejich zprovoznění rapidně zvýšilo počet dopravních přestupků. V následujících letech došlo k postupnému snížení projednaných dopravních přestupků. Z toho v roce 2013 bylo projednáno nejméně dopravních přestupků. Pokles počtu dopravních přestupků byl ovlivněn tím, že do roku 2013 byly přestupky zaznamenávány stacionárními měřicími zařízeními, která motorové vozidlo zachytila v okamžiku jeho projíždění. Od roku 2013 jsou vozidla měřena stacionárními radary v úsecích. To znamená, projede-li řidič počátkem měřeného úseku rychlostí překračující dovolenou rychlost a poté svou rychlost značně sníží, jeho rychlost je v měřeném úseku zprůměrována, a nepřevýší-li tak dovolenou rychlost, ke spáchaní přestupku nedojde. V roce 2014 byl zaznamenán nepatrný nárůst počtu projednaných rychlostních přestupků. Rozdíl v počtu projednaných dopravních přestupků v letech 2013 a 2014 činí cca 500 dopravních přestupků. K nárůstu přispělo vytvoření a zavedení dokonalejšího systému ke zpracování dopravních přestupků, na jehož zdokonalování se podíleli i zaměstnanci dopravního odboru.

V období 2009-2014 bylo Městskou policií Turnov projednáno nejvíce rychlostních dopravních přestupků v rámci blokového řízení (celkem 4 174 přestupků). Tato skutečnost vychází z povinnosti Městské policie zastavovat vozidla změřená mobilním radarem v případě překročení nejvyšší dovolené rychlosti. Není-li přestupek projednán na místě v blokovém řízení, je oznámen i s důkazními prostředky obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, v jehož lokalitě byl přestupek spáchan. Správní řízení se následně týká zastavených řidičů, u kterých nebylo možné projednat přestupky

v blokovém řízení¹⁵⁷, nebo projednání blokovou pokutou rezolutně odmítli a s přestupkem nesouhlasili. Na pokutách v blokovém řízení bylo uloženo celkem 3.557.700 Kč.

Ve městě Turnov bylo zřízeno celkem 5 stacionárních radarů. Zaznamenané přestupky oznamuje Městská policie Turnov Odboru dopravnímu Městského úřadu Turnov, jako obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Ze statistických výkazů výše zmíněného odboru bylo autorkou práce zjištěno, že v letech 2012-2014 došlo k poklesu počtu rychlostních přestupků projednaných v rámci příkazního řízení a ke zvýšení počtu rychlostních přestupků projednaných ve správním řízení. Snížení počtu projednaných přestupků v rámci příkazního řízení v letech 2012-2014 je ovlivněno počtem spáchaných přestupků a počtem případů, které byly odloženy na základě ustanovení § 66 odst. 3 písm. e) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Novela zákona o silničním provozu, účinná od 19.01.2013, přispěla ke zvýšení počtu správních řízení spočívajících v projednání správního deliktu provozovatele motorového vozidla, ale i ke snížení počtu příkazních řízení, neboť jsou správním orgánem zasílány výzvy k zaplacení určené částky provozovateli motorového vozidla.

Ve značném počtu správních řízení vedených Odborem dopravním Městského úřadu Turnov se v průběhu roku 2013 začala objevovat jako zástupce pachatelů dopravních přestupků nejmenovaná firma, která hájí práva pachatelů přestupků. Firma zastupuje pouze pachatele dopravních přestupků, u kterých nedošlo k dopravní nehodě. Poskytované a nabízející služby má však označeny jako pojištění. Na zastupování práv pachatelů dopravních přestupků by nebylo nic špatného. Firma však ztěžuje práci mnohým správním orgánům tím, že udává adresy svých právních zástupců v cizině, neustále je mění a nelze na ně rozhodnutí či jiné důležité dokumenty doručit. Mnoho přestupků tak díky složitému a zdoluhavému doručování do ciziny není vůbec vyřešeno. Tím, že má firma své služby označeny jako pojištění, je těžké takové služby omezit či jim úplně zabránit. Podobné případy jsou řešeny u mnoha správních orgánů po celé České republice. Autorka se domnívá, že možným řešením by bylo urgování Ministerstva financí České republiky, jež má pojišťovny ve svém resortu na starosti, aby tento druh pojištění omezil. Problém však nastává v prokázání nezákonného jednání výše zmiňované firmy.

¹⁵⁷ *Ustanovení § 125c odst. 5 a 7 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. Úplné znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů. č. 977. Sagit. 2013. ISBN 978-80-7488-001-8. s. 64.*

Příjmy z uložených pokut za dopravní přestupky závisí na celkovém počtu projednaných dopravních přestupků. Ve sledovaném období bylo uloženo na pokutách Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním celkem 40,553,000 Kč. V období 2009-2011 byly pokuty z 99,27 % zaplacený. Do konce roku 2014 nebylo zaplaceno celkem 4,194,500 Kč. Uložené nezaplacené pokuty jsou vymáhány exekučně podle zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Záleží na samotném správci daně, jaký způsob vymáhání zvolí. Město Turnov vymáhá uložené pokuty prostřednictvím soudního exekutora. Lhůta pro vymáhání pokut je stanovena dle daňového řádu na 6 let a začíná běžet dnem splatnosti. Lhůta pro zaplacení neběží po dobu vymáhání pokuty soudním exekutorem a končí nejpozději uplynutím 20 let od jejího počátku.¹⁵⁸ Vysoké částky nezaplacených pokut jsou ovlivněny výše uvedenými zákonnými lhůtami a trvá řadu let, než jsou částky vymoženy. Problém vysokého počtu nezaplacených pokut ve městě Turnov byl ovlivněn i systémem jejich zpracování, který byl v minulosti poměrně zdoluhavý. Řešení se dostavilo v roce 2013, kdy byl městem zakoupen program pro rychlejší a efektivnější zpracování dosud nezaplacených pokut.

V celkovém množství projednaných rychlostních dopravních přestupků bylo ve sledovaném období podáno celkem 43 odvolání, 6 žádostí o obnovu řízení, 2 žádosti o prominutí zmeškání úkonu a 1 žádost o určení právního vztahu. V odvolacím řízení bylo 8 napadených rozhodnutí odvolacím orgánem zrušeno a vráceno k novému projednání. Zbývající rozhodnutí byla odvolacím orgánem potvrzena. Na základě žádosti o obnovu řízení správní orgán obnovil pouze jedno řízení, které následně zastavil. Správním orgánem bylo vyhověno jedné žádosti o zmeškání úkonu, neboť příkaz uložený za spáchaný rychlostní dopravní přestupek, byl poštovní doručovatelkou předán otci pachatele přestupku. Pachatel se o doručení příkazu dozvěděl až po několika měsících. Nemohl tak uplatnit své právo na podání odporu proti příkazu ve stanovené lhůtě. Dle ustanovení § 142 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, byla v roce 2014 podána žádost o určení právního vztahu. Žádost však měla vady, které bránily pokračování řízení. Účastník řízení tyto vady na upozornění správního orgánu v určené lhůtě neodstranil. Řízení tedy bylo zastaveno usnesením dle § 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁸ *Ustanovení § 160 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.* [online]. [cit.2015-03-20]. Dostupné na [www:< http://business.center.cz/business/pravo/zakony/danovy-rad/cast3h5.aspx >](http://business.center.cz/business/pravo/zakony/danovy-rad/cast3h5.aspx).

Z provedené analýzy rychlostních dopravních přestupků projednaných ve správním obvodu Turnov v období 2009-2014 autorka práce zjistila, že vývoj počtu dopravních přestupků je kolísavý. V posledních 3 letech sledovaného období však dochází spíše k poklesu počtu dopravních přestupků. Mezi nejvíce frekventovanými přestupky zůstávají přestupky rychlostní. Postupný pokles počtu spáchaných rychlostních dopravních přestupků od roku 2011 je ovlivněn zejména způsobem jejich měření – tzv. úsekovým měřením. Ačkoliv se počet dopravních přestupků snižuje, počet dosud nezaplacených uložených pokut za přestupky se v posledních letech navýšil. Od roku 2013 je problém s vymáháním nezaplacených pokut uložených Městským úřadem Turnov řešen prostřednictvím nového softwaru na zpracování pohledávek dlužníků.

Na celkový vývoj počtu dopravních přestupků v daném období (tedy na kolísání a postupné snižování přestupků) má vliv rozšíření počtu stacionární měřících zařízení, zřízení dokonalejšího softwaru ke zpracování dopravních přestupků a také provedené změny v právní úpravě na úseku provozu na pozemních komunikacích.

6.5.2 Zhodnocení polostrukturovaných rozhovorů

Cílem polostrukturovaných rozhovorů bylo doplnění vyhodnocení sledovaných ukazatelů a zjištění, jaká je bezpečnost provozu a prevence kriminality ve správním obvodu města Turnova.

K zajištění prevence kriminality a bezpečnosti provozu přispívají zřízená stacionární měřící zařízení, která zaznamenávají nejen spáchané rychlostní dopravní přestupky, ale všechny průjezdy vozidel. Díky monitorování všech průjezdů je možné zjistit i případné pachatele trestných činů. Prevenci kriminality a bezpečnost provozu dále zajišťuje nový kamerový systém, který byl zprovozněn v roce 2014.

Vyřizování přestupků v blokovém řízení je nejefektivnějším represivním nástrojem vůči pachateli přestupku, vyžaduje však dostatečný personální stav městské policie. Naopak technické prostředky (kamerový systém, stacionární radary) snižují nároky na personální stav městské policie a šetří veřejné zdroje k udržení bezpečnosti ve městě. Městská policie kromě základních činností jako je dohlížení na dodržování pravidel veřejného pořádku, pravidel občanského soužití, dodržování vyhlášek a ustanovení obce, odchyty toulavých zvířat, řešení přestupků v dopravě a další, zajišťuje každý den bezpečnost v centru města v době dopravních špiček formou samostatných hlídek. V

oblasti prevence kriminality a společensky nebezpečných jevů na úrovni primární prevence, má Městská policie v Turnově dlouholeté zkušenosti. Primární prevence je realizovaná ve spolupráci se školkami, školami a organizacemi v péči o seniory. Ve školách a domovech pro seniory jsou městskou policií realizovány přednášky na aktuální témata (např. internetová kriminalita, podvodná jednání apod.).¹⁵⁹ Dle názoru starosty města a vedoucího dopravního odboru je činnost městské policie dostačující.

Příjmy z uložených pokut jsou součástí rozpočtu města. Jedná se o příjmy obtížně plánovatelné a doplňkové. Nelze tedy přesně určit, na co byly příjmy z pokut v Turnově ve sledovaném období použity. Jistě by bylo správné, kdyby tyto příjmy byly využity například na zlepšení infrastruktury, dopravní obslužnosti a bezpečnosti ve městě. V rozpočtu na rok 2015 byl poprvé stanoven řádek dopravně-bezpečnostních opatření, který byl argumentačně podpořen výběrem pokut.

Ke zlepšení bezpečnosti byla v roce 2014 provedena změna v přednosti v jízdě na křižovatce u gymnázia. Pro následující roky jsou plánovány další projekty - úprava chodníku na náměstí U Belgického dvora a přechod v Husově ulici u Žluté ponorky.

Autorka práce z provedených polostrukturovaných rozhovorů zjistila, že prevence kriminality a bezpečnost provozu na pozemních komunikacích ve správním obvodu Turnova je zajišťována na velmi dobré úrovni. Ačkoliv je činnost Městské policie Turnov velmi široká a značně přispívá k lepšímu stavu bezpečnosti ve městě, autorka navrhuje navýšit personální stav městské policie alespoň o dva strážníky, kteří by měli na starost silniční provoz v blízkosti škol zejména v hodinách před zahájením a po skončení školního vyučování, a odhalování dopravních přestupků ve městě.

¹⁵⁹ HLADÍK, Vladimír. Koncepce prevence kriminality. Město Turnov. 2014-2016. [online]. [cit.2015-20-03]. Dostupné na www: < <http://www.turnov.cz/filemanager/files/file.php?file=121144>. >

7. Závěr

Cílem teoretické části práce bylo popsat správní řízení týkající se přestupků a zpracovat komplexní právní úpravu problematiky přestupkového řízení na úseku dopravy, se zaměřením na rychlostní dopravní přestupky.

Cílem praktické části práce byla aplikace teoretických poznatků v praxi se zaměřením na statistické vyhodnocení projednávaných dopravních přestupků, se zaměřením na rychlostní dopravní přestupky ve městě Turnov v období let 2009–2014. V rámci praktické části byly zpracovány dva polostrukturované rozhovory – s vedoucím Odboru dopravního Městského úřadu Turnov a se starostou města Turnova. Cílem rozhovorů bylo doplnění vyhodnocení sledovaných ukazatelů a zjištění, jaká je bezpečnost provozu a prevence kriminality ve správním obvodu města Turnova.

Díličními cíli praktické části práce byly stanoveny odpovědi na výzkumné otázky:

- 1) Dochází ve správním obvodu města Turnov ve sledovaném období k nárůstu, poklesu či kolísání počtu dopravních přestupků?
- 2) Co ovlivňuje nárůst, pokles či kolísání počtu dopravních přestupků?

V teoretické části práce byla autorkou zpracována komplexní právní úprava přestupkového řízení úseku dopravy včetně vymezení nejdůležitějších pojmů souvisejících s danou problematikou a chronologicky popsán proces správního řízení.

V teoretické části práce byly vymezeny změny, které nastaly 19.01.2013 účinností novely zákona č. 297/2011 Sb., kterou se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s využíváním institutu osoby blízké a zavedením institutu správního deliktu provozovatele motorového vozidla.

Výše uvedená novela je řazena mezi nejpřevratnější změny v oblasti trestání dopravních přestupků a deliktů v posledních deseti letech. Zmiňovaná novela zavedla tzv. objektivní odpovědnost provozovatele motorového vozidla. Objektivní odpovědnost je zavedena již v převážné většině evropských států. Cílem zmiňované novely mělo být zvýšení vymahatelnosti práva i zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích. Podle autorky novela ke zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích nijak značně nepřispěla. Řidiči, kteří pravidelně překračují dovolenou rychlost a nedodržují právní předpisy, jsou díky objektivní odpovědnosti provozovatele motorového vozidla kryti právě provozovateli motorových vozidel nebo se jedná o samotné provozovatele,

kteří zaplatí určenou částku stanovenou ve výzvě provozovateli, věc je odložena, řidiči ani provozovateli nejsou zaznamenány body za spáchaný přestupek v rámci bodového hodnocení. Řidiči tak nejsou motivováni k dodržování dovolené rychlosti. Nehrozí jim sankce v podobě záznamu bodů do karty řidiče, případné vybodování a ztráta řidičského oprávnění. Jistou výhodou novely však je, že přestupky, u nichž nejsou zjištěni řidiči, nezůstanou neprojednány a nepotrestány.

V souvislosti se zavedením objektivní odpovědnosti provozovatele se často mluvilo o tzv. konci osoby blízké. Institut osoby blízké však nadále existuje. Jeho užití v případě rychlostních přestupků zjištěných automatizovaným technickým prostředkem a při nedovoleném stání již nemá za následek odložení věci správním orgánem. Z pohledu oprávněných úředních osob je snížení počtu výmluv na osobu blízkou částečnou úlevou, na druhou stranu novela zapříčinila vyšší administrativní zátěž. Jedná se o mnohem více zpracovaných dokumentů v rámci jednotlivých řízení. Pokud se však nad touto administrativní zátěží autorka zamyslí z pozice oprávněné úřední osoby, domnívá se, že snížit tento počet dokumentů je dosti nereálný. Každý krok správního orgánu v rámci řízení musí být písemně zaznamenán. Pokud tomu tak není, nastává problém z hlediska zákonnosti.

Dalším nedostatkem novely je dle autorčina názoru splatnost určené částky, jež je stanovena výzvou provozovateli. Splatnost dané částky je totiž 15 dnů ode dne doručení výzvy. Je-li podle ustanovení § 125h odst. 7 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, určená částka uhrazena po dni splatnosti, obecní úřad je povinen tuto částku bezodkladně vrátit provozovateli motorového vozidla. Z pozice správního orgánu se tak jedná o další administrativní zátěž. V mnoha případech jsou provozovatelé vozidla ochotni částku uhradit. Může se stát, že se pozdrží platba od provozovatele v bance nebo se výzva dostane do rukou provozovatele až po době splatnosti¹⁶⁰ a ten ji uhradí po termínu. Správní orgány jsou následně zatíženy dalším vyřizováním ohledně vracení plateb a dalším řízením ve věci. V tomto ohledu autorka navrhuje prodloužení lhůty splatnosti určené částky minimálně na 30 dnů od doručení výzvy provozovateli motorového vozidla. Autorka si myslí, že kdo je ochoten tuto částku

¹⁶⁰ Výzva k zaplacení určené částky je vhozena do schránky adresáta po 10 dnech uložených na poště. Vhozením do schránky je tedy doručena a začíná běžet lhůta splatnosti určené částky. V případě, že je provozovatel mimo trvalé bydliště delší dobu, nestačí určenou částku zaplatit v termínu splatnosti.

zaplatit, 30 denní lhůta je dostatečná. V případě, že by ani v této 30 denní lhůtě nestihl provozovatel určenou částku zaplatit, v poučení výzvy by byly uvedeny podmínky¹⁶¹, za jakých lze částku popřípadě uhradit po termínu splatnosti určené částky.

Změnami v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, dle autorky práce ke zvýšení bezpečnosti na českých silnicích a komunikacích, nedošlo. Dle statistických údajů zpracovaných ve městě Turnov se v posledních dvou letech počet projednaných dopravních přestupků pohybuje okolo 3 000 za rok.¹⁶² K mírnému zvýšení počtu projednaných dopravních přestupků došlo v roce 2014 (ve srovnání s rokem 2013). Celorepubliková čísla o počtu dopravních přestupků a počtu projednaných dopravních nehod¹⁶³ nejsou zrovna příznivá. Nevýhodu novely spatřuje autorka zejména v tom, že skuteční „piráti silnic“ nejsou díky objektivní odpovědnosti provozovatele sankcionováni např. právě zaznamenáním bodů do karty řidiče, příp. formou odebrání řidičského oprávnění. Možným řešením by bylo zvýšit počet policejních hlídek na silnicích, ve městech a v obcích. Výhodou změn, které nastaly k 19.1.2013, je jistě pro mnohé obce a města částečné zvýšení příjmů získaných právě z určených částek provozovateli motorového vozidla a také počtu vyřešených dopravních přestupků.

Na základě provedené analýzy rychlostních dopravních přestupků projednaných ve správním obvodu Turnov v období 2009-2014 bylo autorkou práce zjištěno, že vývoj počtu dopravních přestupků je kolísavý. V posledních 3 letech sledovaného období však dochází spíše k poklesu počtu dopravních přestupků. Postupný pokles počtu spáchaných rychlostních dopravních přestupků od roku 2011 je ovlivněn zejména způsobem jejich měření – tzv. úsekovým měřením. Na kolísání a postupné snižování počtu dopravních přestupků má vliv rozšíření počtu stacionární měřících zařízení, zřízení dokonalejšího softwaru ke zpracování dopravních přestupků a také provedené změny v právní úpravě na úseku provozu na pozemních komunikacích.

¹⁶¹ Provozovatel by podal současně s odesláním platby vysvětlení, kde by uvedl důvody, kvůli kterým uvedenou částku nestihl zaplatit v termínu. Mělo by se však jednat o adekvátní důvody, jež by měly být doloženy, např. z důvodu pobytu v nemocnici, pobyt v zahraničí, služební cesta apod.

¹⁶² viz. tabulka č.1. s. 74.

¹⁶³ viz. Oficiální stránky Policie České republiky. *Statistika nehodovosti v České republice v jednotlivých letech*. [online]. [cit.2015-18-02]. Dostupné na www: <<http://www.policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti-900835.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

Z provedených polostrukturovaných rozhovorů bylo autorkou práce zjištěno, že prevence kriminality a bezpečnost provozu na pozemních komunikacích ve správním obvodu Turnova je zajišťována na velmi dobré úrovni. Město má pro období 2014-2016 vytvořenou koncepci prevence kriminality. Činnost Městské policie Turnov je velmi široká a značně přispívá k lepšímu stavu bezpečnosti ve městě. Přes kladné hodnocení stavu bezpečnosti a prevence kriminality v Turnově, navrhuje autorka navýšit personální stav městské policie alespoň o dva strážníky, kteří by měli na starost silniční provoz v blízkosti škol zejména v hodinách před zahájením a po skončení školního vyučování, a odhalování dopravních přestupků ve městě.

Dle autorčina názoru je třeba současný stav bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích a prevence kriminality ve správním obvodu města Turnova nadále udržovat, věnovat mu pozornost a snažit se ho neustále zlepšovat.

Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

Červený, Z., Šlauf, V., Tauber, M. Přestupkové právo. Komentář k zákonu o přestupcích včetně textů souvisejících předpisů. 17. Aktualizované vydání podle právního stavu k 1.1.2011. Praha: Linde Praha, a.s., 2011, 457 s. ISBN 978-80-7201-830-7

Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 7. vydání. Praha: C.H. Beck, 2009, 875 s. ISBN 978-80-7400-049-2

Jemelka, L., Vetešník, P. Zákon o přestupcích a přestupkové řízení. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2013, 632 s. ISBN 978-80-7400-501-5

Kučerová, H. Dopravní přestupky v praxi. 2. přepracované a doplněné vydání podle stavu k 1.7.2006. Praha: Linde Praha, a.s., 2006, 431 s. ISBN 80-7201-613-X

Kučerová, H. Zákon o silničním provozu s komentářem a judikaturou a předpisy související. 2. vydání. Praha: Leges, 2011, 720 s. ISBN 978-80-87576-01-4

Leitner, M., Vraná, J. Zákon o provozu na pozemních komunikacích a předpisy prováděcí a související, s komentářem. 4. Přepracované vydání podle stavu k 1.12.2011. Praha: Linde Praha, a.s., 2012, 608 s. ISBN 978-80-7201-867-3

Mates, P. Základy správního práva trestního. 5. vydání. Praha: C.H. Beck, 2010, 252 s. ISBN 978-80-7400-357-8

Miovský, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2006. 332 s. ISBN 80-247-1362-4

Sládeček, V. Obecné správní právo. 2. vydání, Praha: ASPI-Wolters Kluwer, 2009, 464 s. ISBN 987-80-7357-382-9

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů

Judikatura

Nejvyšší správní soud. Rozhodovací činnost/rozhodnutí správních soudů. *Usnesení sp.zn. 1 As 21/2010* [online]. [cit.2014-28-09]. Dostupné na www:

<http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=12&rok=2010&senat=I&cislo=21&pagesource=0>.

Nejvyšší správní soud. Rozhodovací činnost/rozhodnutí správních soudů. *Rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 9 As 7/2009-76*. [online]. [cit.2014-20-03]. Dostupné na

www:<http://www.nssoud.cz/main0col.aspx?cls=JudikaturaSimpleSearch&SimpleSearch=1&rjz_id=12&rok=2010&senat=I&cislo=21&pagesource=0>.

Internetové zdroje

Oficiální stránky bezpečnosti silničního provozu v ČR, oddělení Ministerstva dopravy ČR. Spěchej pomalu. [online].[cit. 2014-03-20]. Dostupné na www: <<http://www.ibesip.cz/cz/ridic/bezpecne-rizeni-vozidla/spechej-pomalu>>.

Oficiální stránky města Turnov. [online]. Dostupné na: <www.turnov.cz>.

Oficiální stránky Nejvyššího správního soudu. [online]. Dostupné na www: <<http://www.nssoud.cz/Uvod/art/1>>.

Business.center.cz. *Zákony a právní normy*. [online]. Dostupné na www: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/>>.

Oficiální stránky Policie České republiky. Statistika nehodovosti v České republice v jednotlivých letech. [online]. [cit.2015-18-02]. Dostupné na www: <<http://www.policie.cz/clanek/statistika-nehodovosti900835.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

Přílohy

Seznam grafů a tabulek

Seznam grafů:

- Graf č. 1** – Počet dopravních přestupků vs. Počet přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti, zaznamenaný stacionárním měřicím zařízením, projednané Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním, v období 2009-2014
.....75
- Graf č. 2** – Vývoj počtu projednaných přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti v letech 2009-2014, zaznamenaný stacionárním měřicím zařízením
.....76
- Graf č. 3** – Počet přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti, zaznamenané mobilním radarem a projednané Městskou policií Turnov v období let 2009-2014
.....77
- Graf č. 4** – Vývoj počtu přestupků spočívajících v překročení nejvyšší dovolené rychlosti projednávaných v příkazním a správním řízení Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním, v období 2009-2014
.....78
- Graf č. 5** – Příjmy z pokut uložených Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním za přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti v období 2009-2014 a dosud nezaplacené pokuty v Kč
.....80
- Graf č. 6** – Procentuální podíl správních řízení u rychlostních dopravních přestupků vedených Odborem dopravním, Městského úřadu Turnov v období 2009-2014
.....81

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1 – Počet projednaných dopravních přestupků Odborem dopravním Městského úřadu Turnov a Městskou policií Turnov v období 2009-201474

Tabulka č. 2 – Přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti projednané Městskou policií Turnov v období 2009-201478

Tabulka č. 3 – Příjmy z pokut uložených Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním za přestupky spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti v období 2009-2014 a dosud nezaplacené pokuty v Kč79

Tabulka č. 4 – Příjmy z nákladů řízení uložených Městským úřadem Turnov, Odborem dopravním ve správním řízení týkající se přestupku spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti v období 2009-2014 a dosud nezaplacené náklady řízení v Kč81

Polostrukturovaný rozhovor 1

s vedoucím Odboru dopravního Městského úřadu Turnov Mgr. Pavlem Vaňátkem

1) Jak dlouho jste ve funkci vedoucího dopravního odboru?

Od 01.05.2004.

Co jste dělal před tím, než jste se stal vedoucím dopravního odboru?

Pracoval jsem jako referent na dopravním odboru.

2) Víte, jaké jsou průměrné roční příjmy z uložených pokut v posledních pěti letech?

Poslední dva roky je to okolo 3-4 milionů Kč ročně. V předchozích rocích to bývalo mnohem více. Dopravních přestupků ubylo, což je samozřejmě dobře.

V čem vidíte hlavní příčinu poklesu dopravních přestupků?

Domnívám se, že je to ovlivněno zejména způsobem měření rychlostních dopravních přestupků, které je od roku 2013 úsekové.

3) Na jaké účely byste příjmy z pokut využil ve městě?

Vzhledem k tomu, že obce nemají příjmy z daní z motorového vozidla nebo spotřební daně z motorových paliv a maziv, na rozdíl od krajů a Státního fondu dopravní infrastruktury, nabízí se, aby příjmy z dopravních pokut byly využity na zlepšení infrastruktury ve městě. Je otázka, zda to nějakým zákonným způsobem určovat.

4) Myslíte si, že je kamerový systém, umístění stacionárních radarů, užívání mobilního radaru a činnost městské policie z hlediska bezpečnosti dopravy a prevence kriminality v Turnově dostačující?

Ano. Intenzita provozu vozidel dosáhla takového stupně, že ho nelze kontrolovat ani monitorovat pomocí fyzických sil kontrolních orgánů. Tyto prostředky výrazným způsobem zvyšují produktivitu práce, resp. daří se odhalovat více porušení právních předpisů. Tím se zvyšuje jejich respekt a dodržování.

Polostrukturovaný rozhovor 2

se starostou města Turnov Ing. Tomášem Hockem

1) Jakou dlouho jste ve funkci starosty města Turnova?

01.03. letošního roku to byly dva roky.

Co Vás vedlo ke kandidatuře do obecního zastupitelstva?

Domnívám se, že nic se nestane bez osobního přičinění konkrétních lidí. Rozhodl jsem se před necelými pěti lety, k mému rozhodnutí se přidaly hlasy občanů a já se stal zastupitelem.

Čím jste se zabýval před tím, než jste se stal starostou?

Věnoval jsem se projektové a inženýrské činnosti jako OSVČ.

2) Máte přehled o průměrných ročních příjmech z uložených pokut za posledních pět let?

Jedná se ročně cca 4 mil. Kč. ze stacionárních radarů a 1,5 mil. - 2 mil. Kč u městské policie.

Příjmy z pokut jsou součástí rozpočtu města Turnova. Víte, na jaké účely byly příjmy z uložených pokut v posledních pěti letech využity?

Příjmy a výdaje jsou v rozpočtu odděleny. Nelze konkrétně říci, na co byly přímo využity. Výdaje pokrývají chod a rozvoj města, rozpočet má stovky výdajových položek, do kterých byly tyto příjmy rozpuštěny.

3) Na jaké účely byste příjmy z pokut využil ve městě?

Využití prostředků města je složitý proces přes stanovování priorit, přes projednávání rozpočtu až k jeho schválení. V konečném důsledku o rozpočtu rozhoduje zastupitelstvo, je tedy výsledkem kompromisu mnoha zájmů, který umožní jeho schválení většinou zastupitelů. Použití pokut ve schváleném rozpočtu lze tedy považovat za správné a jediné možné. V rozpočtu 2015 máme poprvé řádek na dopravně – bezpečnostní opatření, který byl právě argumentačně podpořen výběrem pokut.

4) Prostudovala jsem Koncepti prevence kriminality ve městě Turnov na léta 2014-2016, ve které je mimo jiné uvedena činnost Městské policie Turnov. Myslíte si, že je činnost městské policie dostačující?

Ano, činnost městské policie je dostačující. Můžeme vést dlouhou diskuzi o kompetencích, ale to je věcí zákona.

Jistě by bylo efektivní, kdyby vyřizovala více přestupků v blokovém řízení?

Blokové řízení vyžaduje přistižení pachatele při činu a jeho souhlas s přestupkem. Použití blokového řízení se týká přestupků, jejichž společenská nebezpečnost je nízká. Z hlediska pohledu na čin, okamžitý trest a poučení pachatele se samozřejmě jedná o nejúčinnější řešení přestupků, které má mít za následek nápravu chování pachatele. Vyžaduje však fyzickou přítomnost strážníka při činu, což klade nároky na personální stav. Z tohoto důvodu je důležitý kamerový systém ať v dopravě nebo monitorování veřejných prostranství. Efektivní využití těchto technických prostředků snižuje nároky na personální stav strážníků a šetří veřejné zdroje na udržení bezpečnosti ve městě.

5) Městská policie má od roku 2014 nový kamerový systém, plánujete ještě jinou investici, pokud se týká prevence kriminality a bezpečnosti v dopravě?

Kamerový systém je dílo, které se rozvíjí. Město do jeho zdokonalování a pokrývání nových lokalit stále investuje. Součástí stacionárních radarů je i monitoring průjezdu všech vozidel a Policie ČR má přístup do databáze průjezdů vozidel v měřených úsecích. To pomáhá odhalovat pachatele nejen přestupků ale i trestných činů. Další druhově jinou investici v oblasti prevence kriminality neplánujeme.

V oblasti bezpečnosti v dopravě se stále připravují další projekty. Minulý rok křižovatka u gymnázia, v přípravě úprava chodníku na náměstí U Belgického dvora, přechod v Husově ulici u Žluté ponorky.